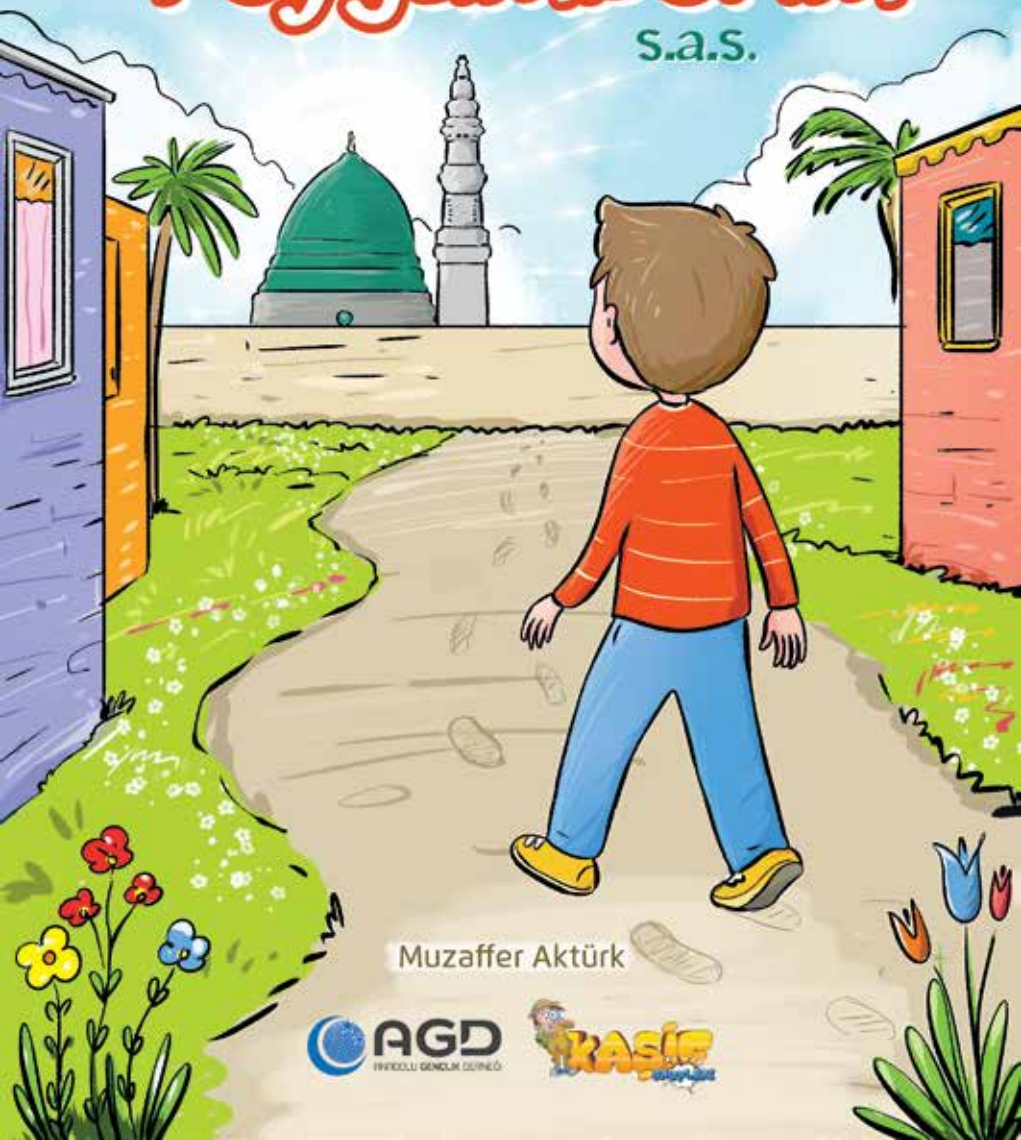

Sevgili Peygamberim

S.a.s.

Muzaffer Aktürk

SEVGİLİ PEYGAMBERİM

Muzaffer Aktürk

Önsöz	6
Takdim	10
Dua	12
Kısaltmalar	13
Fil Olayı	14
Efendimizin Doğumu.....	22
Efendimizin Çocukluğu ve Gençliği	30
Hılfulfudul - Erdemliler Birliği.....	37
Efendimizin Hatice Validemiz ile Evliliği.....	43
Hakem Olayı	49
İlk Vahiy ve Peygamberlik	56
Darul Erkam	63
Mekkeli Müşriklerin Baskıları.....	67
Habeşistana Hicret	74
Ekonomik Boykot.....	79
Hüzün Yılı ve Taif Ziyareti.....	83
İsra ve Miraç.....	90
Akabe Biatları.....	98
Medine'ye Hicret.....	105
Medine sözleşmesi ve Kardeşlik İlanı.....	116
Ezan ve Namaz	123
Kiblenin Değişimi.....	129
Bedir Uhud ve Hendek Savaşları.....	134
Hudeybiye Antlaşması	158
Mute Savaşı.....	164
Mekke'nin Fethi.....	169
Tebük Savaşı.....	179
Veda Haccı ve Efendimizin Vefatı.....	186

SEVGİLİ PEYGAMBERİM**Yayın Koordinasyon**

Kemal Abacı, Abdulvahap Mete

Yazar

Muzaffer Aktürk

Hikâye

M. Mücahid Tıraş

Tashih

Selim Atlıhan, Faysal Çeker, M. Sami Koçak

Grafik Tasarım

Ubeyde Ensar Okutan

Çizer

Murat Tanhu Yılmaz

ISBN: 978-605-5091-32-3**Yayınevi**

Ufuk Bilgisayar Basın Yayın Ltd. Şti.
Ata Mahallesi Lizbon Caddesi 1104. Sokak
No: 2A Öveçler – Çankaya/ Ankara

Sertifika No: 22409**Baskı**

Semih Ofset

Zübeyde Hanım Mahallesi 628 Sk. No:26
İskitler, 06070 Altındağ / Ankara / Türkiye

Ankara 2020

İnsanları, canlıları, bitkileri, görebildiğimiz / göremediğimiz, keşfedebildiğimiz / keşfedemediğimiz ve kâinat olarak isimlendirdiğimiz sistemi tek başına yoktan var eden, bu mükemmel sistemi en güzel şekilde işler hale getiren sonsuz güç ve kudret sahibi olan yüce Allah'ımızdır. Dünya diye isimlendirdiğimiz bu âlemde canlılar içerisinde en değerli varlık olarak insanı yaratmıştır. İnsan, diğer canlılardan farklı ve özel olarak akıl nimeti ve davranışlarında sorumluluk duygusuna sahip kılınan bir varlıktır. Bu yaratılış sistemi içerisinde insanın, kendisini yaratan Rabbine, diğer insanlara, ve canlılara karşı yerine getirmesi gereken görevleri vardır. Bu görevlerin başında hiç şüphesiz Allah'ın varlığına, birliğine, sonsuz güç ve kuvvet sahibi olduğuna, yarattığı insanları yönettiğine iman etmek gelir. Yüce Allah'ımızın insanlar için yaşam yeri olarak belirlediği dünya hayatının sona ermesinden sonra ise sonsuz bir hayat başlayacaktır. Bu sonsuz hayatta insanın bulunacağı yer, dünya hayatında iman ettiği değerleri yaşama oranına göre belirlenecektir. Rabbimiz, kendisine en güzel şekilde kulluk yapacak olan insanlara aklımızın bile yetersiz kalacağı nimetleri içerisinde bulunduran Cenneti en büyük ve en özel ödül olarak göstermektedir. Ama her şeyde oldu-

ğu gibi Cennete ulaşabilmek de şartlara bağlanmıştır. Bir öğrenci kardeşimizin derslerinde başarılı olabilmesi için nasıl ders çalışması, başarıya ulaşabilmek için diğer bazı isteklerimizden fedakârlıkta bulunması gerektiriyorsa Cennete ulaşabilmek için de, yüce Allah'ımızın bizden istediği şekilde yaşayabilmemiz gerekmektedir. Burada şu soru aklımıza gelebilir; Bizler, Allah'ımızın bizden isteklerinin neler olduğunu, nereden ve kimden öğreneceğiz? İşte bu sorunun cevabı için elinizdeki eser kaleme alınmıştır. İnsanlık tarihi boyunca, yüce Allah'ımız, insanların içerisinde seçtiği ve özel insan olarak belirdikleri aracılığı ile emir ve yasaklarını bizlere bildirmiştir. Bunun için kitaplar ve bu kitapları bize en güzel şekilde yaşayarak öğreten Peygamberler göndermiştir. Kur'an-ı Kerimde Resul ve Nebi kelimeleri ile bildirilen Peygamberler, Allah Teâlâ'dan Cebrail isimli melek aracılığıyla aldığı bilgileri insanlara hem anlatmış hem de yaşayarak en güzel şekilde örnek olmuşlardır. Tarihte, tüm insan topluluklarına yüce Rabbimiz, bu elçilerini / Peygamberlerini göndermiştir. Kur'an-ı Kerim de bizlere gönderdiği Peygamberlerden yirmi beş tanesinin ismini bildirmiştir. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) 'in bize bildirdiğine göre ise insanlığa Peygamber olarak görevlendirilenlerin sayısı yüz yirmi dört bin' dir.¹

Mümin olabilmek için iman sahibi olmak gerekir. İman ise, yüce Allah'ımızın kalbimizden kesin olarak kabul etmemiz gerektiğini bize bildirdiği şeylere inanmak ile olur. İman şartlarını hatırlayacak olur isek ;

Allah'ın Varlığı ve birliğine

Allah' ın Meleklerinin varlığına

Allah'ın gönderdiği Kitaplara

Allah'ın gönderdiği Peygamberlere

Öldükten sonra yeniden dirilip dünya hayatımızdan hesap vereceğimiz Ahiret gününe,

Dünyada iken yaşayacağımız olayların zamanı geldiğinde yaratma gücüne sahip olanın yüce Allah olduğuna inanmaktır. Görüldüğü gibi mümin olabilmek için kesin olarak inanmamız gereken şartlardan biri de, yüce Allah'ın bizlere gönderdiği Peygamberlere iman etmek, onların bize getirdiği emir ve yasakları kabul etmektedir. Kabul ettikten sonra da Peygamberlerin yaşam tarzlarını kendimize örnek almamız bizden istenmektedir. Peygamberler zincirinin son halkası ve kendisine uymamız gereken bizim Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) dir. Kur'an-ı Kerimde Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) 'in bizler için önemini yüce Allah'ımız şöyle ifade etmektedir :

“ Şüphesiz ki Allah'ın Resûlünde sizin için; Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı uman, Allah'ı çok zikreden kimseler için güzel bir örnek vardır.”² Bu ayet ile, Sevgili Peygamberimizi, tanımamız, O'nu örnek alarak yaşamamızın yüce Allah'ımızın istediği mümin kul olabilmenin en önemli yolu olduğunu anlamaktayız.

Bir Müminin hayat ölçülerini, Kur'an-ı Kerim' de yüce

Rabbimizin belirlediği kurallar ile Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) 'in örnek yaşamı belirlemektedir. Rabbimize karşı kulluğumuzun nasıl olacağını Peygamberimiz (s.a.s.) 'in yaşamından öğreniriz. Yüce Allah

“Kim Peygambere itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur.”³

buyurmaktadır. Peygamberimize itaat etmeye yüce Allah bizden istemektedir. Bir Hadis-i Şerifte Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) şöyle buyurmaktadırlar :

“Sözlerin en güzeli Allah'ın kitabıdır. Yolların en doğrusu Muhammed'in yoludur”

Yukarıda belirtilen Ayet-i Kerimeler ve Hadis-i Şerif'ten anladığımız sonuç ise iyi bir insan ve iyi bir Müslüman olabilmek için Kur'an-ı Kerim'i okumak, anlamak ve Kur'an-ı Kerim'i en güzel şekilde yaşayarak bize öğreten Peygamber Efendimiz (s.a.s.) 'in sünnetini öğrenmemiz gerektiğidir. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) 'in örnek hayatını ve güzel ahlakını öğrendikçe tanıyacak ve tanıdıkça O' na olan bağlılığımız oluşacak ve artacaktır.

Yüce Rabbimize iyi bir kul, Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) 'e iyi bir ümmet olabilme duası ile kaleme alınan bu satırları okuyan her kardeşimizin istifade edebilmesini yüce Rabbimizden niyaz ederiz.

Hepinize hayat sınavında başarılar dileriz ...

Muzaffer AKTÜRK

Hz. Peygamber (s.a.s.), evinden çıkıp Mes-cidi Nebevi 'ye girdiğinde orada ayrı ayrı kümelenmiş ve kendi içlerinde bir şeylerle meşgul olan iki ayrı grupta karşılaştı. Ashabına sevgi ile bakarak ne ile meşgul olduklarını anlamaya çalıştı. Birisinde Kur'an okuyorlar ve Allah'a dua ediyorlardı, diğesinde ise ilim/bilgi ile meşgul oluyorlar, onu öğrenip öğretiyorlardı. Her ikisi de güzel ve önemliydi. Ancak hangisine dâhil olacağına karar vermesi gerekiyordu.

"Her biri hayır üzeredir. Şunlar Kur'an okuyorlar ve Allah'a dua ediyorlar; Allah dilerse onlara verir, dilerse vermez. Bunlar da ilim öğreniyorlar ve ilim öğretiyorlar. Ben de öğretmen (eğitimci) olarak gönderildim.' (İbn Mace, Mukad-dime, 17) buyurdu ve onların halkasına katıldı.

Efendimiz' in (s.a.s.) İzinde Siyer-i Nebi Yarış-ması'na hoş geldiniz!

Dünyanın en sevgili ve değerli öğretmenine öğrenci olmak, onun izinde yürümek, onun güzel yaşantısını örnek almak ne kadar güzel bir erdemdir.

O, bizler için bir örnek, bir kılavuz ve bir mo-deldir. O'nu sevmek, onun ümmeti olmanın

sevinç, mutluluk ve huzurunu yaşamak; onun yaşantısı üzerine olmayı, onun haliyle hâllenmeyi, onun ahlakıyla ahlaklanmayı gerekli kılar. Sevgili Peygamberimizin (s.a.s.) hayatını incelerken o hayatı yaşama gayret ve niyeti taşıyorsa maksat hâsıl olacaktır.

Elinizdeki bu eser Hz. Peygamber'in hayatına dair kuru tarih bilgiler vermekten ziyade, O'nun insanlığı yeniden diriltecek nefesini çağımıza taşıyabilmeyi, bu doğrultuda yüce emanetin sahibi aziz gençliğe rehberlik edebilmeyi amaçlayan özet bir çalışmadır. Bilgiler akademik kriterlere göre seçilmiş olmakla birlikte eserin dili oldukça sadedir. Eserimizde yer alan hikâyenin içerisinde, Peygamber Efendimiz (s.a.s)'in döneminin Mekke ve Medine sokaklarında kendinizi bulacak, sahabe efendilerimizle tanışacak ve onların örnekliklerine şahitlik edeceksiniz.

Ayrıca, Anadolu Gençlik Derneği olarak bu yarışma ve-silesi ile sizlerle tanışmanın sevinci içerisindeyiz. Mu-habbetimiz, çayımız, çorbamız daim olsun isteriz. Her-kese yetecek sevgimiz, her zorluğu birlikte çoğaltacak kocaman yüreklerimiz olsun

Kaybedeni olmayan tatlı bir yarış için haydi buyrun!

Anadolu Gençlik Derneği

DUA

Allahım !.. Bize faydalı olacak şeyleri öğret.
Öğrettiğin şeyleri bize faydalı kıl. Her şeyi en iyi bilen sensin. Sonsuz incelikleri ve hikmetleri olan Sensin.

Allahım !.. Bize iman, ilim ve Sana karşı kulluğu sevdirdi. Bütün bu güzellikleri kalbimize sevdirdi. İnançsızlığı, günah işlemeyi, bilgisizliği ve isyan etmeyi bize çirkin göster. Bizi Hak yolda yürütenlerden eyle.

Allahım !.. Bize senin hükümlerini anlayabilme kabiliyeti, bol rızık ve vücut sağlığı ihsan eyle

Allahım !.. Bizi gerçek manada iman, ilim, takva ve salih amel sahibi eyle.

Allahım !.. Bizi ; Kur'an-ı Kerimi ve son derece değerli Peygamberinin Sünneti'ni yaşayanlardan eyle.

Allahım !.. Sana ulaşan yoldaki engelleri kaldırma mücadelesinde bize yardım eyle.

Allahım !.. Bizi Sana samimiyetle bağlı olan kullarından eyle.

Allahım !.. Bizi, duaları ve amelleri, Huzurunda kabul edilen bahtiyar kullarından eyle.

ÖNEMLİ NOT: Kitabın içerisinde bulunan kutucuklarda Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in Hadislerine yer verilmiştir. Bu Hadisleri ezberlemeniz, sınavda bazı soruları cevaplamanızda size kolaylık sağlayacaktır.

KISALTMALAR

(s.a.s.) / Sallallahu Aleyhi ve Sellem:

"Peygamber Efendimize salat ve selam olsun" demektir; peygamberimize mahsus bir duadır.

(r.a.) / Radiyallahu Anh:

"Allah ondan razı olsun" demektir; sahabeler ve bazı büyük zatlar için söylenir. Erkekler için söylenir.

(r.anha) / Radiyallahu Anhâ:

"Allah ondan razı olsun" demektir; sahabeler ve bazı büyük zatlar için söylenir. Hanımlar için söylenir.

(a.s.) / Aleyhis Selam:

"Selam onun üzerine olsun" demektir; peygamberler için kullanılır. Bunun yanında Cebrail, Mikail, İsrail ve Azrail olmak üzere 4 büyük melek için de kullanılmaktadır.

(Hz.) / Hazreti:

Hazret kelimesi yüceltme manasında kullanılır. Peygamberler, sahabeler, melekler, veli insanlar için kullanılmaktadır.

Hadis-i Şerif:

Peygamberimizin sözleri demektir. Bu sözler yani Hadisler peygamberimizin arkadaşları (ashabı) sayesinde günümüze ulaşmıştır. Hadisleri bilmemiz Peygamberimizi daha iyi anlamamıza vesile olacaktır.

Bir anda aydınlanıvermişti her taraf.

Birkaç dakika öncesine kadar karanlıklar içinde boğuşuyor, kötü rüyalar birbiri ardına sıralanıyordu sanki. Gece boyunca sayıklamış, kâbuslar görmüş, bir türlü kendine gelememişti. Öyle bir karanlıktı ki bu, kavuştuğu aydınlık sanki tüm evrenin karanlığını boğup atmıştı. Derin bir yükü üzerinden atmış gibi rahatlardı. Yavaş yavaş kendine geliyordu. "Bu karanlık rüyanın bir anlamı olmalıydı" diye düşündü kendi kendine. Derin bir arayış içindeydi sanki; ama ne aradığını da kimse bilmiyordu. Işığın yanmasıyla uyanmıştı; ama bu ışık öyle bildiğimiz gün ışığı veya evlerimizdeki yapay ışıklar gibi değildi. Her şey çok garipti. Etrafına bakınmaya başladı. Kendi- ne gelmesiyle birlikte şaşkınlığı daha da artıyordu. Hiç bilmediği bir yerdeydi. **Üstelik dünyanın bütün renkleri çekilmişti sanki. Sadece siyah ve beyaz vardı.** Biraz

ileride annesinin kendisini beklediğini gördü. Ağır ağır yürümeye başladı annesine doğru. Her şey çok garipti, annesi bile.

Annesine yaklaştıkça annesi ondan uzaklaşıyordu. Bir türlü sarılıp öpemedi annesinin ellerini. Sonra seslendi annesine. Belki kızmıştı ondan uzaklaştığı için, belki de çaresizliktendi; ama bir anda ağzından şu sözcükler dökülüyordu: "Gitme anne, neredeyiz biz? Yardım et!"

Annesinden ne bir cevap alabildi ne de ona yaklaşabildi.

Neredeydi, ne yapıyordu, ne yapması gerekiyordu? Bilinçsizce sağa sola koşturmaya başladı. Annesini bulmak için var gücüyle çırpınıyordu; ama nafile. Nerede olduğundan habersiz bir şekilde koşturdukça koşturdu. Takati kalmamıştı artık. Yaşadıklarının heyecanı onu oldukça yormuştu. Bir duvar kenarına oturdu. Hayal gördüğünü düşünerek kafasını toparlamaya çalıştı. Bir süre sonra, uzaktan gelen filleri gördü.

Bu, gerçek olamazdı. Nasıl bir rüyanın içindeydi anlamlandıramıyordu. Sakin kalmaya çalışarak, olan biteni çözmeye çalışmanın iyi bir fikir olduğuna karar verdi. Kendisini iyi yetiştirmiş bir gençti. Sakin bir kafayla biraz düşündüğünde neler olup bittiğini çözebilirdi. Türü ihtimalleri düşünürken bir ses duydu: "Ebrehe'nin filleri" diyordu duyduğu ses. "Korkma, Allah, evini koruyacaktır." diye de devam etti. Bu ses hiç de yabancı değildi, ancak sesin sahibine ulaşamamak; onu görememek o kadar acı veriyordu ki. Bu ses annesinden başkasına ait

değildi. Annesi anlatmaya devam etti:

"Mekke, bünyesinde bulundurduğu Kâbe-i Muazzama dolayısıyla ilk insan Hz. Âdem (a.s.)'den beri insanların ziyaret ve ibadet için geldikleri bir merkezdi. Habeşistan Krallığı'nın Yemen Valisi Ebrehe, bir Hristiyandı ve bölgede Hristiyanlığı yaymak için çabalıyordu. Yemen'in San'a Şehrinde çok büyük bir Hristiyan mabedi yaptırmış, insanların bu mabedin büyüklüğü ve güzelliğinden etkilenererek burayı ziyaret edeceklerini düşünmüştü; ancak insanlar yeryüzünde tevhidin sembolü olan Kâbe'ye gitmeyi tercih ediyor, Ebrehe'nin yaptırdığı Hristiyan mabedine giden olmuyordu. Ebrehe, bu durum karşısında Kâbe'yi yıkıp ortadan kaldırdığında kendisinin yaptırmış olduğu yerin ön plana çıkacağını düşünmeye başladı. Hedefini belirlemişti: Kâbe'yi yıkacaktı. Yüce Allah'ın emri ile ilk olarak Hz. Âdem (a.s.) tarafından yapılan, daha sonra temelleri üzerine Hz. İbrahim (a.s.) ve oğlu Hz. İsmail (a.s.) tarafından yapılan, bağrında cennetten gelen Haceru'l Esved taşını barın-

Efendimizin izinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**"Mü'min, mü'min kardeşi için
birbirine destek veren bir binanın
tuğlaları gibidir".**

Buharî: Salât 88; Müslim: Birr 65

dıran, yeryüzünde Allah'ın evi olan mübarek Kâbe'yi...

Ebrehe, hırs ve nefsinin isteklerine yenilerek Allah ile savaşılmaya kalkışmıştı âdeti. İşinin zor olduğunu biliyor olmalı ki, hazırladığı kalabalık ordusunun içerisinde tonlarca ağırlığı olan fillere de yer vermişti. Yola çıkan ordu Mekke'ye yaklaşıncaya filler artık adım atamaz olmuştu. Ne kadar uğraşılsa da, bir güç fillerin yol almasına, ilerlemesine mâni olmuştu. Minâ ile Müzdelife arasında bulunan Vâdi-i Muhassire'ye gelince yeniden hücum emri verilmişti. Ancak, yıkım için güvendikleri filler yine hareketsiz kalmışlardı. İşte tam bu sırada gökyüzü hareketlenmişti. Kâbe'yi yıkmak üzere gelmiş olan ordunun üzerine yüce Allah, küçük Ebabil Kuşlarını göndermişti. Kuşlar, ayakları ile getirmiş oldukları pişkin

tuğlardan yapılmış olan taşları, ordunun ve fillerin üzerine atmaya başladılar. Atılan bu taşların değdiği insan ve hayvanların hepsi ölmüştü. Yani tonlarca ağırlıkta ve güçte olan fil ordusu, yüce Allah tarafından gönderilen küçük kuşların etkisiyle yok olmuştu.

Kâbe-i Muazzama, yeryüzünde Allah Teâlâ'nın birliğini ve yüceliğini temsil eden bir mabettir. Kâbe'ye karşı yapılacak olan saldırılarda ise asıl hedef, Allah'ın yeryüzündeki evine saygısızlıktır, Allah'a başkaldırı ve isyandır. Ebrehe, dünyada elinde bulundurduğu geçici güç ve saltanat ile büyüklenmiş, bu gücün karşısında durabilecek hiçbir gücün olamayacağı düşüncesine kapılmıştı. Yüce Allah, Ebrehe'nin haddini aşan bu saldırısını, sonsuz güç ve kudretiyle durdurmuş, tonlarca ağırlıktaki filleri helâk etmişti. Ebrehe ise, Yemen'e, vücudu büyük yaralar almış bir halde sürünerek geri dönmüştü. Kendisinde büyük güç olduğuna inanan gururlu hali, zelim bir şekilde son bulmuştu. Hatırlarsın ki yüce Allah, bu manzarayı Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatmaktadır:

"Rabbini, fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi? Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? Üzerlerine balçık-tan pişirilmiş taşlar atan sürü sürü kuşlar gönderdi. Nihayet onları yenilmiş ekin yaprakları haline getirdi."¹

Annesinin özlediği sesinden Fil Suresini hatırlarken Ebabillerden birisinin taş yerine bir ipliğe sarılı kâğıt bıraktığını gördü. Doğruca önüne düşmüştü. Yaşadıkları, hayalle gerçek arasında o kadar ilginç şeylerdi ki, artık hiçbir şeyi sorgulamıyor, her şeyi akışına bırakıyordu. Heyecanla

kâğıdı aldı, önce ne olduğunu anlamaya çalıştı. Kâğıdın üzerinde kendi ismini görünce ipi açtı ve okumaya başladı. Kendisine bırakılmış önemli bir mesaj vardı:

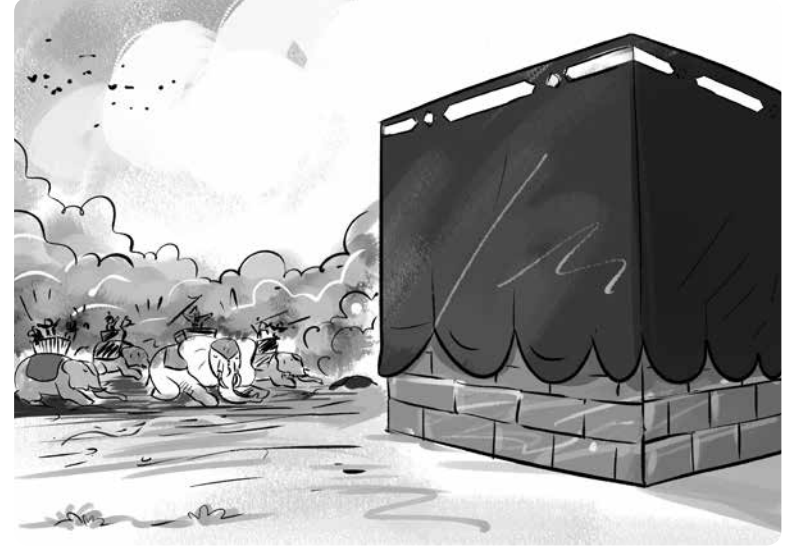
Tarih okurken ve öğrenirken bir şeye özellikle dikkat etmemiz gerekir: Tarihte yaşanmış olaylar, şekli olarak değişse bile kıyamete kadar süren zaman içerisinde tekrar edilmektedirler. Bundan dolayı tarihi, ibret alarak okumalı ve öğrenmeliyiz. Allah'a karşı isyan eden, yenilemeyecek güç ve kuvvete sahip olduğunu söyleyen nice insanlar, çok küçük şeyler ile helâk edilmişlerdir. İddia ettikleri güçleri, helaklerine sebep olan o küçük şeylerin üstesinden gelememiştir. Hz İbrahim döneminde, ilahlık iddiasında bulunan Nemrut, burnundan içeriye giren bir sineğin yol açtığı baş ağrısı ile ölmüştür. Tarihte yaşanan bu olaylardan, bizim ve tüm insanlığın sonuçlar çıkarması gerekir. Bizi yaratan, bize hayat veren Yüce Rabbimizin sonsuz güç ve kuvvet sahibi olduğunu bilmemiz, O'na boyun eğerek kulluk yapmamız gerektiğini anlamalıyız. Müslümanlara ve tüm insanlığa karşı kendilerinde yenilemeyecek bir güç olduğuna inanarak üstünlük tas-

Efendimizin izinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Sizin en hayırlınız,
Kur’anı öğrenen ve öğreten kimsedir.”**

Buharî: Fedâilü'l-Kur'an 21

layanlar, zulüm ve işkenceye başvuranların sonu Ebrehe'nin fil ordusunun sonu gibi olacaktır. Hangi teknolojik üstünlüğe, savaş tanklarına, hava savunma sistemine sahip olurlarsa olsunlar, bu hazin son kaçınılmazdır.

Kâğıdı okuyunca garip bir bilgelik kapladı içini. Fil olayını enine boyuna öğrenmiş ve bugün bu olaydan ne anlamamız gerektiğini ve bu tarihi vakayı nasıl yorumlamamız gerektiğini aklına kazımişti. Yine de gördüğü manzara karşısında hem şoka uğramış hem de yüce Allah'ın mucizesine tanıklık etmenin heyecanını birlikte yaşamıştı. Rabbine sonsuz kere hamd etti. Heyecanı ve şaşkınlığı üzerinden attıktan sonra yeniden düşünceler sardı zihnini: "Buraya nasıl geldim? Nasıl döneceğim? Burada ne işim var ve en önemlisi annem nerede?..."

Annesini düşünmekten kendini bir türlü alamıyordu. Tabi Mekke sokaklarından da bir türlü çıkamıyordu. Yine benzer yerlerdeydi. Birden içini sonsuz bir huzur kapladı. O, dışarıda yürürken âlemlere rahmet Peygamber Efendimiz (s.a.s.) dünyaya gelmişti. Sevinç ile burukluk iç içe geçmişti. Buruk bir sevinçti; çünkü Peygamber Efendimiz (s.a.s.) yetim olarak dünyaya gelmişti. "Annemi bulmalıyım" diye geçirdi içinden. Annesini bulursa her şeyi öğrenebilirdi. Derken, annesi birden karşısına çıkıverdi. Annesini karşısında görünce o kadar mutlu olmuştu ki, hemen koşup ellerini öpmek, ona sarılmak istedi; ama nafi. Ne kadar koşarsa koşsun bir türlü annesine yaklaşamıyordu. Annesi onun bu çabasına üzülüyordu; ama elinden de bir şey gelmiyordu.

- "Evladım" dedi.

Ve konuşmaya devam etti:

"Kendini daha fazla yorma. Bak dünyayı şerefleştiren, yeryüzüne anlam katan çok önemli bir olaya şahit oluyorsun. Efendimiz (s.a.s.) az önce şuracıkta dünyaya geldi. Babası Abdullmuttalip'in on oğlundan birisi olan Abdullah, henüz o doğmadan vefat etmişti. Annesi Zühre oğulları'ndan Vehb'in kızı Âmine, evladını yetim olarak dünyaya getirmişti. Bugün, Miladi olarak 20 Nisan 571 tarihli kabul ettiğimiz, Efendimiz (s.a.s.)'in doğumuyla dünyanın çeşitli yerlerinde olağanüstü şeyler olmuştu: İranlılarının tapınaklarında bin yıldır hiç sönmeden yanan ateş sönmüştü. Sasani Kralı Kisra'nın sarayında sütunlar yıkılmıştı. Kûfe ile Şam arasında Semave Vadisini su basmıştı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) dünyaya gelirken sevgili annemiz Âmine Hatun hiç doğum sıkıntısı çekmemişti. Âlemlerin Efendisi, Allah'ın Sevgilisi dünyaya gelmişti. Babası, bir ticaret seferi esnasında vefat eden Efendimiz (s.a.s.) yetişkinliğinde de yetimlerle özel ilgilenmiş, en çok sahip çıktığı, gözettiği kişiler yetimler olmuştur. Yetimler de Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i çok sevmişlerdi. Bir Hadis-i Şeriflerinde Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), yetimler ile ilgili şöyle buyurmuştu:

'Kendi yetimini veya başkasına ait bir yetimi gözetip kollayan kimseyle ben cennette şöyle yan yana bulunacağız.' Hadisi bize aktaran Malik bin Enes, Peygamber (s.a.s.)'in yaptığı gibi işaret parmağıyla orta parmağını gösterdi.²

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in doğum haberini alan dedesi Abdülmuttalib, çok sevinmiş ve torununa 'Çok-ça övülmüş' anlamına gelen 'Muhammed' ismini verdi.

Mekke'de bir adet vardı: Yeni doğan çocuklar, şehrin dışında köylerde yaşayan insanların yanına sütanneye verilirdi. Bu durumun temel iki sebebi vardı. Birincisi, Kâbe'nin orada bulunması nedeniyle Mekke, kalabalık bir şehirdi. Bu kalabalığın yol açabileceği olumsuz sağlık koşullarından bebekler korunmak isteniyordu. İkincisi ise, yeni doğan bebeklerin köylerde konuşulan orijinal dili öğrenerek konuşabilir hale gelmeleri idi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) de Taif Şehrinden gelen Halime Hatun'un sütanneliğine verilmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) dört yaşına kadar sütannesinin yanında kaldı. Bu süre zarfında Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), sütkardeşleri ile bir gün evde oynarken, gelen melekler tarafından manevi bir ameliyat geçirmişti. Melekler, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in yanına gelmiş, göğsünü ağrısız ve kansız olacak şekilde açmış, kalbini zemm-zem suyu ile yıkayarak kapatmışlardı. Bu duruma şahit olan sütkardeşleri korkmuş ve durumu hemen annelerine bildirmişlerdi. Sütanne Halime, bu durumdan dolayı çekinmiş ve Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'i Mekke'ye, annesinin yanına götürmüştü. Ancak annesi ve dedesinin talebi üzerine Taif'e geri dönmüşler ve Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) altı yaşına kadar yine sütanesi ve sütkardeşleri ile birlikte burada yaşamıştı.

Efendimiz (s.a.s.), çocukluk yıllarını yanında geçirdi-

ği sütanesi Halime Hatun'a büyük bir vefa gösterdi. Kendisine hizmeti ve emeği geçen Halime Hatun'u hiç unutmadı. Hayattayken ziyaret ettiği gibi vefat edince de kabir ziyaretini hiç ihmal etmedi.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) artık öz annesinin yanındaydı. Âmine Hatun, evladını da yanına alarak hem akrabalarını hem de kocası Abdullah'ın mezarını ziyaret için Medine'ye doğru yola çıkmıştı. Ziyaretlerini gerçekleştirip Mekke yoluna koyuldular. Bu yolculukta yanlarında bir de 'Bereke' isimli bir hanım vardı. Bereke, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in dadısı ve Âmine Validemizin hizmetçisiydi. Yetim olarak dünyaya gelen Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bu yolculukta da öksüzlüğü tadacaktı. 'Ebvâ' isimli köye geldiklerinde Âmine Hatun rahatsızlandı ve vefat etti. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) annesini de Rabbine yolcu etti.

Küçücük yaşlarda hem babasını hem de annesini kaybetmenin acısı sarmıştı Efendimiz (s.a.s.)'in yüreğini. Dadısı Bereke, onu (s.a.s.) son derece iyi koruyarak Mekke'ye, dedesi Abdülmuttalib'in yanına getirdi ve ona teslim etti. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), o günden itibaren sekiz yaşına kadar dedesi 5 Abdülmuttalib'in yanında ve ilgisinde kaldı. 'Bereke' (r. anha) isimli dadısı da onu hiç yalnız bırakmadı. Uzun yıllar ona ilgi gösterdi. Vefa sahibi olan Peygamberimiz (s.a.s.) de daha sonra 'Ümmü Eymen' künyesini alacak olan dadısı Bereke'den hiç ayrılmadı. Bereke'yi, azatlı kölesi ve evlatlığı olan Zeyd b. Hârise (r.a.) ile evlendirdi. Bu evlilikten de

'Üsame b. Zeyd' (r.a.) adında bir çocukları dünyaya geldi. Üsame (r.a.), Peygamberimiz (s.a.s.)'in terbiyesinde, mücahit genç bir sahabi olarak yetişti. Üsame, kıyamete kadar gelecek olan genç Müslümanlara örnek olabilecek bir ahlak ile yetişmişti. Genç yaşında kendisine ordu komutanlığı görevi verildi. O da bu görevi lâyıkı ile yerine getirdi. Bu ailenin bütün fertlerini rahmet ile anıyoruz. Allah hepsinden razı olsun ve hepsine rahmetiyle muamele eylesin." Genç yaşında kendisine ordu komutanlığı görevi verildi. O da bu görevi lâyıkı ile yerine getirdi. Bu ailenin bütün fertlerini rahmet ile anıyoruz. Allah hepsinden razı olsun ve rahmetiyle muamele eylesin."

"Âmin" deyiverdi. Annesi o kadar güzel ve tane tane anlatıyordu ki, hiç sözünü kesmek istemedi. Efendimiz (s.a.s.)'in acısını o da yüreğinde hissetti. Annesi anlatmaya devam ediyordu:

"Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), dünyaya geldikten sonra aile fertleri ve Mekkeliler tarafından çok sevildi ve kendisine çok büyük bir ilgi gösterildi. O da, kendisine gösterilen bu ilgi ve sevgiyi hiçbir zaman unutmadı. Gönlü, hayatının ilerleyen dönemlerinde, hem çocuklara hem de insanlara karşı sevgi ve ilgi ile doldu. Vefa sahibi oldu, çocukları hep çok sevdi ve onlarla sohbet ederek, oyun oynayarak özel olarak ilgilendi. Çocuklarla yaşlarına göre şakalaşmış, çocukluk gereği yaptıkları ufak hataları hep hoş karşılamış ve onları eğitmişti. Torunları ve cennet efendileri Hz. Hasan ve Hüseyin (r.anhuma) dedeleri ile vakit geçirmeyi çok severlerdi. Peygamberimiz (s.a.s.)'in terbiyesinde büyümüşlerdi. Peygamberimiz (s.a.s.) namaz kılarken sırtına alacak kadar onlara sevgisini göstermişti. Bu ilgi ve sevgi, küçük bedenlerin kocaman yüreklere sahip olmalarına vesile olmuştur. Bak, sana Efendimiz (s.a.s.)'in çocuklara olan şefkatini bir hikâyeye anlatayım:

Mescid-i Nebevi'nin etrafında oyun oynayan tatlı bir çocuk vardı, adı Zeyd. Zaman zaman Rasulullah Efendimiz (s.a.s.) de Zeyd'in başını okşar ona ilgi ve şefkat gösterirdi. Her çocuğun dünyasında, değer verdiği bir şey olduğu gibi Zeyd'in de 'Umeyr' adını verdiği bir kuşu vardı; onu çok sever ve onunla beraber olduğunda çok mutlu olurdu. Küçük kuş Umeyr, her canlı gibi vakti gel-

diğinde ruhunu teslim etti. Yüreği sevgi dolu Zeyd, kuşunun ölümüne çok üzölmüştü. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bu durumu öğrenince, küçük Zeyd'in üzüntüsünü paylaşmak ve onu teselli edebilmek için baş sağlığı ziyaretine gitmişti. Küçük Zeyd'in dünyasında yaşadığı en zor anlardan birinde Kâinatın Efendisi (s.a.s.) onun yanında idi. Taziyesini bildirdi, her zaman yaptığı gibi saçlarını okşadı ve onu teselli etti. Onca sorumluluğuna ve meşguliyetine rağmen Efendimiz (s.a.s.) bir çocuğun yanında olmaktan da geri durmadı.

Hız. Ali, Enes b. Malik, Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Abbas (r.anhum), Allah Rasöl'ünün yanında ve terbiyesinde yetişmiş örnek sahabilerdendirler. Çocukluk yaşlarından itibaren Efendimiz (s.a.s.)'in pınarından beslenmiş, davasını yüklenmiş ve o hak davanın bizlere kadar gelebilmesi için sağlam temelleri atmış olanlardandır. Allah hepsinden razı olsun.

Bir başka zaman da Yahudi bir gencin çok hasta olduğunu duyduğunda Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) onu ziyarete gitti. Gittiğinde hastalığının ağır olduğunu gördü. Geçmiş olsun dileklerini sunduktan sonra ona Müslüman olmasını teklif etti. Ölüm gerçeğı üzerine çökmüş olan genç, bu teklif karşısında gözlerini babasına çevirdi. Yahudi olan babası, Peygamberimiz (s.a.s.)'in teklifini kabul etmesini söyledi. Hasta çocuk, kelime-i şehadet getirerek Müslüman oldu. Bu durum karşısında Peygamber Efendimiz (s.a.s.) 'Şu yavrucağı cehen-nemden kurtaran Allah'a hamdolsun' diyerek Allah'a

şükürde bulundu.³ Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), inancı ne olursa olsun, o gence karşı insani bir görevi yerine getirmişti, sonra da Müslüman olmasına vesile olmuştu. Efendimiz (s.a.s.)'in yüreğindeki çocuk, genç ve insan sevgisi, herkesin cennete kavuşmasını istiyordu.

Bugün, Peygamberimiz (s.a.s.) bu satırları okuyarak kendisini tanıma ve kendisine bağlanma gayretinde olan gençlerle bir arada olabilseydi şüphesiz bu ilgiyi onlara da gösterirdi."

Annesi konuşmasını bitirince uzaklaşmış ve birden kaybolmuştu. Son söyledikleri kafasını biraz karıştırmıştı. "Bu satırları okuyan" ne demektir? Yoksa bir kitabın içinde miydi şu anda? Efendimiz (s.a.s.) az önce gezdiği sokaklarda doğmuştu. Ona erişemeyecek miydi? Onun o mübarek ellerini öpemeyecek miydi? Üzüntü içerisinde annesine seslenmeye başladı:

- "Anne, anneeee..."

Bir yandan ağlıyor,
bir yandan da ümitsizce sesleniyordu...

Efendimizin izinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**"Kişi –kıyamette- sevdiği ile
beraberdır."**

Buhârî: Edeb 96, Müslim: Birr 165

Nihayet uyandığında kendini bir odada buldu. Yatakta hasta bir adam yatıyordu. Efendimiz (s.a.s.)'in dedesi Abdulmuttalip'ti yatakta yatan. Hastalığı epey ilerlemişti. Onu görünce seslendi ve oğullarından Ebu Talib'i çağırmasını istedi. Çok şaşırmıştı, hemen vazifesini yerine getirmek üzere koşarak gitti ve Ebu Talib'i çağırdı. Abdulmuttalip vefat etmek üzereydi. Annesinin vefatından iki sene sonra da dedesini kaybetmenin üzüntüsünü yaşayacaktı Efendimiz (s.a.s.). Abdulmuttalib, kendinden sonra torununa bakması ve ilgilenmesi için oğlu Ebû Talib'e vasiyette bulundu. Dedesinin vefatından sonra Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) amcası Ebu Talib'in evindeydi. Amcası Ebu Talib ve amcasının ha-

nımı Fatıma Binti Esed, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'i kendi çocuklarından ayırmayarak onunla çok güzel ilgilendiler, onun iyi yetişmesine özen gösterdiler. Fatıma Binti Esed için Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) daha sonra "Annemden sonra annem" ifadesini kullanmıştır.

Fatma Binti Esed kendisini fark etmişti. Bu yabancı çocuğun kim olduğunu biliyordu. Efendimiz (s.a.s.)'in hayatını öğrenmek üzere satır satır koşturan bu gence, Efendimiz (s.a.s.)'in kendi evlerinde geçen yıllarını anlatmaya başladı:

- "Peygamberimiz (s.a.s.), bu evde huzur ve ilgi içerisinde çocukluk ve gençlik dönemini geçirmiştir. Ticaretle uğraşan amcası Ebû Talib ile Şam tarafına giden ticaret kervanlarına katılmış, bir dönem Mekkelilerin hayvan sürülerini otlatarak çobanlık yapmıştır. Kazandığı ücret ile amcasına yardımcı olmaya çalışmıştır. Kalabalık bir aile olduklarından masrafları çoktu amcasının. Sekiz yaşında geldiği bu evde Peygamberimiz (s.a.s.) yirmi beş yaşına kadar kalmıştı.

İslamiyet öncesinde Arap kabileleri, birbirleriyle zaman zaman savaşırlardı. Çeşitli nedenlerle gerçekleşen bu savaşları, Zilkâde, Zilhicce, Muharrem ve Recep Aylarında yapmazlardı. Bu aylarda kan dökmeyi Rabbimiz yasaklamıştır. Buna rağmen kuralın bazen ihlal edildiği savaşlar olurdu. Bu savaşlara 'Ficâr Savaşları' denir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) de on beş yaşında iken amcalarının savaşa girmesi ile onların yanında bulunmuş; ancak kendisi bizzat savaşmamış, sadece kendi-

lerine gelen okları toplayarak amcalarına vermiştir.

- Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) çocukluğundan itibaren gençlik dönemine doğru ilerlerken Mekkeliler tarafından ilgi ile takip ediliyor ve seviliyordu. Güzel ahlak, doğru sözlülük, güvenilirlik, ağırbaşlılık, samimiyet Efendimiz (s.a.s.)'in öne çıkan özellikleriydi. Mekkeliler, Peygamberimiz (s.a.s.) için 'Muhammedu'l Emin: Güvenilir Muhammed' diyorlardı. O (s.a.s.), emin belde olan Mekke'nin en eminiydi.

- Mekke, İslamiyet öncesinde müşrik bir toplumdur. Mekkeliler, Allah'a inanıyor; ancak taştan ve topraktan yaptıkları putlara da tapıyorlardı. Putların kendilerini Allah'a yaklaştırdıklarına inanıyorlardı. Bu yanlış inancı Peygamberimiz (s.a.s.) gençlik döneminde de asla kabul etmedi. Putlara hiç tapmadı, ahlak kurallarına uymayan davranışlarda bulunmadı. Müşrik adetlerine göre düzenlenen davetlere katılmadı; yüce Allah, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'i bu durumlara karşı her zaman korudu. Bir Hadis-i Şeriflerinde 'Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi güzel kıldı.' buyurdu.

Farsça bir kelime olan 'genç', 'hazine' anlamına geliyor. Gençlik kitlesi, bir ülke ve millet için hazinelere sahip olabilmek kadar önemli, gençlik zamanları da, insanlar için hazine değerinde değerlendirilmesi gereken dönemdir. Genç insan, Allah ve Rasulüne teslimiyeti ile değer kazanandır. Genç, sahip olduğu enerji ve gayretiyle öncü olabilecek değerdedir. Genç, hedef ve ufuk sermayesi için yatırım yapan insandır. Genç, yüklendiği

mübarek ve mukaddes davanın daha ileriye gidebilmesi için koşan bir yığittir. Genç, inancı ve idealleri uğruna fedakârlık yapabildir. Gençliğin önemi büyük, gencin sorumluluğu da yine oldukça çoktur."

Fatma Binti Esed'in anlatıklarını can kulağıyla dinlemişti. Teşekkür ederek ayrıldı oradan. Annesi onları izlemiş ve dinlemişti Fatma Binti Esed'in kaldığı yerden devam etti:

"Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in hayatını öğrenirken, gençliğini ve gençlere olan yaklaşımını da öğrenmiş oluyoruz. Her birinin bir gelecek olduğu düşüncesiyle gençlere çok ilgi gösterirdi. Hareketli bir yapıya sahip gençler, yüce Allah'ın arzu ettiği düzenin kurulmasında öncü olacaklardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) gençlerle olan diyalogunu sürekli ve canlı tutmuştur; ilgisini onlardan asla kesmemiştir. Sıkıntılarını dinlemiş, onlara yardımcı olmuştur. Ev kurmalarını, aile oluşturmalarını tavsiye etmiş ve bu konuda da kendilerine bizzat yardımcı olmuştur. Zihinlerine gelen soruları cevaplamış, şefkati ile kucaklamış ve bu vesileyle Hakk'a teslim olan bedenler yeşertmiştir. Gençler de Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in bu samimiyetini hissetmiş, çekinmeden; ama ona karşı saygısızlık yapmaktan da çekinerek sürekli onun yanında olmayı istemişlerdir. İslam davasının, gönüllerde ve zihinlerde yer bulabilmesinde Peygamberimiz (s.a.s.)'in genç arkadaşlarının çok büyük emekleri olmuştur. İlk Müslümanlar içerisinde genç yaşta olanlar özellikle dikkat çekmektedir. Bunlardan birkaçını zikredecek olursak: Abdullah b. Ömer on üç, Ukbe b.

Âmir on dört, Câbir b. Abdullah on beş, Erkam b. Ebu'l Erkam on yedi, Mus'ab b. Umeyr on sekiz, Zübeyr b. Avvam on altı yaşlarında idiler. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in her birinin yetişmesinde özel emeği olmuştur ve zihinlerine imanın, yüreklerine cesaretin ilmek ilmek işlenmelerine vesile olmuştur. Ve o inanmış yürekler ile diğer gönüllerin iman ile buluşmasını sağlamıştır.

- Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), gençlerin, dünyevi istek ve arzular karşısındaki sınavını çok iyi biliyordu. Karşı cinse duyulan ilgi, oyun ve eğlence düşkünlüğü gibi tercihler gençler için dünyevi sınavlardandı. Yaratılıştan gelen bu duygularını kontrol altında tutabilecek bir eğitim ile onları yetiştirmişti. Sonra da şu müjdeyi vermişti:

- 'Başka bir gölgenin bulunmadığı kıyamet gününde Allah Teala, yedi insanı, arşının gölgesinde barındıracaktır.' Bu yedi gruptan birini de Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) 'Allah'a kulluk içinde serpilip büyüyen genç.' olarak bildirmiştir. ⁴

- Yaşadığımız zamanda Allah Rasulü (s.a.s.)'nün davasını kendimize dava edinmeliyiz. Dava sahibi gençler olmalı, dava sahibi gençlerin yetişmesi için gayret etmeliyiz. Bugünün sahabeleri olabilme yarışında olmalıyız. Bizi saran kötülük ve günah çemberinden ancak bu şekilde korunmuş ve kurtulmuş oluruz.

Saadet Asrından bir güzel örnektir bize genç sahabe Ammar b. Yasir (r.a.). İlk Müslümanlardandır. Müslüman olduğunda on yedi yaşındadır. Sevgili Peygamberimiz

(s.a.s.)'in tebliğini duymuş, ona kulak vermiş ve çağlar üstü bu gerçeklere teslim olarak Müslüman olmuştur. Sonra Müslümanlığını evinde anne ve babası ile paylaşmış, onlara İslam'ı anlatmıştır. Taş ve topraktan yapılan putların fayda vermediğini, insanlara kölelik yapılamayacağını, yüce Allah'ın her insanı eşit ve hür olarak yarattığını anlatmıştır. Tevhit esaslı olan bu tebliği Ammar (r.a.)'in annesi Sümeyye (r.anha) ve babası Yasir (r.a.) de kabul etmiş ve Müslüman olmuşlardır. Yüreği tam teslim olmuş ve hedefine kilitlenmiş bir genç olan Ammar b. Yasir (r.a.) anne ve babasının Müslüman olmasına da vesile olmuştur. Bir genç, kendisinin dünyaya gelmesine vesile olan anne ve babasının Müslüman olmalarına son derece mutlu olmuştur. Doğru yola vesile olmak gibi önemli bir görevi yerine getirdiğinden dolayı da yüce Allah'a şükretmiştir.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), 'Allah'a yemin ederim ki, Allah Teâlâ'nın, senin vesilenle bir tek kişiye hidayet verip onu doğru yola iletmesi, senin için, kızıl develerin olmasından çok daha hayırlıdır.'⁵ buyurmuştur. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in 'kızıl deve' olarak tarif ettiği şey, o zamanlarda toplumun dünyevi olarak çok önem verdikleri imkânları anlatmak için kullanılmıştır. Günümüzde elde etmeyi istediğimiz; teknolojik aletler, lüks yaşam koşulları, araba ve diğer ulaşım vasıtaları bunun karşılığıdır. Yani en değerli varlıklara sahip olmayı anlatır. Bir kişinin doğruyu bulmasına vesile olmak ise, tüm bu imkânlarla sahip olmaktan çok daha hayırlıdır. Genç

adam, bu ufukta olmalı, mesleği her ne olursa olsun, Allah'ın rızasını gözeterek hareket etme sorumluluğunu asla unutmamalıdır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in, doğruluk, güvenilirlik, güzel ahlak, adalet, samimiyet ve insanlarla iyi geçimi biz gençlerin de sahip olması gereken özellikler olmalıdır."

Annesi yine çok güzel şeyler anlatmış, önemli öğütler vermişti evladına. Bu öğütler tüm gençler için her zaman geçerliydi. Ömrünü Allah yolunda harcayan gençler, kendilerini kötülüklerden ve günden günden koruma yolunda büyük bir imkân elde edeceklerdi. Bir an heyecanlandı, hemen "Bir şeyler yapmam gerek" diye düşündü, ancak bilmeliydi ki tüm iyilikler, tüm cihat çalışmaları organize bir şekilde olduğunda daha büyük anlamlar ifade ediyordu. Koşturmak isterken kendisini bir meclisin ortasında buldu.

Efendimizin içinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

“Kim bana itaat ederse, Allah’a itaat etmiş olur. Kim bana karşı gelirse, Allah’a karşı gelmiş olur”.

Buharî: Ahkâm 1; Müslim: İmare 33

Bir Mekkelinin ona seslenmesiyle kendine geldi. Bu çağın yabancısıydı, insanlar onun üzerindeki kıyafetleri çok garip karşılamışlardı. Birisi, "Hey, kardeşim" diye seslenince birden gözünü açtı. Bu sefer bambaşka bir yerdeydi. Şaşkınca sağa sola bakındı. Onun bu garip halleri herkesin dikkatini çekmişti. Yanındaki Mekkeli Genç, usulca kulağına fısıldadı: "Biraz sessiz ol, toplantıdayız."

Ne toplantıydı ki bu? Hiçbir şey anlamamıştı; ama uyarmışlardı kendisini. Dinlemeye ve ortama ayak uydurmaya başladı.

Bu arada Mekkeli Genç, kulağına fısıldayarak anlatmaya başladı:

"Yakın zamanda bir savaş oldu: Dördüncü Ficar Harbi. Bu savaştan sonra Mekke'de asayiş iyice bozulmuş, insanlar birbirlerinin hakkını gasp etme konusunda çok ileriye gitmişlerdi. Tarıma elverişli olmayan bu topraklarda ticaret kervanlarına saldırılar da artmaya başlamış, yabancıların da can ve mal güvenliği kalmamıştı. Geçenlerde, Arabistan Yarımadası'nda bulunan Yemen Şehrinden bir tüccâr, Mekke'de 'As b. Vâil' isimli bir şahsa mallarını satmıştı. Mallarını satın alan As b. Vâil, tüccara söz verdiği parasını ödemedi, hakkını hiçe sayarak onu mağdur etti. Haksızlığa uğrayan, sattığı mallarının parasını alamayan adamcağız çaresizlik içerisindeydi. Mekke'de bulunan Ebû Kubeys Dağına çıkarak Mekkelilere seslendi, haksızlığa uğradığını anlatarak, yardım talebinde bulundu. Bu çağrıya ilk kulak veren ve harekete geçen Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in amcası Zü-

beyr b. Abdulmuttalib oldu. Sonra da burada Abdullah b. Cüda'nın evinde bir araya geldiler."

Gençlerin fısıltıyla konuştuklarını meclisin ileri gelenlerinden birisi görmüştü. Onların bu şaşkın halleri hoşlarına gidiyordu; ama önemli bir mecliste oldukları için gülümseyerek gençlere sessiz olmalarını işaret etti.

Şu an Abdullah b. Cüda'nın evindelerdi demek. Mekke'de bulunan vicdanlı insanlar sırayla söz alıyor, Mekke'de haksızlığa uğrayan kim varsa onun yanında duracaklarına dair söz veriyorlardı. İşte "Hılfü'l Füdül" orada kurulmuştu. Malı gasp edilen adamcağızın hakkını korumak ve alacaklarını teslim etmek üzere As b. Vail'e gittiler ve adamın mallarının karşılığını aldılar. Böylece Mekke'de haklının yanında duran, haksızlığa karşı çıkan "Erdemliler Topluluğu" çalışmaya başlamıştı. Peygamberimiz (s.a.s.) de henüz peygamber olmadan önce gençlik döneminde bu cemiyete katılmış, daha sonra ashabına da şu sözleri söyleyerek cemiyet hakkında ne kadar mutlu olduğunu ifade etmiştir:

"Abdullâh bin Cüd'â'nın evinde amcalarımla birlikte, Hılfü'l Füdül'de hazır bulundum. O meclisten o kadar memnun oldum ki, ona bedel, bana kızıl develer (yâni en kıymetli dünya malı) verilse, o kadar sevinmezdim. O antlaşmaya şimdi de çağrılısam yine katılırim."

Meclis dağılınca kendisi de dışarıya çıktı. Mekke sokaklarında yürümeye başladı. Düşünceliydi. Yine bu düşünceler içinden çıkmasına annesi yardım edecekti.

Sesini duymaya başladı:

"Sen çok güzel bir mecliste bulundun. Bilmemiz gerekir ki milletleri ve devletleri de ayakta tutan temel harç adalet duygusudur. İnsanların, hayatlarını huzur içinde devam ettirebilmeleri için adalet gereklidir. Adaletin olmadığı yerde; zulüm, terör ve kargaşa olur; düzenler yıkılır, insan vicdanı yara alır. İnsanca yaşayabilmek için belirlenen ölçülere göre hareket etmek gerekir; bu da, herkese hak ettiği şekilde davranmak olan adalet düşüncesiyle mümkün olur. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in örnek hayatında biz bunu görürüz. Peygamberliğinden önceki hayatında da Peygamber olduktan sonra da insanların hukukunu gözetmiştir. Bizlere getirdiği İslam dini, insanın Allah ile olan hukukunu ve insanın diğer insanlarla olan hukukunu belirlemektedir. İman ettiğimiz Rabbimizin isimlerinden biri de 'el-Adl'dir. Rabbimiz, yarattığı kullarına karşı adaletlidir. Müslümanların sahip olması gereken özelliklerden biri de adaletli olmalarıdır; zulme ve haksızlığa karşı adaleti savunmak ve bu uğurda mücadele etmektir. Kur'an-ı Kerim'de yüce Rabbimiz şöyle buyurur:

'Muhakkak ki Allah adaleti, ihsanı, akrabaya karşı cömert olmayı emreder; hayâsızlığı, kötülüğu ve zorbalığı yasaklar. İşte Allah, aklınızı başınıza alınız diye size böyle öğüt veriyor.'⁶

Bu ayeti, Cuma namazlarından hatırlıyordu.

"Ayet-i Kerimede görüldüğu gibi, Rabbimizin bizden istediği görevlerimizin ilk sırasında 'âdil' olmak yer alı-

yor. Yani Müslüman, hem kendini ilgilendiren hususlarda hem de toplumsal durumlarda hak ölçüsüne zarar vermeden yaşamalı. Arkadaşımız, komşumuz, aile fertlerimiz ve diğer insanlar bizim adalet duygumuza şahit olmalılar. Haksızlık yapmak, yapılan haksızlığa karşı tepkisiz kalmak denizde seyreden bir geminin yara alması gibidir. Yara alan/alđıđı yaraya müdahale edilmeyen gemi batma tehlikesi geçirir. Bu durumda gemide bulunan herkes için bir tehlike söz konusudur.

Unutulmamalıdır ki, insanların ve devletlerin menfaat düşüncelerini önde tutmaları sebebiyle adalet düşüncesi yara alır. Dünya nimetlerini paylaşmak istememe bencilliği nice savaşlara sebep olur. Masum insanlar, çocuklarve kadınlar haksızca bir yaşam için katledilirler. Bunlara karşı Müslüman, yaşadığı her dönemde zulmün karşısında, mazlumun yanında yer almalıdır. Bizim inancımıza göre, kendimiz veya yakınlarımız aleyhine bile olsa adalet düşüncesinden asla ayrılmamız gerekir."

Annesinin anlattıklarını masal gibi dinlemiş, adaletin ne kadar önemli olduğunu anlamıştı. Her şey iyiydi, güzeldi; ama kendisine bir soru bile sorup onu göremeden annesi yine gitmişti. Yaşadıklarına anlam veremiyordu. Neredeyse bütün duyguları bir arada yaşıyordu. Bütün kafa karışıklığını atıp biraz yürümek iyi bir fikirdi. Mekke sokaklarına attı tekrar kendini ve nereye gideceğini bilmeden hedefsizce yürümeye devam etti. O kadar dalgın ve düşünceli yürüyordu ki ayağı taşa takılıp düşüverdi. Bu düşüş onu kendisine getirdi. Yine rüyadan uyanmıştı.

Bir sağa bir sola hafifçe sallanıyordu. Önce idrak edemedi neden sallandığını, sonra baktı ki bir devenin sırtındaydı. Devenin üstünde ilerliyordu. Devenin yularını annesinin tuttuğunu fark etti. Yine onu görünce rahatlamıştı. Annesine seslenip nereye gittiklerini sordu. Şam'a doğru ilerliyorlardı. Annesi ticaret kervanında olduklarını anlattı.

Gençlik yıllarını amcası Ebu Talib'in yanında geçiren Efendimiz (s.a.s.) , amcasının ticaret yolculuklarında bulunmuş, çalışıp kazanarak elde ettiği gelir ile amcasına yardımcı olmuştur. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bu yolculuklarda ticari tecrübe kazanmış, dürüstlüğü ve güzel ahlakı ile ticaretini bereketlendirmiştir. Kendisine emanet edilen malların satışını, kendi malını satıyormuş gibi düşünerek titiz bir şekilde hareket ederdi. Emin ve güvenilirlik özelliklerine artık bir de ticaret kabiliyeti eklenmişti.

Bu önemli yolculukta olmak, onu derinden etkilemişti. Kim bilir hangi devenin sırtında ilerliyorlardı. Annesi bir taraftan yürüyor bir taraftan da anlatıyordu:

"Mekke'de, zengin bir tüccar hanım vardı. Hatice B. Huveylid. İlk eşi Mâlik b. Nebbâş b. Zürâre vefat edince, Hz. Hatice (r.anha)'ye, eşinden ciddi bir mal varlığı kalmıştı. Bu eşinden 'Hâris' ve 'Hind' isimli iki erkek çocuğu da olmuştu. Daha sonra Atik b. Âiz ile evlenmiş bu evliliğinden de 'Hind' (Ümmü Muhammed) isimli bir kız çocuğu dünyaya gelmişti. Hz. Hatice (r.anha) Validemiz, ikinci eşi vefat ettiğinde 37 yaşındaydı.⁷ Mekke'de varlıklı ve dul bir hanım durumundaydı. Yardımcısı Meysere

aracılığı ile ticari faaliyetlerine devam ediyordu. Şam tarafına yüklü bir ticaret kervanı gönderecekti. Bu kervanın başına, işini iyi bilen, emniyetli birisini düşünüyordu. Bu kervanın hazırlığından haber alan Ebu Talib, Hz. Hatice (r.anha)'ye, yeğeni Muhammed (s.a.s.)'i tavsiye etti. Yeğenine güveniyordu. Emin ve güvenilir idi; ayrıca ticari kabiliyete de sahipti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i bu yönleri ile bilen Hz. Hatice (r.anha) bu teklifi kabul etti. Ebu Talib daha sonra bu durumu yeğeni Muhammed (s.a.s.) Efendimize açtı. Ticaret kervanı Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in başkanlığında yola çıktı. Hatice Validemizin ticari işlerini yürüten yardımcısı Meysere de kervanda idi. Kârlı bir satış sonrası Peygamberimiz (s.a.s.) Mekke'ye döndü, Hatice Validemize satış raporunu sundu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yanından ayrıldıktan sonra, Meysere, Hatice Validemize Peygamberimiz (s.a.s.) ile ilgili gözlemlediği düşüncelerini aktardı. İşini iyi yapan, şahsi ve ticari ahlaka sahip, emanet şuurunda olduğundan bahsetti. Hatice Validemiz, bu ticari faaliyet vesilesiyle Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i daha iyi tanımış oldu. Yardımcısı Meysere ve arkadaşı Nefise B. Münye, olgunluk ve güzel ahlak sahibi olmaları dolayısıyla Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ile Hatice Validemizin iyi birer eş olabileceklerini düşündüler. Bu fikirlerini Hatice Validemize ve Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'e de açıkladılar. Yapılan görüşmeler sonucunda Kâinatın Efendisi Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) ile Afif ve Tahire sıfatlarını üzerinde taşıyan Hatice Validemiz evlendiler. Peygamberimiz (s.a.s.) 25 yaşında,

Hatice Validemiz ise 40 yaşında idi. İki gönül birbirine muhabbet ile bağlanmıştı. Efendimiz (s.a.s.) sekiz yaşından bu yana yaşadığı amcası Ebu Talib'in evinden ayrılarak Hatice Validemizin evine yerleşmişti. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz, amcasının evinden sonra bu evde de huzur ve muhabbeti yaşamıştı. Hatice Validemiz, kendisine vefakâr bir eş ve iyi bir yoldaş olmuştu. Yirmi beş yıllık evlilik hayatları, hepimiz için örnek alınacak bir aile dönemi olmuştur. Efendimiz (s.a.s.)'in Peygamberliğine ilk iman eden, İslam davası yolunda çileli hayatında hep yanında olan, ona en büyük desteği veren, mal varlığının tamamını hak dava uğrunda infak eden kişi olmuştur Hatice Validemiz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.), ilk eşini hayatının sonuna kadar hep hayırla ve özlemle anmıştır. Diğer eşlerine onun iyiliklerini anlatmış, kendi hayatında da İslam davasında da önemli bir yeri olduğundan bahsetmiştir. Hz. Aişe (r.anha) Validemizin rivayet ettiği Hadis-i Şerifte Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), Hatice Validemizin mertebesi ile ilgili olarak şöyle buyurmuştur:

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Amellerin Allah’a en sevimli olanı,
az da olsa devamlı olanıdır”.**

Müslim: Salâtü'l-Müsafirîn 218

- 'Cennet kadınlarının efendileri şu dört kişidir: Meryem, Fâtıma, Hatice ve Asiye.'

Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in altı çocuğu Hatice Validemizden dünyaya gelmiştir. Erkek çocukları Kâsım ve Abdullah'tır. Kız çocukları ise Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm ve Fatıma'dır. 'İbrahim' isimli evladı ise Hz. Mariye (r.anha) Validemizden dünyaya gelmiştir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) hayatta iken erkek çocukları henüz küçük yaşlarında vefat etmişlerdir. Kızları Zeynep, Rukiye ve Ümmü Gülsüm'ü de elleri ile toprağa vermiştir. Küçük kızı Fatıma Validemiz ise, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in vefatından altı ay sonra vefat etmiştir."

Efendimiz (s.a.s.)'in ne kadar çok evlat acısı çektiğini düşündü uzun uzun. Ölüm acısı, çare bulunamayacak kadar büyüktü. Annesi, Efendimiz (s.a.s.)'in diğer eşlerini de anlatarak, Efendimiz (s.a.s.)'in evliliklerinin maksatlarını sıralamaya başladı:

"Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), ilk eşi Hatice Validemizin vefatından sonra evlendiği eşlerinin isimleri sırasıyla şöyledir: Hz. Sevde, Hz. Aişe, Hz. Hafsa, Hz. Zeynep Binti Huzeyme, Hz. Ümmü Seleme, Hz. Zeynep Binti Caşş, Hz. Cüveyriye, Hz. Ümmü Habibe, Hz. Safiye, Hz. Meymüne, Hz. Mariye. Efendimiz (s.a.s.) bütün eşlerine karşı iyilik ve yardım gösteren bir aile reisi olmuştur. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in çok evliliğinde iki husus bilinmelidir. Birincisi; hanımları içerisinde, eşinin vefat etmesi dolayısıyla ilgi ve bakıma ihtiyaç duyanların olmasıdır. Hatta bazı hanımları ile evlendiklerinde olgunluk yaşla-

rında idiler. Örneğin Hz. Sevde Validemiz evlendiğinde elli beş yaşında idi. Peygamberimiz (s.a.s.) bu yaştan sonra o hanımına hayat arkadaşlığı yapmış, gönül tesellisi olmuştur. İkincisi; farklı kabileler ile aile iletişiminin kurulup İslam'ın yayılmasına katkıda bulunulmasıdır. Ümmü Habibe (r.anha) Validemiz, İslam'a azılı düşmanlık etmiş olan Ebu Süfyan'ın kızıdır. Ebu Süfyan bu akrabalık vesilesiyle biraz yumuşamış ve nihayet Mekke'nin Fethi sırasında Müslüman olmuştur. Efendimiz (s.a.s.), sevdiği yakın dostları ile de akrabalık bağları oluşturmuştur. Hz. Ebubekir (r.a.) ve Hz. Ömer (r.a.) kayınpederi, Hz. Osman (r.a.) ve Hz. Ali (r.a.) damatları olmuştur. Peygamberimiz (s.a.s.)'in hanımları, tüm Müslümanların anneleridir. Annelerimizi de tanıma sorumluluğumuzu hatırlatmak isteriz.

Efendimizin İzzinde
Hadisler Ezberliyor
Sınava Hazırlanıyoruz!

**"İman
etmedikçe
Cennet'e
giremezsiniz.
Birbirinizi
sevmedikçe
-gerçek-
mümin
olamazsınız".**

Müslim: İman 93

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) beşer olma özelliği bakımından bir eş/aile reisi ve bir baba olarak da ümmetine en güzel örnektir. Eşlerine karşı olan sorumluluklarını, çocuklarına karşı şefkat ve merhametini asla ihmal etmemiştir. İbadet hayatı, devlet başkanlığı sorumluluğu, eşlerine ve çocuklarına karşı ilgisine asla engel olmamıştır. Ev hayatında gücü yettiği şeyleri kendisi yapmaya gayret etmiştir. Sevinçlerini paylaşmış, üzüntülerinde onları teselli etmiştir. Eşleri ile muhabbet ederek vakit geçirmeyi ihmal etmemiş, zaman zaman görüşlerini alıp istişare etmiştir. Efendimiz (s.a.s.) , savaş için sefere çıktıklarında hanımlarında da yanında götürdükleri olmuştur. Hudeybiye Anlaşmasında Ümmü Seleme (r.anha) Validemizin görüşlerine göre hareket etmesi, Efendimiz (s.a.s.)'i rahatlatan anlar yaşatmıştır. Mübarek evleri aynı zamanda İslam'ın öğrenildiği ve öğretildiği bir merkez olmuştur. Hz. Aişe (r.anha), Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'den bize en çok Hadis rivayet eden yedi kişinin arasında yer almaktadır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.), çocuklarının eğitim ve terbiyeleri ile bizzat ilgilenmiştir. Hanımların ve çocukların, erkeklere/babalara Allah'ın bir emaneti olduğunu söyleyerek bu konudaki en güzel örnekliliği göstermiştir."

Efendimiz (s.a.s.)'in bu örnek aile hayatını, günümüz şartlarıyla kıyaslayınca onu ne kadar çok örnek almamız gerektiğini bir kez daha düşündü. Yolculuk biteli çok olmuştu ama hâlâ devenin sırtında ilerliyordu şaşkınca.

Devenin yularını annesi tutmuyordu artık. Mekke sokaklarında deve kendini nereye götürüyorsa oraya ilerliyordu. Artık alışmış gibiydi bu duruma. Devenin ilginç hareketlerle onu gezdirmesi hoşuna da gidiyordu. Şöyle bir etrafına baktığında Kâbe'ye doğru ilerlediklerini fark etti. Kâbe, yakın bir zamanda sel baskını nedeniyle bir onarım görmüştü. Orada birkaç kişinin hararetle bir şeyler tartıştığını gördü. Heyecanla oraya doğru

ilerlemek isterken, annesi birden devenin yanında belirmişti. Annesi devenin dilinden anlıyor gibiydi. Birkaç küçük hareketle evladının devenin üzerinden kibarca inmesini sağladı. Annesini görünce yine her şeyi unutmuştu. Annesinin sorusuyla merakını yeniden hatırladı. Annesi "Kâbe'de neler olduğunu mu merak ediyorsun?" diye sormuştu.

- "Evet orada hararetle bir şeyler konuştuklarını fark ettim. Neler oluyor anne?"

- Annesi, onun bu soruyu sormasını da bekliyordu. Başladı Kâbe'nin hikâyesini ve o an neler olduğunu anlatmaya:

- "Mekke-i Mükەرreme, Kur'an-ı Kerim'de yüce Rabbimizin beyanıyla, 'Emin Belde'⁸ ve 'Şehirlerin Anasıdır'.⁹ Harem, yani Rabbimizin saygı göstermemizi istediği bir yerdir. İnsanlık tarihi Hz. Âdem (a.s.) ile başlayınca, Hz. Âdem (a.s.), Rabbimizin emri ile Mekke'de bir ibadet

yeri yapmıştır. Burası Kâbe-i Muazzama'dır. 'Allah'ın Evi' anlamına gelen 'Beytullah' olarak da isimlendirilmektedir. Yeryüzünde tevhidin sembolü olan bir binadır. Kâbe'nin yapımından sonra orada ilk tavaf ibadetini Hz. Âdem (a.s.) yerine getirmiştir. Tavaf, Kâbe'nin etrafında yedi kez yürüyerek dönmenin adıdır.

Hz. Âdem (a.s.) tarafından yapılan binanın çatısı ve kapısı yoktur. Bulunduğu Bekke Vadisinde, zaman zaman yağmur sularının sebep olduğu seller oluşmaktadır. Bu sellerden dolayı Hz. Âdem (a.s.) tarafından yapılan bina yıkılmıştır. Kâbe-i Muazzama, daha sonra yüce Rabbimizin emri ile Hz. İbrahim (a.s.) ve oğlu Hz. İsmail (a.s.) tarafından yeniden yapılmıştır. Bu kez üstü kapalı ve kapısı olan bir yapı halini almıştır. Cennetten yeryüzüne indirilen ve Ebu Kubeys Dağında bulunan Haceru'l Esved taşı da yüce Rabbimizin emri ile binanın köşe yerine yerleştirilmiştir. Bu inşadan sonra da Kâbe, yaşanan sellerden dolayı zaman zaman onarımdan geçirilmiştir. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) 35 yaşında iken yine böyle bir onarım gerçekleştirilmiştir. Sıra Haceru'l Esved taşını yerine koymaya geldiğinde, Mekkeliler arasında anlaşmazlık çıkmıştır. Her kabile bu özel taşın yerine konulması görevini kendileri yapmak istiyorlardı. Bu durum aşılamaz hale gelince Kureyş Kabilesinden yaşı ilerlemiş olan Ebu Ümeyye bir teklifte bulundu. Teklif; Safa kapısından içeriye ilk girecek kişinin bu sorunun çözümünde hakem olmasını içeriyordu. Bunu tüm kabile mensupları kabul ettiler. Hepsisi kapıdan içeriye ilk girecek kişiyi beklemeye koyuldular.

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyoruz – Sınava Hazırlanıyoruz!

“Müslüman, diğer Müslümanların elinden ve dilinden zarar görmediği kimsedir”.

Buharî: İman 4; Müslim: İman 64

⁸ Tin Suresi 3. Ayet-i Kerime

⁹ En'am Suresi 92. Ayet-i Kerime

Yüce Rabbimizin takdiri ile kapıdan içeriye ilk giren Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) oldu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i görünce çok sevindiler. 'El Emin' özelliğine sahip Peygamberimiz (s.a.s.)'in ahlak olgunluğunu biliyorlar, vereceği kararın tartışmayı sonlandıracağına inanıyorlardı. Sorunu kendisine anlatıp, çözüme kavuşturması için istekte bulundular. Yüce Rabbimiz tarafından çok güzel bir ahlak üzere yaratılmış olan Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), bu konunun çözüme kavuşmasını sağlamıştır, tartışmayı sonlandırarak olumsuz sonuçlanmasını önlemiştir. Sırtından hırkasını çıkarıp yere sermiş ve Haceru'l Esved'i hırkasının üzerine koymuştur. Her

kabileden bir temsilcinin hırkanın kenarından tutarak kaldırmalarını ve taşın konulacağı yere kadar taşımalarını istemiştir. Sonra kendisi Haceru'l Esved taşını alarak yerine koymuştur. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bu çözümü ile tüm kabileler bu hizmette bulunmuşlardır. İtirazlar ve tartışmalar sona ermiştir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.), Kâbe'nin onarım çalışmalarında amcası Abbas ile beraber bizzat çalışmış, taş taşımıştır."

Efendimiz (s.a.s.)'in bu akılcı çözümü ne kadar da değerliydi. Kimseyi üzmemiş, küstürmemiş; peygamberlik görevi henüz kendisine gelmeden Mekke'de herkesin

Efendimizin İzinde
Hadisler Ezberliyoruz
Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Allah,
kullarından
ancak merhamet
edenlere
merhamet eder”.**

Buhârî: Cenaiz 32;
Müslim: Cenaiz 9

güvendiği bir isim olarak "El-Emin" sıfatıyla hakem olayında tüm kabile reislerinin gönlünü razı etmiştir. Annesi anlatmayı bitirmişti artık. Anlatması biter bitmez de kayboluvermişti. Artık alışmıştı; ama gene de annesine ulaşamamanın acısı ona çok ağır geliyordu. İçinde bulunduğu anı değerlendirip en azından biraz olsun kendini dinlemek istedi. Kâbe'ye gitmek iyi bir fikirdi. Yürümeye başladı. Dalgın bir şekilde yürürken annesi kendisine seslenmeye başladı. Yine çok güzel şeyler anlatacağı belli ki. Ama neden onun ellerini öpemiordu ki? Biraz üzüntü, biraz da merak içinde dinlemeye başladı:

"Kâbe, yüce Rabbimiz tarafından değerli kılındığı için bizim için de tartışmasız bir değerimizdir, ibadetlerimizde yönelmemiz gereken kıblemizdir. Bugün de Hac ve Umre ibadeti sebebiyle, dünyanın her tarafından Müslümanları bir araya getiren merkezdir. Dilleri ve milliyetleri farklı da olsa, iman kardeşliği etrafında, gönülden iletişimin kurulduğu bir yerdir. Peygamberimiz (s.a.s.)'in ifadeleri ile yüce Rabbimize yaptığımız dualarımızın kabul edildiği mekândır. Bu müjdeye gönülden iman ediyoruz. Efendimiz (s.a.s.), Kâbe-i Muazzamayı çevreleyen Mescid-i Haram'da kılınan bir rekât namazın yüz bin rekât namaz sevabı kazandırdığını diğer bir hadisinde müjdelemektedir.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in toplum içerisinde insanlarla diyalogu canlı idi. Güler yüzü, dürüstlüğü, samimiyeti, yardımseverliği, alçakgönüllülüğü, sabrı, adaleti, hoşgörüsü, zandan ve dedikodudan uzak durması,

gösteriştten uzak yaşamı ile Mekkelilerin beğenisini kazanmıştı. Peygamberimiz (s.a.s.)'i seviyor ve ona güveniyorlardı. Bütün bu güzelliklerin yaşandığını görmek insanlarda takdir duygusunu oluşturuyordu. Zira şirke bulaşmış Mekke toplumunda, insanlar ve kurallar çok bozulmuştu. Bozulan düzende maddi gücü olan güçlü, maddi gücü yetersiz olan ise ezilen haldeydi. Karar verme yetkisinde olanlar çoğu zaman adalet duygusundan uzak bir şekilde tamamen menfaat düşüncesine göre hareket ediyorlardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in ahlakı ve yaşam tarzı ise farklıydı; bu farklılığı ile dikkat çekiyor ve kendisine saygı duyuluyordu.

- Yüce Rabbimiz, bizleri Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'e ümmet kıldı. Rabbimize ne kadar şükretsek azdır. Şükür görevimizi yerine getirirken de Peygamberimiz (s.a.s.)'in ahlak değerleri ile kuşanmamız, bunun için gayret eder olmamız gerekir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bizlere öğrettiği temel ilkelerden biri de; Müslümanların, birbirleriyle iyi geçinen, uyum içerisinde olan, kaynaşabilen, birlikte olmaktan huzur duyan insanlar olmalarıdır. Bir diğer ilke de sorumluluk duygusu ile ilgilidir. Ülkemizin, İslam dünyasının ve tüm insanlığın yaşadığı sıkıntılara çözüm arayışı derdinde olmalıyız. Bu çözümlerimizi Kur'an-ı Kerim ve Sünnet değerleri çerçevesinde üretmeliyiz. İnsanca bir yaşam, iman ile şereflenmiş bir hayat, adalet içerisinde bir düzen, kulluk şuurunda bir ömür, şefkat ve merhametle yoğrulmuş bir zihin üretmeliyiz. Peygamberimiz (s.a.s.)'in hayat boyu mücadelesi bizlere bunu öğretmektedir. "

Hakem Olayı yaşandığında Peygamberimiz (s.a.s.) 35 yaşındaydı. Eğer bu garip rüyalar aynı şekilde ilerleyecekse yakın zamanda Efendimiz (s.a.s.)'e, peygamberlik görevi verilecekti. Bunun heyecanı sarmıştı küçük yüreğini. Artık neyin nasıl olduğunu anlamaya çalışmaktan çok, "İçinde bulunduğum halden daha fazla neler öğrenebilirim?" düşüncesi hâkimdi. Bir de annesi tabi... Onu görmek çok mutlu edecekti kendisini. Yatağından doğrulup içeriye gitmek istedi. Odasının kapısını açtığında yine Mekke sokaklarındaydı. Bu sonu gelmez girdaptan bir türlü çıkamayacaktı anlaşılan.

Her şeyi akışına bırakıp annesini aramaya başladı. Bu küçük sokaklarda gezerken annesini bulacağından emindi. Çok geçmeden öyle de oldu. Annesi uzaktan onu izliyordu. Hemen koşturmaya başladı; ama ne kadar koşarsa koşsun annesine hiç varamadı.

Sonunda pes etmişti. Annesine ardı ardına sorular sorsa da annesi yalnızca gülümsüyordu. O da fark etmişti durumu. Bu sefer buruk da olsa anlatmasını istedi. Bu kez heybesine kim bilir hangi bilgiler girecekti?

Annesi onun üzgün de olsa bu öğrenmeye istekli haliyle gurur duyuyordu. Mekke sokaklarını anlatmaya başladı.

- "Mekke, yeryüzü ilk yaratıldığı gün Yüce Rabbimiz tarafından mübarek ve hürmet edilmesi gereken belde kılınmıştır. İnsanlığa gönderilen tüm Peygamberler, Allah'ın varlığı ve birliğini tebliğ etmiş, mümince bir hayatın yaşanması için çalışmışlardır. Bu tebliğ karşısında,

iman edenler olduğu gibi, bunu kabul etmeyip inkâr edenler de olmuştur. Allah'ın varlığını kabul etmişler, ancak dünya hayatı ile ilgili kural koyma yetkisini kendi üzerlerine almışlardı. Bu durum ortaya Allah'ın istediği bir yaşam değil; kendilerinin hoşuna giden ve menfaatlerini esas alan bir toplum yapısı ortaya çıkarmıştı. Adalet duygusundan, ahlak anlayışından, temel insan haklarının uygulanmasında uzak bu toplum 'Cahiliye Toplumu' olarak isimlendirilmektedir. Bilgi seviyesi üstün de olsa, yüce Allah'a kulluk etmeye vesile olmayan bu bilginin insana sağlayacağı bir yararı yok demektir. 'Cahiliye' tanımlaması bu anlamı içermektedir.

Yaratılış gayesinden uzaklaşmış olan toplumda yaşamak Peygamber Efen-

Efendimizin İzinde
Hadisler Ezberliyor
Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Kişinin,
kendisini
ilgilendir-
meyen boş
sözlerden ve
işlerden uzak
durması,
onun Müslü-
manlığının
güzelliğinin
dendir.”**

Tirmizi : Zühd 11,
İbn Mâce : Fiten 12

dimiz (s.a.s.)'in temiz fitratı için sıkıntı veren bir durum oluşturmaktadır. Şirkin, isyanın ve günahın yaygın olduğu bu toplumdan zaman zaman uzak kalma ihtiyacı hissetmiştir. Mekke şehir merkezinin dışında sessiz ve sakin yerlerde bir müddet yalnız kalmak istemiş, bu sürede, Allah Teâlâ'nın varlığı ve birliği, gücü ve kudreti üzerinde düşünmüştür. Toplumun içerisinde bulunduğu isyan durumundan rahatsızlık duyar, gönül ve zihin dünyasını kötülüklerden uzak tutmaya çalışırdı. Hayatı boyunca şirk düzenine karşı duruşunu hiç değiştirmemişti. Her zaman hak ve doğru olanın yanında yer almıştı. Hak, adalet ve kulluk yapısının toplumda oluşması için

gayret ediyordu. Bu gayret, düşünme ve yalnızlık dönemlerinin birinde, Nur Dağı'nda Hira Mağarası'ndaydı.

Hayat içerisinde 'Olgunluk Devresi' olarak isimlendirilen 40 yaşına ulaşmıştı. Miladi 610 yılıydı. Ramazan Ayının 17. Günü. Yüce Rabbimiz, Cebrail (a.s.)'ı Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'e gönderdi. Cebrail (a.s.) Peygamberimiz (s.a.s.)'e gelerek,

- 'Oku' diye hitap etti. Peygamberimiz (s.a.s.),
- 'Ben okuma bilmem' dedi. Cebrail (a.s.) Peygamberimiz (s.a.s.)'i gücünün sonuna kadar sıktı ve tekrar,
- 'Oku' dedi. Peygamberimiz (s.a.s.) yine
- 'Ben okuma bilmem' dedi. Cebrail (a.s.) gücünün sonuna kadar tekrar sıktı ve yine,
- 'Oku' dedi. Peygamberimiz (s.a.s.) yine,
- 'Ben okuma bilmem' dedi. Cebrail (a.s.) üçüncü kez, gücünün sonuna kadar tekrar sıktı ve Alak Suresinin ilk beş ayetini Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e bildirdi:
- 'Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı bir kan pıhtısından yarattı. Oku, Rabbin büyük kerem sahibidir. O, kalemle yazmayı öğretti. İnsana bilmediği şeyleri öğretti.'
- Böylece, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in yirmi üç yıl sürecek olan çileli Peygamberlik dönemi ile tüm insanlara hidayet rehberi olarak gönderilen Kur'an-ı Kerim'in indirilmesi başlamış oldu.
- Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , yaşamış olduğu bu ola-

ğanüstü durum karşısında, endişelenmiş ve Hira Mağarasından inerek evine gitmişti. Yaşadığı olayın etkisi üzerindeydi. Eşi Hz. Hatice (r.anha), Efendimiz (s.a.s.)' dinledikten sonra endişe etmemesi gerektiğini söyledi. Ve sözünü şöyle devam ettirdi:

'Yüce Allah seni hiçbir zaman utandırmaz. Sen, akrabalarını korur, ihtiyaç sahiplerine hizmet ve yardım edersin. Fakirlere yardım eder, misafirlerine ikram edersin. Yetimin hakkını korursun. Allah'ın seni Peygamber olarak gönderdiğine iman ediyorum.' Hz. Hatice Validemiz, Peygamberimiz (s.a.s.)'e iman eden ilk kişi olmuştur. Daha sonra Hz. Hatice Validemiz, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i amcasının oğlu Varaka b. Nevfel'e götürdü. Varaka b. Nevfel, hiç puta tapmamış, şirke bulaşmamıştı. Hz. İbrahim (a.s.)'in tebliği üzerine Allah'ın varlığına ve birliğine inanarak yaşamaktaydı, ilim ve fazilet sahibiydi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) yaşadığı olayları kendisine anlattı. Bilgisine güvenilen Varaka b. Nevfel, Efendimiz (s.a.s.)'e gelenin, Musa (a.s.)'ya gelen Cebrâil olduğunu, yüce Allah'ın kendisine Peygamberlik verdiğini söyledi.

- Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'e, Alak Suresinin ilk beş ayeti indirildikten sonra bir müddet vahiy gelmedi. Daha sonra Müddesir Suresinin ilk beş ayeti vahiy olarak geldi:

- "Ey örtüsüne bürünen Rasûlüm! Kalk ve insanları Allah'ın azabıyla uyar. Yalnız Rabbini büyük tanı; O'nun sonsuz büyüklüğünü ilan et! Elbiseni tertemiz tut. Maddi-manevî her türlü pislik ve kötülükten uzak dur."¹⁰

Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz, artık Hak davayı insanlara tebliğ etmeye başladı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in fazilet sahibi ilk eşi Hz. Hatice (r.anha) Validemiz; sâdik dostu, hayat boyu en yakın arkadaşı Hz. Ebu Bekir (r.a.); amcası Ebu Talib'in oğlu Hz. Ali (r.a.) ve hizmetçisi Zeyd b. Hârise iman eden ilk Müslümanlar oldular. Bu halkayı; Abdullah bin Mes'ud, Habbab bin Eret, Abdullah bin Cahş, Erkam bin Ebi'l Erkâm, Osman bin Maz'ûn isimli sahabe efendilerimiz takip etti.

- Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) , İslam davasını omuzlayacak, çağlar ötesine taşıyacak öncü kadroyu oluşturabilmek için davetinin ilk aşmasını özel olarak devam ettirdi. Bu dönemde, zulüm ve şirk düzeninin yıkılması için mücadele eden nice yiğit insan yetişti. Gözlerini kırpmadan şehadete koşan bu öncü nesil, hepimiz için en güzel örnekleri ortaya koymuşlardı. Allah'a teslimiyetleri tam ve mükemmeldi. Mücadelelerinin Allah için olduğunu çok iyi biliyorlardı. Tüm insanlığın huzur, barış ve adalet üzere yaşamalarını istiyorlardı. Sadece Allah'a secde edip kulluk yapılacağına iman etmişlerdi. İmanın dünyadaki en büyük güç olduğunu kabul etmişlerdi. Allah'ın sözü ve hükmü geçerli olsun diye mücadele etmişlerdi. Kurtuluş yollarını öğreten ve gösteren Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'i, samimi olarak çok sevmişlerdi. Yaratılmışların en değerlisi, sevgiye en layık olanı Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'e canlarından öte bir duygu ile bağlanmışlardı. Peygamberimiz (s.a.s.) aslında hiçbirisine dünya nimetleri ve rahatlık vadetmemişti. Aksine, Allah yolunda, hakikat yolunda bulunmanın, gayret

etmenin zor olduğunu anlatmıştı. Zor da olsa, çileli de olsa hak yolda olmanın hidayet sahibi olmak olduğunu anlatmıştı. Hidayet ise, hayatı, Allah ın razı olduğu şekilde yaşayabilmektir.”

Annesinin anlattıklarından en çok Hz. Hatice Validemizin bildirdiği özellikleri dikkatini çekmişti: Akrabalarını korumak, ihtiyaç sahiplerine hizmet ve yardım etmek, fakirlere yardım etmek, misafirlerine ikramda bulunmak, yetimin hakkını korumak. Anlamıştı ki, biz Rasulullah (s.a.s.)’dan iyiliği, doğruluğu, güzelliği ve adaleti öğreniyoruz; insanlara karşı olan ilgi, şefkat ve merhametini öğreniyoruz; bu değerleri bizim de hayatımızda uygulamamız gerektiğini öğreniyoruz; “İnsanların en hayırlısının, insanlara faydalı olan”¹¹ olduğunu öğreniyoruz; öğrendiklerimiz ile amel etmemizin güzelliği ve sorumluluğunu öğreniyoruz.

“İnsanların en hayırlısının, insanlara faydalı olan” olduğunu öğreniyoruz. Öğrendiklerimiz ile amel etmemizin güzelliği ve sorumluluğunu öğreniyoruz.

Kendisini yine bir mecliste bulmuştu. Daha önce katıldığı Hılfü'l Füdûl'da olduğunu düşündü. İçeriye sürekli birileri giriyordu. Garip bir yabancı olarak kalmıştı işte bir kez daha. O sırada Hılfü'l Füdûl'da tanıştığı Mekkelî Genç'le karşılaştı. Birbirlerini hatırlamışlardı. Mekkelî Genç ona daha önce sormak isteyip de sormadığı bütün soruları bir çırpıda sıralayıverdi. Ancak nereden geldin, nasıl geldin ve buna benzer soruların hiçbirinin cevabını o da bilmiyordu. Bu kez soruyu kendisi sordu: Bu sefer neredeyiz, burası neresi?

Mekkelî Genç, bu genç yabancıнын saf ve temiz olduğundan hiç şüphe etmemişti. Bir şeyleri öğrenmek için çaba sarf ettiği de apaçık ortadaydı. Çağların ötesinden geldiğini anlamıştı. Ona yardımcı olmak için elinden geleni yaptı. Şu anda da Erkâm b. Ebi'l Erkam'ın evindelerdi. Mekkelî Genç, olan biteni hızlıca anlatmaya koyuldu:

“Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) , Hak davayı insanlara tebliğ etmeye başladığında bu görevini ilk üç sene özel davet şeklinde gerçekleştirdi. Mekkelî müşriklere karşı, İslam'ın bu topraklarda sağlıklı bir şekilde yayılmasını hedefliyordu. Önce öncü bir kadro yetiştirmek istiyordu. Daha sonra bu öncü kadro ile Mekke halkına ve oradan da tüm insanlığa genel tebliğe başlayacaktı. Peygamberimiz (s.a.s.) , müşriklerin fark edemeyeceği bir merkez kurmak istiyordu. Genç yaşında ilk Müslümanlardan olma şerefine eren Erkâm b. Ebi'l Erkam, Rasulullah (s.a.s.)’ın yanına geldi. Yeni evlenmişti. Babası kendisine Safa Tepesi’nde, oldukça

geniş sayılabilecek bir ev almıştı. Evinin, Hak davanın tebliği için merkez olarak kullanılabileceğini Peygamberimiz (s.a.s.)'e arz etti. Peygamberimiz (s.a.s.) , teşekkür ederek bu teklifi kabul etti. İslam davasının başladığı bu ilk günlerde, çekinmeden ve düşünmeden evini, çok özel misafirlerine açmıştı. Rasulullah (s.a.s.)'in özel olarak görüştüklerinden İslam'ı kabul edenler artık burada bir araya geliyorlardı. İslam Davasının 'ilk'leri burada ilahi ve nebevi öğretimden geçiyordu. Rasulullah (s.a.s.) , kendisine gelen ayetleri, abdest almasını ve namaz kılmasını burada Müslümanlara öğretiyordu. Dârul Erkâm: Erkâm'ın Evi, İslam'ın öğrenildiği bir okul, İslam Davası uğrunda yapılması gerekenlerin anlatıldığı bir merkez, özel görevlendirmelerin yapıldığı bir teşkilat halindeydi. Peygamberimiz (s.a.s.) de dâhil olmak üzere bu eve devam edenler titizlikle hareket ediyorlardı. Gün geçtikçe de Darûl Erkâm'a katılanların sayısı artıyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i öldürmek için çıktığı yolda kendisine iman nasib olan Hz. Ömer (r.a.) da burada Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in huzurunda şehadet getirerek Müslüman olmuştu.

- Erkâm b. Ebi'l Erkam, genç yaşında Müslüman olmuş, bereketli bir ömür yaşayarak 83 yaşında vefat etmiştir. 17 veya 18 yaşlarında Müslüman olduğu rivayet edilmektedir. Yedinci veya on ikinci sırada Müslüman olduğu bilinmektedir. Peygamberimiz (s.a.s.)'e gelen ayetleri yazan vahiy kâtiplerinden biri olmuştu. Efendimiz (s.a.s.) ile birlikte cihat seferlerine katıldı. Bedir Savaşında Mekkeli müşriklerden alınan savaş ganimeti

içerisinde bir kılıcı Peygamberimiz (s.a.s.) ona vermişti. Ancak İslam'ın ilk yıllarında yaptığı hizmet tüm bu özelliklerinin önüne geçmişti. Zor zamanlarda davanın yükünü omuzlamıştı. İmkânlarını, Allah ve Rasulü uğrunda hizmet etmek için vakfetmişti. İslam davasını, güçlerinin yettiği coğrafyalara kadar götürme gayretinde olan aziz sahabe efendilerimiz bu okulda yetişmişlerdi. Bu hizmetini, vefâ sahibi olan Rasulullah (s.a.s.) hiçbir zaman unutmayacaktı."

Mekkeli Gencin anlattıklarıyla, İslam'ın ilk zamanlarının ne kadar zor geçtiğini yerinde görmüş oldu. Mekkeli Genç, anlattıklarını bitirdikten sonra içeriye girdi, hemen arkasından o da içeriye girdi ancak kapı onun için bambaşka bir yere açılmıştı. Annesi evin salonunda

kendisine gülümsüyordu. Şaşkınlıktan hiçbir şey söyleyemedi. Annesi konuşuyordu sadece:

- "Yirmi birinci yüzyılda yaşayan Müslümanlar olarak bizler de evlerimizi birer okul haline getirmeliyiz. Aile fertlerimiz, akrabalarımız, arkadaşlarımız, komşularımız bu okulda en mükemmel din olan İslam'ı öğrenmeliler. Allah Rasulü (s.a.s.) ve sahabe gibi İslam davasını dert edinmiş gençler, nesiller yetiştirmeli evlerimizden. Haftanın belirli günlerinde evlerimizde dersler yapmalıyız. Anne, baba ve çocuklar bir araya gelerek bereketli ders halkaları kurmalıyız. Rabbimizin bizden istediği kalite ve olgunlukta Müslümanlar olabilmek için bu derslerin önemli bir katkısı olacaktır. Bu derslerde edindiğimiz bilgi ve şuur, hayatımızı Müslümanca yaşayabilmemize etki edecektir. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz, ashabını bu metotla yetiştirmiştir. Bilgi ve şuur sahibi olmaları onları birer mücadele insanı haline dönüştürmüştür. Sırf Rabbimizin rızası için gayret eder hale gelmişlerdir. Korkusuzca kötülüklerin üzerine giden, haksızlıkları ortadan kaldıran aksiyoner bir karaktere sahip olmuşlardır."

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**"Allah'a inandım, de;
Sonra da dosdoğru ol."**

Müslim: İman 62

Çok büyük bir kalabalığın içinde buldu kendini. Bir türlü yatağından kalkıp da normal hayatına devam edemiyordu. Kısacık boyu, kalabalığın arasında fark edilmemesine yol açıyordu.

Hiçbir şey göremiyordu. Efendimiz (s.a.s.) konuşmaya başladı:

"Ey Mekkeliler! Şu dağın arkasında bir ordu olduğunu ve sizlere saldırmak üzere buraya geldiklerini söylesem inanır mısınız?" diye sordu. Duyan herkes "Evet inanırız. Çünkü sen hiçbir zaman yalan söz söylemezsin." dediler.

Heyecandan kalbi yerinden çıkacak gibiydi. Mekke'li Genç, kalabalığın arasında buldu onu. Hemen ona sordu neler olduğunu. Genç, anlatmaya başladı:

- "Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'in Darul Erkamda başlatmış olduğu özel ve gizli davet üç yıl devam etmiş, üç yılın sonunda yüce Rabbimiz tarafından genel ve açık davet ile görevlendirilmişti.

'Ey Rasulüm! Artık emrolunduğun şeyi açıkça anlat. Müşriklerden yüz çevir. Seninle alay edenlere karşı biz sana yeteriz.' ¹²

'Önce yakın akrabaları uyar.' ¹³

Bu ayet-i kerimeler Peygamberimiz (s.a.s.)'e indirilince, o da genel davetine başlamış oldu. Peygamberimiz (s.a.s.), amcaları ve halaları dâhil olmak üzere yakın akrabalarını evine yemeğe davet etti; yemek sonrası onlarla sohbet başladı. Yüce Allah tarafından kendisine bildirilen bilgileri onlarla paylaştı. Peygamber olarak görevlendirildiğini söyledi ve onları Hak dine inanmaya davet etti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bu davetine ilk tepki gösterip ayrılan amcası Ebu Leheb oldu. Ebu Leheb, İslam davetini daha sonra da kabul etmedi, hanımı ile beraber Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e sıkıntılar yaşattılar. Bundan dolayı yüce Allah Kur'an-ı Kerim'de Tebbet Suresinde ona lanet etti."

O sırada Efendimiz (s.a.s.) anlatmaya devam ediyordu:

'O zaman sözümü iyi dinleyin. Sizi, Allah'ın birliğine inanmaya davet ediyorum. Ben Allah'ın size gönderdiği peygamberiyim, İman etmeyenler için ceza günü ile sizi uyarmak için gönderildim.' dedi.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e ilk karşı çıkan yine amcası Ebu Leheb oldu. Peygamberimiz (s.a.s.)'in davetine akrabalarından ilk katılan ve kabul edenler halaları oldu. "Safiyye" ve "Atike" isimli halaları iman ederek Müslüman oldular.

Mekkeli Genç, kalabalığın içinde dikkat çekeceklerini düşünerek onu da aldı ve oradan uzaklaştı. Sakin bir yerde Peygamberimiz (s.a.s.)'in mücadelesini açıklamaya başladı:

"Peygamberimiz (s.a.s.) , insanlara Tevhidi anlatıyordu, yalnızca Allah'a kulluk etmelerini tebliğ ediyordu. Kölelere de hür olan insanların haklarını vaat ediyordu. İnsan emeğinin sömürülmesine karşı duruyordu. Ahlak ve namus ilklerinin vazgeçilmezliği üzerinde duruyordu. Taştan yapılan ve ilah diye tapılan putların fayda vermeyen şeyler olduğunu anlatıyordu. Bu dünya hayatının ve nimetlerinin geçici olduğunu hesap günü hepsinden hesaba çekileceğimizden bahsediyordu. Tüm bunlar, Mekke'de kurulmuş olan düzenin yıkılması anlamına geliyordu. Düzenin yöneticileri ve bu düzenden faydalanan insanlar Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bu tebliğine şiddetle karşı çıktılar. Zulüm üzerine kurdukları saltanattan vazgeçmek istemiyorlardı. Dünya menfaatleri Allah ve Rasulünün davetinin önünde duruyordu. 'Muhammedü'l Emin' dedikleri Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e, sihirli sözler söyleyen şair demeye başladılar. Ancak Müslümanların sayısı gittikçe artıyordu. Kabilesi saygın olan etkili insanlardan da Müslüman olanlar vardı. Artık bu aşamada durum ciddi hale gelmişti. Bunun

¹² Hicr Suresi 94. Ve 95. Ayet-i Kerimeler

¹³ Şuara Suresi 214. Ayet-i Kerime

üzerine daveti engellemeye başladılar. Ebu Talib'in yanına gittiler. 'Yeğenin ile konuş bizim ilahlarımıza saldırmasın. Düzenimize karşı gelmesin. Bunun karşılığında ne isterse verelim. Mekke'ye kral olmak istiyorsa kral yapalım, para istiyorsa para verelim, hoşlandığı kadın varsa onları verelim.' dediler. Bu sözleri ile dünya hayatlarında kendileri için nelerin değerli olduğunu göstermiş oldular. Ebu Talib, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yanına giderek onunla konuştu. Mekkelilerin kendisine zarar vereceğinden endişe ettiğini söyledi ve tekliflerini ilettiler. Peygamberimiz (s.a.s.)'in sözü de tavrı da çok netti: 'Amca, bir elime ayı bir elime de güneşi verseler Hak dini tebliğ etmekten asla vazgeçmeyeceğim.' dedi. Yeğenindeki bu kararlılığı gören Ebu Talib 'Sen görevine devam et, Mekkelilere karşı seni koruyacak olan benim.' dedi.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Mekkeli müşriklerin uzlaşma talebini reddetmişti. Müşrikler bunun üzerine Müslüman olanlara karşı fiili şiddet uygulamaya başladılar. Köleler ve zayıf insanlara vazgeçmeleri için baskı ve işkence yapıyorlardı. Kabile desteği olan ve zengin olanlara, toplumun saygı duyduğu kişilere ise baskı yapmaya cesaret edemiyorlardı. Ebu Cehil, Ebu Leheb, Ebu Süfyan ve Ümeyye İbn i Halef Mekkeli müşriklerin önde gelenlerindendi.

Ümeyye b. Halef, Müslüman olan kölesi Bilali Habeşi (r.a.)'yi kızgın çöl kumlarına yatırıp üzerine kayalar koyarak ona işkence etmişti. Hz. Ebubekir, Hz. Bilal (r.a.)'ı satın alıp azad etmişti. Yasir ailesi Ebu Cehil tarafından

işkenceye uğramıştı. Bu işkenceleri sonucunda baba Yasir ve anne Sümeyye ilk şehitlerden olmuşlardı. Habbab b. Eret işkenceye uğrayan diğer bir isimdi. Demircilik işiyle uğraşırdı. Efendisi tarafından bir keresinde kızgın ateş kuru üzerine yatırılmıştı. Mekkeli müşrikler daha ileriye gitmeye başladılar. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e de hakaret ve saldırıya koyuldular. Ebu Leheb'in karısı, Peygamberimiz (s.a.s.)'in geçtiği yollar üzerine dikenler koymuştu.

Ebu Leheb, Peygamberimiz (s.a.s.)'in evinin önüne çöpler koyarak onu rahatsız etmeye başladı. Peygamberimiz (s.a.s.) , Kâbe'de namaz kıldığı bir zamanda ise Ebu Cehil çok kötü bir şey yaptı: Yeni kesilmiş olan bir devenin işkembesini secdede iken Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in sırtına koydu. Onca hakaret ve işkenceye rağmen Müslümanların sayısı gün geçtikçe artıyordu. Müşrikler bu durum karşısında adeta çılgına dönmüşlerdi. Ne yapsalar da insanların Müslüman olmasını engellemiyorlardı. Bu durum onların işkencelerini arttırıyordu.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) baskı ve işkencelere karşı Müslümanlara sabırlı olmalarını söylüyordu. Yüzlerce yıldır oluşan bir düzenin bir anda değişmesi öyle kolay olmazdı. Canlarından ve mallarından fedakârlık etmeden bu gerçekleşemezdi. Müslümanlar da bunun farkındaydılar. Onun için hep sabrettiler ve şükrettiler."

Efendimiz (s.a.s.)'in ve ilk Müslümanların yaşadığı bu derin zorluklar onu da çok üzmüştü; buna karşın, Peygamberimiz (s.a.s.)'in sabrı ve davet metodundan kendisine düşen dersleri çıkarmayı bildi.

"Peygamber Efendimiz (s.a.s.) yüce Rabbimizin emri ile İslam davetine ilk olarak kendi akrabalarından başladı. Bizler de bilgilerimizi önce en yakınlarımızdan paylaşmaya başlamanız gerektiğini buradan öğrenmiş oluyoruz. Onlara ikramda bulunarak, güzel bir konuşma yaparak davetini gerçekleştirdi. Yıkıcı ve yaralayıcı bir yaklaşımda bulunmadı. Azılı düşmanları hariç müşrikler iman etmeseler de Peygamberimiz (s.a.s.)'e saygılarını yitirmediler. Bizler de bilgilerimizi çevremize aktarırken Peygamberimiz (s.a.s.) gibi yapıcı bir dil kullanmalıyız. Gerek Peygamberimiz (s.a.s.) ve gerekse de ilk Müslümanlar, maruz kaldıkları baskı ve işkencelere ve kendilerine teklif edilen tüm dünya nimetlerine rağmen imanlarından asla vazgeçmediler; dünya nimetlerine asla tamah etmediler; canlarını ortaya koyarak değişmez gerçekleri savundular, yaşadılar. Geçici dünyadan sonsuz hayata bu şekilde göç ettiler. Bu aziz insanlar, tarih boyunca Müslümanlara hep örnek olmuşlardır. İslam'ın hayat değerlerinin yaşanabilmesi için mücadele edenlere en güzel örnek

olmuşlardır. Engelleri ortadan kaldıran ve bu mücadelede şehit olan nice kahramanlarımız olmuştur. Biz Müslümanlara cihat ibadetinin önemini yaşayarak anlatmışlardır. Şehitliği bir emanet olarak bize bırakmışlardır."

İslam'a ve Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'e azılı düşmanlık yapmakta ısrar edenlerin sonunu da çok merak etmişti. Annesi koştı bu sorunun cevabına. Onu duyunca içini buruk bir huzur kaplıyordu. Annesi evladının merakta kalmaması için hızlıca bahsetti azılı müşriklerin sonundan:

- "Ebu Cehil, Bedir Savaşı'nda öldürülmüştü. Ebu Leheb hastalanıp öldüğünde cenazesi birkaç gün evde kaldı. Ortalığı dayanılmaz bir koku kapladı. Ailesinden hiçkimse yanına yanaşmadı. Birkaç köle tutarak onu evinden çıkarıp gömdüler. Dünyada sahip oldukları kibirlerine karşı Allah, onlara pek acıklı bir son yaşatmıştır. Onların bu halleri de kıyamete kadar örnek olmalıdır. Allah'ın yarattığı mülkünde Allah'a isyan eden, isyanında devam edecek olanlara ibretli bir ders olmalıdır.

Rabbimiz, bizlere razı olacağı güzel bir hayatı yaşatsın, İslam davası uğrunda gayret edenlerle birlikte olmayı nasib eylesin, zulüm ve haksızlık yapmaktan hepimizi korusun. Bu dünyadan ayrılışımız olan ölümün de en güzelini bize ikram eylesin."

Annesinin bu güzel duasına "Âmin" deyiverdi sessizce. Kendisinden başka kimse duyamayacak kadar kısık bir ses tonuyla deyivermişti. Küçük bedenine ağır gelmişti bu kadar acı. Usulca oturdu bir ağaç gölgesine.

Ağacın gölgesi serin ve tatlı gelmişti. Epey vakit geçirmiş olacaktı orada ki kendine geldiğinde etrafındaki her şeyin farklılaştığını anladı. Bu kez her zaman gezdiği Mekke sokaklarında da değildi. Bir grup insanın yürüyerek geldiğini fark etti. Bu insanları daha önceki bir yerlerden hatırlamıştı. Evet evet mutlaka görmüştü buradaki insanları. Yanından geçerken konuşmalarına kulak misafiri oldu. Mekke'den gelmişlerdi. Orada müşriklerin yoğun baskısından dolayı Efendimiz (s.a.s.)'in izniyle hicret etmişlerdi. İçlerinden birisi "Habeşistan Kralı Necaşi bizi nasıl karşılayacak acaba?" diye sorunca Habeşistan'da olduklarını anladı. Grubun arkasından da annesi geliyordu.

Annesine kırgındı biraz. Bir türlü ona kavuşamıyor olmasında annesinin de suçu olduğunu düşünüyordu. Yine de onu görünce içini kaplayan huzur, kırgınlığını unutturuyordu. Annesi yaklaşınca "Çok zulmediyorlar." dedi sadece. Hiddetlenmişti, minicik kalbine kocaman bir öfke dolmuştu. "Neden anne, neden? Neler oldu? Neler oluyor?" diye art arda sıraladı sorularını.

Annesi derin bir ah çekerek uzun uzun anlattı olanları:

- "Mekke'de Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'e iman edenlerin sayısı gittikçe artıyordu. Müşrikler bu durumdan endişe duyuyor, bu gelişmeleri engellemeye çalışıyorlardı. Köle ve zayıf Müslümanlara uyguladıkları şiddet gittikçe artıyordu. Peygamberimiz (s.a.s.) , müminlere sabırlı olmalarını söylüyordu. Müslümanlar da sabır zirvesinde bir duruş ortaya koyuyorlardı.

Mekke'de İslam'ı yaşama zemini bulamayan ve işken celere uğrayan Müslümanlara Peygamberimiz (s.a.s.) hicret etmelerine izin verdi. Hicret, iman değerlerini yaşayabilecekleri başka memleketlere göç etmektir. Peygamberimiz (s.a.s.), Müslümanlara, 'Habeşistan' isimli beldeye hicret etmelerini söyledi. Habeşistan Kralı Necaşi, bir Hristiyandı. Adalet sahibi birisiydi. Ülkesinde yaşayan insanlara inançlarını özgürce yaşamalarına izin veriyordu. Miladi 615 yılı Nübüvvetin beşinci senesi idi. Peygamberimiz (s.a.s.)'in izninden sonra Mekke'den 12 erkek ve 5 kadın Habeşistan'a hicret ettiler. Hicret yolculuğunu, müşriklerden gizli olarak gerçekleştirdiler. Müşrikler, Müslümanların Mekke dışına çıkıp güçlenmelerini istemiyorlardı. Müslümanlar nihayet deniz yolcu-

luğunun ardından Habeşistan'a hicret ettiler. Bu grubun başında Osman b. Mazun (r.a.) vardı. Grubun içerisinde ilk Müslümanlardan Hz. Osman (r.a.), eşi ve Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in kızı Rukiyye (r.anha), Abdullah b. Mesud, Zübeyr b. Avvam, Musab b. Umeyr, Abdurrahman b. Avf (r.anhum) da bulunuyordu. Habeşistan Kralı, ülkesine gelen Müslümanları güzel karşıladı. Bu ülkede Müslümanlar huzur içerisinde yaşamaya başladılar. Habeşistan'a gelen bu ilk kafile burada üç ay kaldı. Mekke'de müşriklerin Müslüman olduğu ve onlarla anlaşma sağlandığına dair bir haber aldılar. Bu haberin ardından yurtlarına dönmek üzere tekrar yola koyuldular. Ancak Mekke'ye yaklaştıklarında bu duydukları haberin doğru olmadığını öğrendiler. Kimi Mekke'de kaldı kimi de Habeşistan'a geri döndü. Bu ilk kfileden bir yıl sonra Habeşistan'a ikinci bir grup daha hicret etti. 80 kişilik bu ikinci grubun başında Cafer b. Ebi Talip vardı. Cafer, Hz. Ali'nin ağabeyi idi. Müslümanların Habeşistan'a hicret etmeleri, orada huzur içerisinde yaşamaları müşrikleri çok rahatsız etmişti. Habeşitan Kralı ile yakın dostluğu olan müşriklerden Amr b. As'ı Habeşistan'a gönderdiler. Kral ile konuşacak ve kendilerine isyan eden Müslümanları alıp Mekke'ye döneceklerine inanıyorlardı. Krala, sarayda bulunan komutanlara ve din adamlarına hediyeler de götürmüşlerdi. Hediyelerini verdikten sonra isyancı olarak tanıttıkları Mekkelileri geri istediler. Ancak Kral Necaşi, ülkesine sığınan herkesin burada huzur ve güven içerisinde yaşayabileceğini söyledi. Kral, Müslümanları huzuruna davet ederek dinleri hakkında

bilgi almak istedi. Müslüman heyeti temsil eden Cafer b. Ebi Talip, İslam dini hakkında bilgi verdi. Kendilerinin, insanca davranıştan, adaletten, ahlaktan uzak bir şekilde cahiliye üzerinde yaşadıklarını söyledi. Putlara taptıklarını, komşuluk haklarını gözetmediklerini, kuvvetlilerin zayıfları ezdiğinden söz etti. Sonra Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in getirdiği din ile şerefli bir hayat yaşamaya başladıklarını ifade etti. Allah'a ibadet ettiklerini, emaneti koruduklarını, akrabalık ilişkilerine dikkat ettiklerini, komşularla güzel geçinmeye başladıklarını, kan dökmekten vazgeçtiklerini, yalandan, ahlaksızlıktan, yetim malı yemekten uzaklaştıklarından bahsetti. Müslümanları dinleyen Necaşi, müşriklere kimseyi zorla geri veremeyeceğini ifade etti. Bu durum müşrik heyetini ve Amr b. As'ı rahatsız etmişti. Amr b. As başka bir yola başvurdu. Kral Necaşi Hristiyandı. Hristiyanların Peygamberi Hz. İsa, bir mucize olarak babasız bir şekilde dünyaya gelmişti. Müslümanların Hz. İsa ve annesi Hz. Meryem hakkında olumsuz düşüncelere sahip olabileceğini düşündü. Necaşi'ye, bunların Hz. İsa hakkında ne düşündüklerini sormalarını istedi. Necaşi, Hz. Cafer'e bu durumu sordu. Peygamberimiz (s.a.s.)'in terbiyesinde yetişen Hz. Cafer (r.a.) bu soruya da kendinden emin bir şekilde cevap verdi. Onun amacı gerçeklerin söylenmesi ve kabul edilmesi idi. Emin ve cesur bir şekilde söze başladı. Hz. İsa'nın Allah'ın kulu ve Peygamberi olduğunu söyledi. Hristiyan bir krala gerçekleri söylerken kaynağı Kur'an-ı Kerim idi. Meryem Suresi'nde Hz. Meryem ve Hz. İsa ile ilgili ayetleri okudu:

- 'Bunun üzerine Meryem, çocuğu işaret etti. 'Beşikteki bir çocukla nasıl konuşuruz?' dediler. Cevabı çocuk verdi: 'Ben Allah'ın kuluyum; O, bana kitap verdi ve beni peygamber yaptı. Nerede olursam olayım, O, beni kutlu ve bereketli kıldı; yaşadığım sürece bana namazı, zekâtı ve anneme saygılı olmayı emretti; beni zorba ve isyankâr yapmadı. Doğduğum gün, öleceğim gün ve yeniden hayata döndürüleceğim gün esenlik benimle olacaktır.' ¹⁴

- Bu ayetleri dinleyen Necaşi, duyduklarının kendisinin İncil'den öğrendiklerinden çok farklı olmadığını söyledi. Müşrik heyete, Müslümanların, ülkesinde diledikleri kadar huzur ve emniyet içerisinde yaşayabileceklerini söyledi. Amr b. As ve adamları moralleri bozuk bir şekilde Mekke'ye geri döndüler.

Hicret bize çok şey anlatır. Hicret, inandığımız değerleri yaşayabilme zemini bulabilmektir. İslam'ın diğer belde- lere ve topraklara yayılması için de bir fırsattır. Habeşistan'a hicret eden Müslümanlar orada yaşarken asıl hedeflerinden hiç vazgeçemediler. O hedefleri, İslam dinini, Mekke'de yaşanır hale getirebilmek ve bir gün mutlaka Mekke'ye geri dönmek idi. Hedefleri gerçek oldu. Allah'a olan samimi kullukları nice fetihlerde olduğu gibi Mekke'nin de fethini Müslümanlara nasib eyledi."

Peki kalan Müslümanlara ne oldu anne?

¹⁴ Meryem Suresi 29-33. Ayet-i Kerimeler

- “Mekke'de iman meşalesinin altında toplananların sayısı gün geçtikçe artıyordu. Müşrikler, yaptıkları baskı, hatta işkenceye rağmen Müslümanların sayısının artmasına anlam veremiyorlardı. Oysaki iman edenler İslam dini ile tarifi mümkün olmayan bir huzura kavuşmuşlardı. Dünyaya tapan müşriklerin ise bu duyguyu hissetmeleri mümkün değildi Bu devrede, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i öldürmeye gitmek için yola çıkan Hz. Ömer, kız kardeşi Fatıma b. Hattâb ve eniştesi Said b. Zeyd'in vesilesiyle Müslüman olmuştu. Birkaç gün sonra da Kâbe'de yeğenine baskı yapıldığını gören Hz. Hamza Müslüman olmuştu. Hz. Hamza Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in amcası idi. Mekke'de saygın bir yeri olan bu iki ismin de Müslüman olması müşrikleri oldukça rahatsız etmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) İslam dinini insanlığa anlatmaya başladığı andan itibaren müşrikler çeşitli tavırlar içerisine girdiler. Önce Müslümanları ciddiye almadılar, onlarla alay ettiler. Onları, sayıları az, fakir ve zayıf kimseler olarak gördüler. İman edenlerin sayısı arttı. Toplumda değer gören varlıklı kimseler de iman etmeye başladılar. Bu durum karşısında, putlarına ve düzenlerine zarar vermemeleri için uyarıda bulundular. Peygamberimiz (s.a.s.) ile anlaşmak için teklif götürdüler, kabul edilmeyince tehdit etmeye başladılar. Bu da etkisiz olunca baskı ve şiddet başladılar. Tüm bu yaptıkları da İslam'ın dalga dalga yayılmasına engel olamadı. Kendilerine göre daha etkili bir yol buldular: Müslümanlara ve Müslümanlara yardım eden Haşimoğulları mahallesine ambargo uygula-

maya karar verdiler. Şib'i Ebî Talip mahallesini kuşatma altına aldılar. Ambargo ile, Müslümanlarla insani ilişkiler kesilecek, her türlü alış veriş bırakılacak ve kız alıp verme de dâhil diğer tüm ilişkiler de kesilecekti. Sosyal ve ekonomik olarak Müslümanları zor durumda bırakmak adına aralarında anlaştılar. Ebu Cehil başkanlığında toplanan heyette alınan kararları Mansur b. İkrime yazmıştı. Yazılan bu maddeleri Kâbe'nin duvarına astılar.

Müslümanlar için zorluk ve yokluk imtihanı başlamıştı. Çarşı ve pazara gitmeleri yasaklandı. Temel gıda ihtiyaçlarından bile uzak tutuluyorlardı. Müslümanlar arasında açlık ve hastalık başlamıştı. Açlıktan ağaç yapraklarını yemek zorunda kalanlar bile olmuştu. Bu durum tam üç yıl devam etti. Müşrikler, Müslümanların bu şartlara dayanamayacağını zannettiler. Teslim olarak istediklerini yapacaklarını düşündüler. Bir şeyi bilmiyorlardı: Müslümanlar, ancak Allah ve Resulüne teslim olmuşlardı. Allah'ın düşmanlarına asla teslim olmadılar. Bu, takdir edilecek duruşları ile de kıyamete kadar gelecek olan Müslümanlara en güzel dersi vermiş oldular. Düşmanlar bizi mecbur bırakmak için çok çeşitli yollara başvurabilirler. Müslümanlara düşen en güzel duruş ise sabırla mücadele etmek ve sadece yüce Allah'tan yardım istemektir.

Çileli bir hayatın sahibi Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bu durumda da Müslüman kardeşlerine destek olmaya devam etti. Hanımı Hz. Hatice (r.a.) Validemiz ile beraber servetlerini Müslümanlar için harcadılar. Açlıktan ölme

sınırına gelmiş çocuklara yaptıkları yardımlar bir can suyu olmuştu.

Üç yıl süren boykotun ardından müşrikler tarafından Kâbe'ye asılan anlaşıma sayfası, bir kurt tarafından yenildi. Müslümanların aleyhine olan maddeleri yiyip yok etmişti kurt. Tam da bu günlerde Hişâm b. Amr, Züheyr b. Ebî Ümeyye, Mut'im b. Adiyy, Ebu'l Bahteri ve Zem'a b. Esved, Mekke'de bir araya geldiler. Vicdan sınırlarını aşan bu boykotun kaldırılması için aralarında sözleştiler. Kâbe'ye giderek bu durumu halka duyurdular. Ebu Cehil şiddetle karşı çıktı. Ancak Züheyr b. Ebî Ümeyye, akrabalarına uygulanan bu baskı ve boykotun artık son bulması gerektiğini sert bir şekilde haykırdı. Sonra da Kâbe'de asılı olan sözleşmeyi alıp yırttı. Müslümanlar arasında mutluluk ve şükür duygusu yayıldı. Tarifi imkânsız zor günler artık sona ermişti. Sabır ve şükürlerinin karşılığını yüce Rabbimiz Müslümanlara ikram etmişti. Müşrikler ise her zaman olduğu gibi yenik bir duruma düşmüşlerdi.

İnsanlık tarihi içerisinde Peygamberlerle beraber olanlar, onların davalarında yer alanlar çeşitli şekilde sıkıntılara uğramış ve imtihan edilmişlerdir. Zalimler, menfaatleri için gözlerini kırpmadan zulüm ve işkence içerisine girmişlerdir. Doğru ile yanlışın, hak ile batılın mücadelesi kıyamete kadar devam edecektir. O halde zorluklar ve imtihan, Müslümanlar için hep var olacaktır. Cahiliye dönemi 1400 yıl öncesinde kalmamıştır. Bugün de Müslümanları, kendi sistemleri için tehlikesiz hale

getirmek isteyenler aynı yöntemleri kullanmaktadırlar. Teklif ve tehdit, savaş ve boykot bugün de Müslümanların karşı karşıya kaldıkları zorluklardır. Müslümanların ise yapmaları gereken, sabretmek ve mücadelelerine daha bir kararlılıkla devam etmektir. Zorluklar karşısında geri adım atmak, zalimlerin zulmünü daha da artırmaktadır. Zalimlerden asla merhamet beklenmez. Bu durumu anlatan güzel bir söz vardır: 'Mazlumlara ayağa kalkmadıkça zalimler asla diz çökmez'. Kötülükler, ancak iyiliklerin artması ve çoğalması ile yok olurlar. İnandığımız değerler için fedakârlık yapabilmek bizim imanımızın bir gereğidir. Fedakârlık, bize iki şey kazandırır. Birincisi; mücadele ederek yüce Rabbimiz katında sevap ve ecir kazanmış oluruz. İkincisi; bu yolda canımızı feda etmek gerekirse şehit olarak Rabbimize kavuşuruz. Şehitlik ise, bir insanın elde edebileceği en yüksek manevi derecedir.

İslam davasının ilkleri olan Peygamberimiz (s.a.s.)'in sağlam ve sadık dostları tavizsiz örnek bir yaşam ortaya koydular. İnanıyoruz ki onların gayret ve fedakârlıklarının bu davada bereketi çoktur. Bizler de kendimizden sonraki nesillere İslam davasını aynı fedakârlıklarla emanet etmeliyiz. Yüce Rabbimizin şu emrini hiçbir zaman unutmama:

"Ey iman edenler! Siz kendi sorumluluklarınıza dikkat edin. Siz doğru gittiğiniz takdirde yanlış yola sapanlar size zarar veremez. Hepinizin dönüşü Allah'adır ve yapmakta olduğunuz her şeyi o zaman Allah size bildirecektir." ¹⁵

Sanki yıllardır uyuyordu. Kendini Ashab-ı Kehf'ten birisiymiş gibi hissetti. Bu kadar uyku fazlaydı. Hem gitmesi gereken bir okulu vardı. Kalktı, güzelce hazırlandı. Sıkı bir kahvaltı yaptı. Günü enerjik geçirmek, üzerindeki ağırlığı atmak istiyordu. Artık hazırды, okula gitmek üzere yola koyuldu. Evlerinin kapısını açtığı anda aynı şoku yine yaşadı; çünkü yine Mekke'deydi. Müslümanların yoğun boykot altında olduğunu hatırlıyordu en son. Şimdi sokağa çıktığında boykotun bitmiş olduğunu gördü. Hem Müslümanlar rahat bir nefes almış hem de vicdan duygusunu henüz kaybetmemiş ancak henüz İslam ile şereflenmemiş olan insanlar bu durumu memnuniyetle karşılamışlardı. Yine de bir hüznü vardı Mekke üstünde. Bunu fark etmişti. Müslümanların sevinci hüznüyle karışmıştı. Neler olduğunu anlamak üzere kalabalığın olduğu yere doğru yürümeye başladı. Annesi birden belirivermişti yanında. Beraber yürüyorlardı. O kadar dalgındı ki, bir süre onu fark etmedi. Tam kalabalığın arasına dalacakken annesi seslendi:

"Ebu Talib. Ebu Talib vefat etti oğlum. Efendimiz (s.a.s.)'in amcası Ebu Talib, çocukluğundan bu yana kendisi ile çok yakından ilgilenmişti. Kendi çocuklarından ayırmamıştı. Yetim ve öksüzlüğünü hissettirmeden büyüttü. Müşriklerin baskı ve saldırısına karşı korumuştı onu. Çok sevdiği amcasının vefatı Peygamberimiz (s.a.s.)'i de üzmüştü. Ancak hüküm Allah'ındır. Teslim olmaksızın başka bir tercihimiz yok. Ebu Talib vefat ettiğinde seksen yaşındaydı. Çok sevdiği ve koruduğu yeğeninin inancını paylaşılamadan vefat etmişti."

"Efendimiz (s.a.s.) çok üzölmüştür, değöl mi anne?" di-yebildi sadece.

Vefat eden sadece Ebu Talib değildi. Ebu Talib'ten üç gün sonra Hz. Hatice Validemiz de hayata gözlerini ka-pamıştı. Annesi o yılları anlatmaya devam etti:

"Hayat arkadaşı, yoldaşı, cennet hanımlarının efendi-lerinden Hz. Hatice (r.anha) Validemiz vefat etmişti. Hz. Hatice (r.anha) Validemiz, Peygamber Efendimiz (s.a.s.) için sadık bir eş olduğı gibi, İslam davasında da dert ortağı idi. Onu, Mekke'de bulunan Cennetü'l Mualla mezarlığına defnettiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , muhtereme validemizi bizzat kendisi kabrine yerleş-tirmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i, hayatında özel yere sahip olan en yakın iki kişinin vefatı hüzönlendir-mişti. Gözleri yaşarmıştı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in hüzünü, Ashab-ı Kiramda da üzüntüye sebep olmuştu. Onlar, Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimizi kendi canlarından daha çok seviyorlardı. Kurtuluşlarına vesile olan, on-lar için fedakârlıkta bulunan, dua eden, gözyaşı döken Peygamberimiz (s.a.s.)'i tüm samimiyetleri ile çok sevi-yorlardı. Peygamberimiz (s.a.s.)'i üzen her şey onları da üzördü. Üzüntü ve gözyaşı, insani bir durumdur. Hayatı-mızda sevinç olduğı gibi üzüntü de olabilir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ve Ashab-ı Kiramın hüzün duyduğı bu yıla, Mekke devri içerisinde 'Senetü'l Hüzün: Hüzün Se-nesi' denildi.

Mekkeli müşriklerin saldırı ve hakaretleri karşısında Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i amcası Ebu Talib koru-

yordu. Ebu Talib vefat ettikten sonra müşrikler, Pey-gamber Efendimiz (s.a.s.)'i sözleri ve davranışlarıyla ra-hatsız etmeye başladılar. Allah Rasulü Hz. Muhammed (s.a.s.) 'Yokluğun ne çabuk belli oldu amca' diyerek ona özlemine ifade etmişti."

Artık içine düştüğü olaylar onu sadece ürkötmüyor heyecan da duymasına neden oluyordu. Efendimiz (s.a.s.)'in boykot karşısında bu kez nasıl bir yol izlediğini sorunca, annesi Taif ziyaretinden bahsetmeye başladı:

- "Efendimiz (s.a.s.) , hem İslam'ın yayılmasını istiyor hem de Hak davanın yayılabilmesi için destek bulmak istiyordu. Bu amaçla Mekke'ye yaklaşık 120 km. yakın-lıkta olan Taif Şehrine gitti. Yanında ilk Müslömanlardan ve hizmetini görenlerden Zeyd b. Hârise (r.a.) vardı. Pey-gamber Efendimiz (s.a.s.)'in Taif'e ilk gidişi sötanneye verildiğı zaman olmuştur. Benî Sa'd yurdu Taif bölge-sindeydi. Daha sonra gençlik yıllarında Ukaz Panayırına gitmek için bölgeye gelmişti. Şimdi ise tevhidi, yalnızca Allah'a kulluk etme sorumluluğunu anlatmak için düş-müştü Taif yollarına. Taif, coğrafi olarak Mekke'ye göre deniz seviyesinden yüksekliğı daha çok idi; bundan do-layı havası yumuşak ve serindi. Tarıma elverişli bir yerdi. Arap Yarımadası'nın yazlık bölgesiydi. Mekkelilerin de burada yazlıkları vardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Taif halkı ve şehrin ileri gelenleri ile görüştü. On gün bo-yunca insanlara putlara tapmamalarını, Allah'a kulluk ve ibadet yapmalarını, şirkten uzak durmalarını anlattı. Ancak, Taifliler Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in tebliğı-

ne kulak vermediler, tekliflerini kabul etmediler. Asgari nezaketi bile göstermediler. Kapılarından kovdular, evlerine almadılar. Alay ederek hakarete bulundular. Tüm bunlar yetmiyormuş gibi kölelerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i taşlattılar. Zeyd b. Harise (r.a.) Peygamberimiz (s.a.s.)'e taşların değmemesi için gayret ediyordu. Etrafında bir sağa bir sola bir önüne bir arkasına geçerek engel olmaya çalışıyordu. 'Yapmayın, o, Allah'ın Peygamberidir. Beni taşıyın ama onu taşı-

mayın.' diye haykırıyordu. Bu esnada ise âlemlere rahmet olarak gönderilen Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in ayaklarından kanlar akıyordu. İnsanların hakikate teslim olabilmeleri için Peygamberimiz (s.a.s.) bu çilelere katlanıyordu. Rabbine asla şikâyet etmiyor, sürekli şükür içerisinde bulunuyordu. 'Ya Rabbi! Sen, kavmime hidayet ver; onlar bilmiyorlar.' diye dua ediyordu.

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.), Zeyd (r.a.) ile beraber bir üzüm bahçesine girerek dinlenmek istedi. Bu bahçe, 'Mekkeli Utbe' ve 'Şeybe' isimli iki müşrik kardeşe aitti. Peygamberimiz (s.a.s.)'i tanıyorlardı. İman etmeseler de bu kötü durumla karşılaşması onlarda acıma hissi uyandırmıştı. Hristiyan olan köleleri Addas'ı çağırdılar. Bir kaba üzüm koymasını ve şu iki kişiye götürmesini istediler ve eklediler 'Sadece üzüm ver, sakın onlarla konuşma'. Peygamberimiz (s.a.s.) ile konuştuğunda etkilenip Müslüman olabileceğinden endişe ediyorlardı. Addas, üzüm kabını alarak Peygamberimiz (s.a.s.)'in yanına gitti ve ikram etti. 'Bismillah' diyerek üzümden yemeye başladı Peygamber Efendimiz (s.a.s.) . Addas hemen söze girdi. 'Efendim bu söylediğiniz sözü ilk defa duydum. Burada kimse bu sözü kullanmaz, siz buradan değilsiniz, kimsiniz?' diye sordu. Peygamberimiz (s.a.s.) , Addas'a memleketini ve inancını sordu. 'Ninovalıyım, Hristiyanım' dedi. Ninova günümüzde Irak devleti içerisinde Musul bölgesinde yer almaktadır. Peygamberimiz (s.a.s.) Addas'a, 'Demek ki, Yunus Peygamberin memleketindensin' dedi. Addas, bu duruma da şaşırarak: 'Sen Yunus'u nereden biliyor-

sun?' diye sordu. Peygamberimiz (s.a.s.) , 'Yunus, benim kardeşimdir; o, peygamberdi, ben de peygamberim. Peygamberler, kardeşler.' diye cevap verdi. Rabbimizin bir takdiri olarak bu olay karşısında Addas Müslüman oldu. Peygamberimiz (s.a.s.) çekmiş olduğu çileleri bir anda unutarak Rabbine hamd etti. Bir kişi bile olsa, bu yolculuk bir kişinin Müslüman olmasına vesile olmuştu. Rahmet Peygamberi (s.a.s.) Efendimiz, insanların doğru yolu bulabilmesi için mücadelesine sabırla devam etti. O (s.a.s.), insanların yok olması için değil; tevhid ile buluşmaları için gayret ediyordu. Düşmanlık tavrı içerisine girmemişti. Bu durum bizler için de örneklik oluşturmaktadır. İman nimetinden mahrum olanların mümin olabilmeleri için hassas ve sabır ile hareket etmemiz gerektiğini bize öğretmektedir. Ancak, İslam'ı kabul etmediği gibi düşmanlıklarında, hakaretlerinde devam edenlere karşı ise gerektiğinde uyarı ve tebdir alınmalıdır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) on gün kaldığı Taif'ten ayrılarak Mekke'ye doğru yola koyuldu. Ancak bir sıkıntı daha vardı: Mekke'den normal şartlarda ayrılmamıştı. Mekke geleneğine göre de bu durumda, Mekke'li bir kişinin himayesinde, yani korumasında ancak tekrar şehre girebilirdi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Mekke'li birkaç kişiye haber göndererek bu konuda kendisine yardımcı olmalarını istedi. Bu kişiler müşrikti. Teklifini kabul etmeyenler oldu. Sadece bir kişi Peygamberimiz (s.a.s.)'e yardımcı oldu. Bu kişi Mut'im bin Adiyy idi. Müşrikti kendisi. Ama zor durumda olan, ahlak ve dürüstlüğüne şahit olduğu hemşerisine yardımcı olmak

istemmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in kendi korumasında olduğunu Mekkelilere bildirdi. Bu durum, müşriklerin Peygamberimiz (s.a.s.)'e zarar vermelerini önlemiş oldu. Mut'im, ne yazık ki Müslüman olamadan Bedir Savaşında öldü. Bedir Savaşında esir alınan Mekkelilere neler yapılacağı konuşuluyordu. Peygamberimiz (s.a.s.) Mut'im'in oğlu Cübeyr'e 'Eğer baban, Mekke'li esirlerin serbest bırakılmasını isteseydi, onları fıdye karşılığında serbest bırakırdım.' demişti. Kendisine ve dolayısıyla Müslümanlara karşı gösterilen bir yardımı asla unutmamıştı Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.); her zaman iyiliklere iyilik ile karşılık verirdi, vefa sahibiydi.

- Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) dördüncü kez Taif'e Mekke'nin fethinden hemen sonra gelmiş idi. Mekke feth edilip şirk düşüncesi bu topraklardan silince Taif'in de iman ile buluşması için yeniden gelmişti. Burada müşrik olan Sakif ile Hevâzin kabilelerinin de İslam'ı kabul etmelerini sağlamıştı."

Efendimiz (s.a.s.)'in hüzün dolu bu yıllarını görünce annesinden bir şeyler öğrenebilmenin kıymetini yeniden anladı. Ona dokunup elini öpememenin acısı ise hâlâ kalbini acıtıyordu. Bir kez daha ona kavuşmak için adım atmak istese de annesi çoktan uzaklaşmıştı...

İşin içinden çıkılmaz olmuştu iyice. Bu hallerinin sonunun nereye varacağına dair hiçbir fikri de yoktu. Zaten hiçbir şeye müdahale edemiyordu hayatında, akışına bırakmak en iyisi olacaktı.

"Endişelenme." dedi, uğruna her şeyini vereceği sesin sahibi. Bu sesi duyunca rahatlamıştı, bu ses annesinden başkasının değildi çünkü. "Endişelenme" diyen, o kadar güven ve huzur veriyordu ki, başka bir ihtimal kalmıyordu zaten.

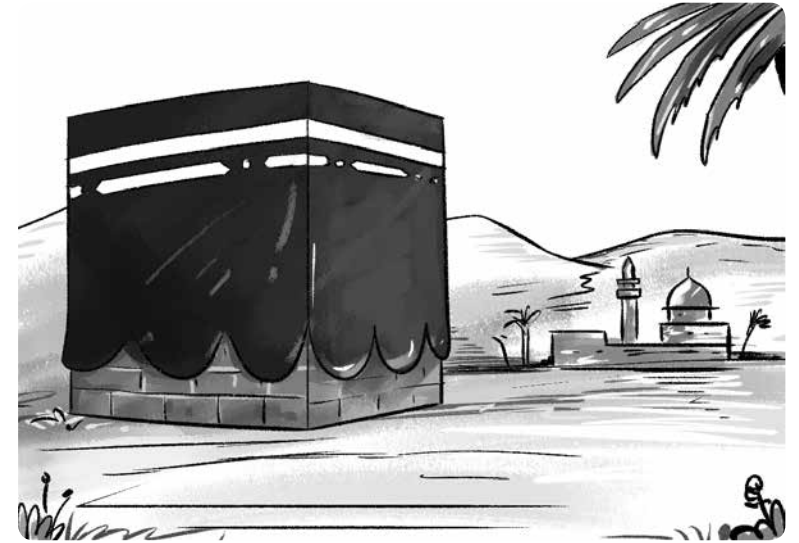
- "Sen her şeyi anlamlandıran Efendimiz (s.a.s.)'in hayatını yerinde görüyor, öğreniyorsun; bu çok güzel bir fırsat. Endişelenmene hiç gerek yok."

- Yine de kafasındaki sorulardan kurtulamıyordu. Hem her şeyi öğrenmek hem de bir an önce normal hayatına dönmek istiyordu. Annesi de bunun farkındaydı. Efendimiz (s.a.s.)'in mucizelerinden İsra ve Miraç olaylarını anlatmaya başladı:

- Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'in, İslam Dinini tebliğ etmeye başlamasının üzerinden 11 yıl geçmişti. Rahmet Peygamberi (s.a.s.) Efendimiz bu uğurda çile ve zorluklara da göğüs germişti. Fedâ edebilmenin, fedakâr olabilmenin en güzel örneğini biz ümmeti için ortaya koymuştu. Yüce Rabbimiz, Peygamberler içerisinde sadece Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'e özel bir durum ikram etti. Bu, İsrâ ve Mirâc olayı idi.

- Medine'ye hicretten bir buçuk sene önce idi. Recep ayının yirmi yedinci gecesini. Peygamber Efendimiz

(s.a.s.) , Kâbe'nin "Hatîm" olarak isimlendirilen yerindeydi. Uyku ile uyanıklık hali arasındaydı. Yüce Rabbimiz tarafından Cebrail (a.s.) Peygamberimiz (s.a.s.)'e gönderildi. Bir de "Burak" isimli bir binek hayvanı vardı. Burak, merkepten büyük, katırdan küçük beyaz renkli idi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in ifadesine göre, Burak' ın bir adımı gözünün gördüğü son noktaya varıyordu. Bu ifadeden anlıyoruz ki, uzun mesafeleri kısa zamanda kat ediyordu. Bu yolculuk sonucunda Peygamberimiz (s.a.s.) Kudüs şehrinde bulunan Mescid-i Aksâ'ya getirilmişti. Yeryüzünde ikinci olarak yapılan ibadet yeri ve Müslümanların ilk kıblesi olan Mescid-i Aksâ. Mekke'ye ve ilk ibadet yeri olan Kâbe' ye coğrafi uzaklığı sebebiyle "Aksâ" olarak isimlendirilmişti. Peygamber Efendimiz

(s.a.s.)'in Mekke'den Kudüs'e getirilişine "İsrâ" denir."Gece yürüyüşü" anlamına gelmektedir.

Bu durum Kur'an-ı Kerim'de yüce Rabbimiz tarafından şöyle buyurulmaktadır:

- "Kulunu (Muhammed (s.a.s.)) bir gece, Mescid-i Harâm'dan kendisine bazı ayetlerimizi göstermek için, etrafını mübarek kıldığımız Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah, her türlü noksan sıfatlardan münezzehtir. Şüphesiz O, her şeyi hakkıyla bilen, hakkıyla görendir." ¹⁶

Yüce Rabbimiz tarafından etrafı mübarek kılınan Mescid-i Aksâ, İsrâ'nın merkezi olmuştur. Bugün ise etrafı, Müslümanlar için kan ve gözyaşına dönüşmüştür. Ne yazık ki Kudüs ve Mescid-i Aksâ işgal altındadır. Yaratılış gayelerinden uzaklaşmış, kendilerine gönderilen Peygamberlerin uyarılarını dikkate almamış, kendi nefislerine göre bir dünya ve sistem kurmuş olan Yahudiler tarafından işgal altındadır. Kudüs, Müslümanların idaresi altında iken yüzlerce yıl Allah'a kulluk edilen özel bir belde olmuştur. Müslümanların dışındaki inanç mensuplarının da insanca yaşadığı, ibadet özgürlüğünün bulunduğu mübarek bir şehirdir. İslam'ın üçüncü Harem (Saygı gösterilmesi gereken) beldesi Kudüs'ün yönetiminin yeniden Müslümanların idaresinde olması duamız ve gayretimiz olmalıdır.

- İsrâ yolculuğunun sonunda Peygamberimiz (s.a.s.) Mirac'a yükselmiştir. Mirac, "yükselmek" anlamına gelmektedir. Cebrail (a.s.) ile beraber Sevgili Peygamberi-

miz (s.a.s.) sema yolculuğuna başlamıştır. Yedi kat semayı dolaşmıştır. Bu yolculukta kendinden önce gelen Peygamberlerden, Hz. Âdem, Hz. Yahya, Hz. İsa, Hz. Yusuf, Hz. İdris, Hz. Musa, Hz. İbrahim ile görüşmüştür. Yolculuğun son kısmı ise Sidretü'l Muntehâ'dır. Bu kısma Peygamberimiz (s.a.s.) tek başına devam etmiştir. Cebrail (a.s.) buraya girme izninin olmadığını ifade etmiştir. Mirac'ın bu kısmında yüce Rabbimiz direk Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) ile görüşmüştür. Artık arada vahiy meleği Cebrail (a.s.) da yoktur. Bu durum yüce Allah'ın, kulu, resulü ve habibi Muhammed Mustafa (s.a.s.) Efendimize ne büyük bir ikramıdır. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) Taif'e İslam'ı anlatmak için gittiğinde horlanmış ve hakarete uğramıştı. İsrâ ve Mirac olayı hemen bunun ardından gerçekleşmişti. Rabbimiz, Rasulü ve habibi olan Hz. Muhammed (s.a.s.)'e bu ilahi ikramı lütfetmişti. Güzel bir söz var, derler ki; "Allah senden razı olsun da istersen bütün dünya karşında olsun. Bütün dünya yanında olsa da Allah'ın rızasına kavuşamamışsan ne kıymeti vardır?" Rabbimiz, bu ilahi lütuf ile Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in değerini ve davasının büyüklüğünü ortaya koymaktadır.

- Mirac'da Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'e yüce Rabbimiz tarafından ikram ve hediyeler de verilmiştir. Bu hediyeler Peygamberimiz (s.a.s.) eliyle ümmetine gönderilmiştir.

Bu hediyelerin birincisi; beş vakit namazdır. Rabbimiz bir günü beş vakte ayırmış ve her vakitte kendisi ile buluş-

mamız için namaz ibadetini emretmiştir. Her Müslüman, kulluk sözleşmesi gereği Rabbi ile buluşmaya, namaz ibadetine devam etmeye gayret etmelidir. Kulun Rabbi-ne en yakın olduğu an secde anıdır. Namaz, kişinin tesbihini, duasını ve kulluğunu Allah' a arz etmektir. Bu şekilde, kul ile Rabbi arasındaki iletişim kesintisiz hale gelir. İletişimin kesilmesi ise hata ve günahlara sebep olur. Bir Hadis-i Şeriflerinde Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) , "Namaz, dinin direğidir."¹⁷ diye buyurmuştur. Gerçek anlamda Müslüman olabilmenin yolu namazlarımızı şuurla ve kurallarına uygun bir şekilde kılabilmekten geçmektedir.

Mirac'da verilen hediyelerin ikincisi; Bakara Suresinin son iki ayet-i kerimeleridir. Bu ayet-i kerimelerde imanın şartları, yüce Rabbimizin güç ve kudreti ve yarattığı kullarına karşı merhameti anlatılmaktadır. Yine bu ayetler içerisinde yüce Rabbimiz, kendisine nasıl dua etmemiz gerektiğini de bize öğretmektedir. Dua cümleleri ile bizlere önemli şeyleri hatırlatmakta ve hedef göstermektedir. Ehl-i küfrün maddi saldırıları, sinsi oyunlarına karşı hazırlıklı olmamız gerektiği de bu ayetlerin vurgusundan anlaşılmaktadır.

Üçüncü hediye ise; Yüce Rabbimizin kulları içerisinde şirk günahına bulaşmayanların affedileceği müjdesidir. Rabbimiz, sonsuz şefkat ve merhamet sahibidir. Kullarına verdiği değer ve nimetlere karşı işledikleri hata ve günahlarını affetmek için sebepler yaratmaktadır. Allah'ımız, bizim sahibimizdir, Rabbimizdir, terbiye edelimizdir. Buna rağmen affedilemeyecek kadar büyük olan günahın şirk olduğunu öğreniyoruz. Rabbimiz bizi şirk düşmekten korusun; sadece kendisine ait olan sıfatları, kendimiz için de geçerli kılmak olan şirkin günah ve zulmünden bütün Müslümanları korusun.

- İsrâ ve Mirâc olayı bize iki temel kaynak ile bildirilmiştir. İsrâ yolculuğu'nun gerçekleşmiş olduğu yukarıda da ifade edilen Kur'an-ı Kerim'de İsra Suresinin ilk ayeti ile sabittir. İsrâ' dan sonraki Mirac kısmı ile ilgili bilgiler ise Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in Hadis-i Şerifleri ile bize ulaşmaktadır. Bu hadisler, Buhari, Müslim, Tirmizi, Nesai gibi temel hadis kitaplarında yer almaktadır. Ehl-i sün-

net âlimlerinin görüşüne göre İsra ve Mirac hem beden hem de ruhen gerçekleşmiştir

İsra ve Miraç olayları onu çok şaşırtmıştı. Kendi yaşadığı şeyler gibi acaba rüya mıydı diye tereddüte düştü; ancak annesinin hem son sözleri hem de şimdi ekleyecekleri İsra ve Miraç olaylarını detaylıca açıklıyordu:

Rabbimiz sonsuz güç ve kuvvet sahibidir. O, istediği anda istediğini bir anda gerçekleştirebilme gücüne sahiptir. Mirac olayı bunun en önemli örneklerindendir. Normalde günlerce sürebilecek Mekke – Kudüs arası yolculuk, oradan da sema yolculuğu, Rabbimizin güç ve kudretiyle dakikalar ile ifade edilebilecek kısa bir zaman diliminde gerçekleştirilmiştir. Zaman ve mekân sınırlarını Rabbimiz o an için ortadan kaldırmıştır. Rabbimiz, İsra ve Mirac olayında kendi koymuş olduğu kuralları yine kendi koyduğu başka bir kural ile değiştirmişti. Allah en büyüktür, en Yüce'dir. O'nun isteklerine ve gücüne asla sınır yoktur. Rabbimizin, Peygamberimiz (s.a.s.)'e verdiği değeri, bu özel durumdan anlayabilmek mümkündür. Merhameti nasıl sınırsız ise güç ve kudreti de o kadar sınırsızdır.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) ertesi gün Mekkelilere yaşadığı bu olayları anlattığında yine alay etmeye başladılar; yalanladılar; akılları ile olayı çözmeye çalıştılar. Ama aklın sınırlarını aşan ancak iman ile anlaşılacak bu durumun imkânsız olacağını düşündüler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in en yakın dostu ve ilk Müslümanlardan Hz. Ebubekir (r.a.)'e, bu durumu sordular. Hz.

Ebubekir'in imanı kuvvetli, cevabı netti:

'O söylüyorsa doğrudur. Çünkü o asla yalan söylemez. Ben, onun getirdiği ve söylediği şeylere inanırım'. Hz. Ebubekir (r.a.)'in Allah ve Resulüne olan şüphesiz teslimiyeti, söylenenleri doğrulaması ve kabul etmesi 'sıddık' (çok sadakat sahibi) lakabına kavuşmasına vesile oldu. Müşrikler, İsra ve Mirac olayının gerçekleşmiş olmasına ihtimal vermiyor, anlattıkları karşısında Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i imtihan etmek istiyorlardı. Ona (s.a.s.) Kudüs ve Mescid-i Aksâ ile ilgili sorular sordular. İçlerinde Kudüs'e daha önce gitmiş olanlar vardı. Yüce Rabbimiz, Mescid-i Aksâyı Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in gözü önüne bir ekran gibi getirdi. Müşriklerin her sorusuna Peygamberimiz (s.a.s.) doğru bir şekilde cevap verdi. Müşriklerin hayretleri daha da arttı. Ancak yine iman etmediler. 'Bu apaçık bir sihirdir' dediler. Gördükleri diğer mucizeler karşısında da iman etmemişler, bu cümleyi kullanmışlardı. Gözleri sadece dünya nimetleri ile perdelenmişti."

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , müşriklerin bu hallerine anlam veremiyor, onların da İslamla şereflenmeleri için içten içe dua ediyordu. Sonuçta yeryüzünde Müslümanlar ve Müslüman olma ihtimali olanlar vardı.

Mekke sokaklarında dolaşıyordu. Bir an aklına ona çokça yardımı dokunan Mekkeli Genç geldi. Uzun zamandır görmemişti onu. Ondan daha öğrenecek çok şeyi olduğunu düşündü. Sanki Mekkeli Genç de bunu bekliyormuş gibi birden çıkageldi. Bu karşılaşma ikisini de oldukça mutlu etmişti. Mekkeli Genç, bu hac mevsiminde Mekkeyi özellikle ona göstermek istiyordu. Kâbe'ye doğru beraberce yürüdüler. Bu sırada Mekkeli Genç, Kâbe'den bahsediyordu:

- "Kâbe-i Muazzama'yı, temelleri üzerine yeniden Hz. İbrahim (a.s.) ve oğlu Hz. İsmail (a.s.) inşa etmişler. Rab-bimiz, onlara, insanları hac ibadeti için davet etmelerini emretmiş. Hz. İbrahim (a.s.) daveti ve Yüce Rabbi-mizin duyurması ile insanlar hac ibadeti için Mekke'ye ve Kâbe'ye gelmeye başladılar. İnsanlar zamanla tevhid (Allah'ın varlığına, tekliğine, tüm niteliklerin kendisinde toplandığına, eşi ve benzeri olmadığı) düşüncesinden ayrılıp şirke (Allah'a ortak koşma) bulaşsalar da hac ibadeti kesintisiz olarak devam etti. İşte yine bir hac mevsimindeyiz."

Kâbe'ye yaklaştıklarında bir sürü çadırın kurulduğu, insanların sadece hac için değil alışveriş için de Mekke'ye geldiklerini gördü. Panayırlar kurulmuş, herkes kendi gelenek ve göreneklerinden bir şey sunmak için tezgâhını açmıştı. Bu panayırlara Mekke dışından da çok fazla katılım vardı. Mekkeli Genç, Efendimiz (s.a.s.)'in bu panayır zamanlarını nasıl değerlendirmeye çalıştığını anlatmaya başladı:

"Panayırlar, hac döneminde Mekke'de kurulur. Panayırlara Mekke dışından da çok katılım olur. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Mekke'ye hac ve panayır için gelenlere İslam dinini anlatmak, onların hak davayı kabul etmeleri için gayret ediyordu. Müşriklerin dikkatini çekmeyecek akşam vakitlerinde bu ziyaretlerini gerçekleştiriyordu.

Ziyaretçiler Mina sınırında bulunan Akabe bölgesinde kalıyorlardı. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) çadırları tek

tek dolaştı. Davetini kabul eden olmadı. Son bir çadır daha vardı. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz bu çadıra da girdi. Yesrib'den gelen altı kişi vardı bu çadırda."

Yesrib'i biliyordu. Duyunca heyecanlanıverdi birden. "Medine olan Yesrib mi?" diye sordu. Mekkeli Genç daha önce böyle bir yer duymamıştı, bu soruya anlam veremedi; çünkü Yesrib henüz Medine olmamıştı. Herhalde karıştırıyor diye düşünerek anlatmaya devam etti:

"Bu altı kişi Yesrib'de bulunan Hazrec kabilesine mensuptular. Başlarında 'Es'ad bin Zürâre' diye birisi vardı. Peygamberimiz (s.a.s.) bu kişilere de İslam davasını anlattı. Tevhide, adalete, ahlaka ve kardeşliğe davet etti. Gelen bu altı kişi, Yesrib'de yaşayan Yahudilerden bir Peygamber geleceğini duymuşlardı. Ancak Yahudiler her zamanki gibi kendi üstünlüklerini ortaya koyarak bu Peygamberin Yahudilerden geleceğine inanıyorlardı. Bir Peygamber geleceğini duymuş olan bu altı kişilik grup Allah Rasulü (s.a.s.)'in anlattıklarını can kulağı ile dinliyorlardı. İlgilerini çekmişti. Es'ad b. Zürare, putperestliği kabul etmiyordu. Şimdi bu duydukları ise gönüllerinde yer bulmuştu. Bu davet karşısında Rabbimizin bir lütfu ile altı kişinin hepsi Müslüman oldu. Müslüman olan bu kişilerin isimleri; Es'ad bin Zürare, Rafi' bin Malik, Avf bin Haris, Kutve bin Amir, Ukbe bin Amir, Haris bin Abdullah'tır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bu altı kişi ile buluştuğu bu olaya 'Akabe Görüşmeleri' denmektedir. Görüşme sonucu yola çıkan bu kabile, Yesrib'e dönmüş ve kendi yurtlarında İslam'ı tebliğ etmeye başlamışlardır."

Efendimiz (s.a.s.)'in umutsuzluğa kapılmadan tek tek çadırları dolaşarak davette bulunması koskoca bir şehrin Müslüman olmasının önünü açıyordu. Kendi hallerini düşündü, hangi işe koyulsa hemen pes ediyor, sonrası için çaba sarf etmiyordu. Efendimiz (s.a.s.)'i bir kez daha örnek alması gerektiğini yerinde görmüş oldu. Mekkeli Genç bunları anlatırken tam bir yıl geçmişti. Yine aynı yerde yollarına devam ediyorlardı. Sanki hiçbir şey değişmemiş gibi. Bir yıl sonra yine hac mevsiminde Medine'den 12 kişilik bir grup daha Akabe'ye geldi. Başlarında yine Es'ad b. Zürare vardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ile görüşüp ona biat ettiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şu hususlarda onlardan söz vermelerini istedi:

- Hırsızlık yapmamak,
- Zina etmemek,
- Çocukları öldürmemek,
- Masum insanlara iftirada bulunmamak,
- Doğru ve hayırlı işlerde Allah Rasulü'ne karşı gelmek.

Medine'den gelen bu heyet İslam'ı kabul ettiklerini söyleyip itaat edeceklerine dair tereddüt etmeden söz verdiler.

Biri sahabe dönemi Mekke'sinin, biri 21. yüzyılın yerlisi iki genç neler yaşadıklarını anlamlandırmaya çalışırken, o kurtarıcı ses duyulmaya başladı yine:

"İslam Tarihinde bu buluşmaya 'Birinci Akabe Biatı' denir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in söz aldığı maddeler, müminin karakterini ve İslam toplumunun yapısını oluşturan şeylerdi. Allah'a kul olmak, O'nun razı olduğu sistemi kabul etmek demektir. Sadece bireysel ibadetler değil; onlarla birlikte sosyal sorumluluklarımızı da yerine getirebilmek demektir. Akabe'yi okurken ve dinlerken, bizim de yüce Allah'ımıza ve Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.)'e karşı verdiğimiz sözleri yenilememiz faydalı olacaktır. Gelen bu on iki kişi memleketlerine geri dönerken Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'den bir şey istediler: 'Biz Müslüman olduk. Bize Kur'an-ı Kerim'i ve İslam dinini anlatacak ve öğretecek bir öğretmen görevlendirebilir misiniz?' dediler. Bu istekleri üzerine Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz, en uygun kişi olduğunu düşündüğü Mus'ab bin Umeyr'i Yesrib'e İslam'ı öğretmek üzere görevlendirdi. Mus'ab bin Umeyr, genç yaşında Müslüman olmuştu. Varlıklı bir ailenin çocuğu idi. Mekke kızıların ilgisini üzerine toplayan bir yakışıklılığı vardı. Lüks bir yaşam içerisindeydi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in tebliğini duyunca teslim oldu ve Müslümanların arasına katıldı. Müslüman olduğu için ailesi ve yakınları tarafından baskı altına alındı. Zenginliğin, sosyal statünün, cazibenin daha önemli olduğunu zannediyorlardı. Mus'ab bin Umeyr, bu dünyevi imkânlar da bulamayacağı huzuru imanda bulmuş, teslim olarak Müslüman olmuştu. Eski hayatını geride bırakmış, İslam için mücadele eden bir yiğit kahraman olmuştu. Onun fedakârlığı asla unutulmayacaktı. Allah Rasulü (s.a.s.)

Efendimiz, şimdi onu daha güzel bir göreve göndermişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in müezzini Abdullah ibni Ümmü Mektum ile beraber Yesrib'e doğru yola çıktılar. Allah'ın rızasını kazanabilmek amacıyla mücadele edebilmeyi, samimiyeti, takvayı kendilerine rehber edinmişlerdi. Yesrib'e vardılar. Es'ad b. Zürâre'nin evini karargâh olarak kullanmaya başladılar. Yesrib'te bulunan her evin kapısını çalarak ziyaret ettiler. İslam'ı tebliğ ettiler. Müslüman olanlara Kur'an-ı Kerim'i ve İslam dinini öğretiler. Gönüllere hitap ederek gönül fethini gerçekleştirdiler. Mus'ab bin Umeyr'in güzel ahlakı, samimiyeti, alçak gönüllülüğü Yesrib'lilerde karşılık buldu ve artık Yesrib Medine olmuştu. Müslüman olan Medineliler, 'Allah Rasulü (s.a.s.)'nün bize gönderdiği elçisi bu güzellikte ise kendisi kim bilir daha ne güzelliklere sahiptir?' diyorlardı. Mus'ab bin Umeyr, Medine'yi Kur'an ile fetheden olmuştu adeta. Bir yıl sonra hac mevsiminde Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) ile buluşturmak üzere 73 erkek ve 2 kadın ile birlikte Mekke'deki Akabe mevkiine geldiler. Bu sefer grubun başında Berâ ibni Marur (r.a.) vardı. Peygamberimiz (s.a.s.) bu görüşmeye amcası Abbas ile beraber gelmişti. Medine'den gelen bu heyete ayetler okuyarak İslam'ı anlattı. Onlardan da biat etmelerini istedi. Gerekğinde kendi ailelerini nasıl koruyorlarsa kendisini de öyle koruyacaklarına dair söz vermelerini istedi. Onlar da, kendilerini Allah'ın razı olduğu bir hayata davet eden Peygamberimiz (s.a.s.)'e bu hususta söz verdiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e,

- Her durum ve şart altında itaat edeceklerine,

- Darlıkta ve yoklukta infak edeceklerini,
- İyiliği yaymak, kötülük ve şerri ortadan kaldırmak için çalışacaklarını,
- Hakkı ayakta tutabilmek için mücadele edeceklerini ve bu yolda kimsenin ayıplamasından çekinmeyeceklerinin sözünü vermişlerdir.

Yapılan bu görüşme 'İkinci Akabe Biatı' olarak isimlendirilmiştir.

Gün gelir Allah Rasulü (s.a.s.) Medine'ye gelirse kendi canlarını, ailelerini korudukları gibi onu da öyle koruyacaklarına dair söz verdiler. Efendimiz (s.a.s.)'i Medine'ye hicret ettiğinde yedi ay evinde misafir eden Halid b. Zeyd Ebu Eyyub el Ensâri (r.a.) II. Akabe Biatlarına katılanlardandı. İslam uğruna kahramanca bir mücadele veren Nesibe binti Ka'b Validemiz de İkinci Akabe Biatına katılanlar içerisinde yer almıştı.

Medine'nin Fatihi Mus'ab bin Umeyr başta olmak üzere Akabe görüşmesi ve biatlarına katılan sahabe efendilerimizi hayırla anıyoruz. Bizler de onların verdikleri sözler gibi söz veriyoruz: Allah ve Rasulü' nün emirlerine teslim oluyoruz; bu emirlerin yaşanabilmesi için gayret ve öncülük etmemiz gerektiğini anlıyoruz. Yüce Rabbimizden bunun için yardım istiyoruz."

- Tak tak tak... Kapı şiddetle çalıyordu. Biraz söylenerek biraz da merakla kalktı ve kapıyı açtı. Gelen, okul arkadaşlarıydı. Uzun süre kendisini okulda göremedikleri için merak etmişlerdi. Onu da alıp dışarıya çıkmanın planını yapmışlardı.

- "Hazırlan, haydi gidiyoruz." dedi arkadaşlarından birisi.

Onun için de bir değişiklik olacaktı, uzun zaman sonra gerçek hayata dönüyordu. Hızlıca hazırlandı ve çıktılar. Bir yerlerde oturup muhabbet ederlerken bir genç çıkageldi. İsmi Musab'dı. Musab'ı daha önce bir yerlerden hatırlıyordu. "Medine'ye hoş geldiniz arkadaşlar." deyince, kafasında şimşekler çakmaya başladı. Demek gerçek hayata dönememişti. Musab'a dönerek "Burası Yesrib miydi?" diye sordu. Musab "Evet" deyince anlamıştı durumu. Müslümanların Mekke'de çok fazla zulüm çekmelerinin sonucunda Efendimiz (s.a.s.) , Müslümanlara Medine yollarını işaret etti ve şöyle buyurdu:

"Bundan böyle sizin hicret edeceğiniz şehrin, iki kara taşlık arasında hurmalık bir yer olduğu bana gösterildi."¹⁸

Demek Medine'ye gelmişti ve Müslümanlar buraya hicret edeceklerdi. Bir anda arkadaşlarının olmadığını fark etti. Musab ve kendisi vardı sadece. Musab anlatmaya başladı:

"Rasûlullah (s.a.s.) İkinci Akabe Biatından sonra ashabına Yesrib'e hicret için izin verdi. Bunun üzerine ilk defa Âmir b. Rebîa ile hanımı Leylâ bint Hasme buraya göç ettiler; daha sonra da diğer sahâbiler kabileler

halinde Mekke'den ayrılmaya başladılar. Genel olarak hicret gizlice yapılmaktaydı. Çünkü Kureysli müşrikler Müslümanların Mekke'den ayrılmalarına dahi müsaade etmiyor, hatta bazı Müslümanları hapse bile atıyorlardı. Meselâ, Ebû Seleme ile hanımı Ümmü Seleme Habeşistan'dan Mekke'ye döndükten sonra çocukları Seleme'yi de yanlarına alarak Medine'ye hicret için yola çıktıklarında Ümmü Seleme'nin ailesi onun gitmesine izin vermedi. Bu sebeple Ebû Seleme, hanımı ve çocuğunu Mekke'de bırakarak Medine'ye yalnız gitmek zorunda kaldı. Öte yandan Ebû Seleme'nin ailesi de Ümmü Seleme'nin ailesinin yaptıklarına karşılık olarak Seleme'yi annesinin elinden aldılar. Hem kocasından hem de oğlundan ayrı kalmanın verdiği derin üzüntüyle Ümmü Seleme bir yıl boyunca göz yaşı döktü. Sonunda akrabaları insafa gelerek Medine'ye gitmesine izin verdiler. Ebû Seleme'nin ailesi de Seleme'yi annesine teslim etti. Ümmü Seleme çocuğunu yanına alarak Medine'ye gitmek üzere tek başına Mekke'den ayrıldı. Yolda karşılaştığı Osman b. Talha'nın refakatinde Kûbâ'ya ulaştı ve Ebû Seleme ile buluştu. Hişâm b. Âs, hicret için hazırlık yapmış, ancak babası Âs b. Vâil başta olmak üzere müşrikler tarafından zincire vurulup hapsedilmişti. Ayyâş b. Ebû Rebî'a hicret için yola çıkıp Kûbâ'ya kadar gelmiş, ancak burada kendisine yetişen ana-bir kardeşleri Ebû Cehil ve Hâris b. Hişâm yaşlı annesinin onun ayrılığı yüzünden perişan hale geldiğini ileri sürüp Mekke'ye dönmelerini sağlamışlar ve burada hapsedilmişlerdi. Hişâm b. Âs ve Ayyâş b. Ebû Rebî'a Hicretin 7. yılında (Milâdî 629)

müşriklerin elinden kurtulup Medine'ye gidebilmiştir. Suheyb b. Sinân er-Rûmî'nin hicret edeceğinden haberdar olan Mekkeliler ona olan borçlarını ödemedikleri gibi mal varlığına da el koymuşlardı. Suheyb, o güne kadar elde ettiği bütün kazancını Mekkeliler'e bırakmak suretiyle ancak hicret edebilmiştir. Bu noktada Hz. Ömer'in hicreti ise farklı bir mahiyet arz eder. O, Kâbe'yi tavaf edip iki rekât namaz kıldıktan sonra müşriklere açıkça meydan okuyarak yola çıkmıştır. Hicret izninden sonra kısa denilebilecek bir sürede ashabın büyük bir kısmı Yesrib'e göç etmiş; geride Hz. Peygamber ile Hz. Ebubekir ve aileleri, Hz. Ali ve annesi, ayrıca hicret etmeye gücü yetmeyenler ile gidişleri engellenmiş olanlar kalmıştı. Bu arada Hz. Ebubeekir Rasûlullah (s.a.s.)'a müracaat ederek hicret için izin istiyor, o da her defasında 'Acele etme! Umulur ki, yüce Allah sana bir yol arkadaşı ihsan eder' cevabını veriyordu.

Müslümanların, inançları uğruna görülmemiş bir fedakârlık anlayışı içinde, evlerinden, mal ve mülklerinden vazgeçip Yesrib'e hicret ettiklerini gören Kureys müşrikleri, Hz. Muhammed (s.a.s.)'in de bir gün oraya giderek ashabıyla birlikte kendilerine karşı tehlike ve tehdit oluşturacağından endişe duymaya başladılar. Gelişmeler karşısında nasıl bir yol takip edeceklerini belirlemek üzere Dârünnedve'de toplandılar. Hz. Peygamber'in mensup olduğu Hâşimoğulları'ndan kimse'nin alınmadığı toplantıda Hz. Muhammed (s.a.s.)'in sürgüne gönderilmesi veya hapsedilmesi gibi görüşler ileri sürüldü. Sonunda Ebû Cehil'in teklifiyle onu öldürmeyi,

Hâşimoğulları'nın kan davası gütmesini önlemek için de bu işin bir kişi tarafından değil, bütün kabilelerden birer kişinin katılacağı bir topluluk tarafından yerine getirilmesini kararlaştırdılar. Bu suikast kararını vahiy yoluyla öğrenen Hz. Peygamber (s.a.s.), hemen harekete geçip Hz. Ebubekir'in evine gitti ve onunla birlikte hicret hazırlığına başladı. Kendilerine kılavuzluk yapmak üzere Abdullah b. Uraykıt ile anlaştılar. Abdullah b. Uraykıt müşrik olmakla birlikte güvenilir ve mert bir kişiydi. Hz. Ebubekir hicret için önceden hazırladığı iki deveyi kılavuza verdi ve üç gün sonra Sevr Dağı'nın eteğinde buluşmak üzere onunla sözleşti. Hz. Peygamber (s.a.s.), evinden ayrıldığını müşriklere fark ettirmemek ve kendisine bırakılan emanetleri sahiplerine vermek üzere Hz. Ali'yi görevlendirdi. Gece yarısı yola çıkan Hz. Peygamber (s.a.s.) ve Hz. Ebubekir, Mekke'nin güney batısında bulunan Sevr Dağı'ndaki bir mağaraya vardılar ve burada gizlendiler. Burada kaldıkları üç gün boyunca Hz. Ebubekir'in oğlu, geceleri gelip şehirdeki gelişmeleri onlara haber veriyordu. Ayrıca Hz. Ebubekir'in koyunlarının çobanlığını yapan Âmir b. Führeyre de sürüsünü mağaraya doğru sürerek süt ve yiyecek getirmiş, daha sonra da onlarla birlikte hicret etmiştir.

- Kureyş müşrikleri Hz. Peygamber (s.a.s.)'in evinde onun yerine Hz. Ali ile karşılaşınca şaşkına döndüler. Hz. Ali'ye, nerede olduğunu sordularsa da cevap alamayınca onu dövüp bir süre tutukladıktan sonra serbest bıraktılar. Ardından Hz. Ebubekir'in evine gidip kızı Esma'dan bilgi almaya çalıştılar. Esmâ'dan istediği bilgiyi

alamayan Ebû Cehil onu tartaklamaktan çekinmedi. Hz. Peygamber (s.a.s.)'i Mekke'de bulamayan ve şehirden ayrıldığını anlayan müşrikler bütün çevreyi taramaya, etrafa haberciler göndermeye başladılar. Bir ara Sevr Mağarası'nın önüne kadar geldiler. Ancak yüce Allah'ın emriyle mağaranın girişi bir örümcek ağıyla kaplanmış olduğundan içeride kimsenin bulunmadığı kanaatine vararak geri döndüler.

Müşrikler mağaranın önünde iken, fark edilecekleri korkusuna kapılan Hz. Ebubekir'i Rasûlullah (s.a.s.) , Kur'an'da ifade edildiği üzere: 'Korkma! Elbette Allah bizimledir'¹⁹ buyurarak teskin etti. Mağarada geçirilen

¹⁹ Tevbe Suresi 40. Ayet-i Kerime

üç günün sonunda daha önce kararlaştırıldığı şekilde kılavuz Abdullah b. Uraykıt, develerle birlikte Sevr'e geldi. Sevr'den Yesrib'e doğru sahil istikametinde yola çıkıldı. Bir tehlikeye maruz kalmamak için kafil, bilinen işlek ve mutat yollar yerine farklı bir güzergâhı, zaman zaman sarp dağ geçitlerini veya çölün ortasını tercih etti. Hz. Muhammed (s.a.s.)'i bulmak için çeşitli yollara başvuran Kureyşliler onu yakalayana 100 deve ödül vaad ettilerse de hiçbir sonuç elde edemediler. Kureyşliler'in koyduğu ödülü kazanabilmek için Hz. Peygamber (s.a.s.)'i aramaya koyulan ve iz sürmekte maharetli olan Sürâka b. Mâlik kafil, ulaştı; ancak bir mucize eseri atının ayakları kuma gömülünce takipten vazgeçti. Benzer bir tehlike Eslem kabilesinin topraklarından geçerken yaşandı. Kabile reisi Büreyde b. Husayb kafil, önünü kesti; ancak Rasûlullah ile yapılan kısa sohbetten sonra, kendisi ve kabilesi Müslüman oldu. Büreyde, kendi topraklarından ayrılınca kadar kafil, eşlik etti. Hicret yoluyla kervan yolunun kesiştiği 'Cuhfe' adlı mevkiye gelince, Rasûlullah (s.a.s.) Mekke yolunu hatırladı ve şehre duyduğu özlemle hüzünlendi. Bunun üzerine, uğradığı zulümden dolayı hicrete mecbur bıraktığı Mekke'ye, düşmanlarına üstünlük sağlayıp tekrar döndürüleceğini müjdelenen âyet nâzil oldu (el-Kasas, 28/85). Hicret esnasında bazı güzel olaylar da yaşandı. Meselâ, kafil Kudayd'de yiyecek bir şeyler almak üzere Ümmü Ma'bed Âtike bint Hâlid'in bulunduğu çadıra uğradı. Burada Hz. Peygamber (sas), sürüye katılamayacak kadar zayıf, sütten kesilmiş bir keçiyi besmele

çekerek sağımaya başladı. Keçi oradakilere yetip onlardan artacak kadar süt verdi. Ümmü Ma'bed daha sonra çadıra dönen kocasına olayı anlatıp onun isteği üzerine Hz. Peygamber (s.a.s.)'i edebî bir dille tavsif (niteliklerini saydı) etti. Onun ifadeleri hilye edebiyatına konu olmuş ve günümüze kadar gelmiştir.

Yesrib'de bulunan Müslümanlar Rasûl-i Ekrem (s.a.s.)'in Mekke'den ayrıldığını öğrenmiş, gecikmesinden dolayı da endişelenmişlerdi. Her sabah Mekke yolu üzerindeki Harre mevkiine çıkıp sıcaklığın şiddetlendiği vakte kadar yolunu gözlüyorlardı. Yine 8 Rebîülevvel (20 Eylül 622) pazartesi günü de böyle yapmış ve evlerine dönmüşlerdi ki, üç katlı bir evin damında bulunan bir Yahudi kızı yaklaşmakta olan kafil, görünce, bunun beklenen misafir olduğunu anladı ve bağırarak durumu ilân etti. Bunun üzerine Müslümanlar Rasûl-i Ekrem (s.a.s.)'i karşılamak için Harre'ye koştular. Hz. Peygamber (s.a.s.) , Yesrib'e bir saatlik mesafede bulunan Kubâ'da Kül-sûm b. Hidm'in evine misafir oldu. Birkaç gün bu kasabada kaldı ve burada bir mescid yaptırdı. Bu arada Hz. Peygamber (s.a.s.)'in kendisine bıraktığı emanetleri sahiplerine iade edip yine onun emri doğrultusunda Mekke'den ayrılan Hz. Ali, gündüz gizlenip gece yol almak suretiyle Kûbâ'ya geldi ve burada Hz. Peygamber (s.a.s.)'le buluştu. Hz. Ali ile birlikte annesi Fâtıma bint Esed, Hz. Peygamber (s.a.s.)'in hanımı Sevde bint Zem'a, kızları Hz. Fâtıma ve Ümmü Gülsûm ve Hz. Ebubekir'in ailesinin de Kûbâ'ya geldiği rivâyet edilmektedir. Bunun yanında Hz. Peygamber (s.a.s.)'in ve Hz. Ebubekir'in

ailelerinin daha sonra Medine'den gönderilen Zeyd b. Hârise ve Ebû Râfi'in refakatinde hicret ettikleri de kaydedilmektedir. Hz. Peygamber (s.a.s.) yanındakilerle birlikte 12 Rebîülevvel (24 Eylül 622) cuma günü Kûbâ'dan Yesrib'e hareket etti. Cuma namazı vakti girince Rânûnâ Vadisinde Sâlim b. Avf kabilesine uğradı; ilk Cuma Hutbesini okudu ve namazını kıldırdı. Rasûlullah (s.a.s.) bu hutbesinde Allah'a hamd ü senâdan sonra insanların âhirette mutlaka hesaba çekileceğinden, herkesin emri altındakilerden sorumlu tutulacağından, öldükten sonra insana dünyada yaptığı iyi davranışlardan başka bir şeyin fayda etmeyeceğinden bahsetti ve büyük-küçük demeden iyilik yarışına girerek âhiret için hazırlıklı olmalarını tavsiye etti. Namazdan sonra Yesrib'e hareket eden Hz. Peygamber (s.a.s.) , şehir halkı tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı. Medine'de görülmemiş bir şenlik ve bayram havası yaşanıyordu. Yolun iki tarafında sıralanan yediden yetmişe herkes, kadınlar ve çocuklar büyük bir sevinç içerisinde Allah'ın yüce elçisini karşılıyordu. Bu sırada defter çalınıyor ve 'Veda tepelerinden ay doğdu üzerimize/Allah'a davet sürdükçe şükretmek vacip bize/Ey gönderilen kutlu elçi/Sana itaat etmek düşer hepimize/Aramıza hoş geldin, şeref verdin şehrimize' şeklindeki mısralarla duygular dile getiriliyordu. Hemen herkes Rasûlullah'ın kendi evlerine misafir olmasını istiyor, davette bulunup ısrar ediyordu. Rasûlullah (s.a.s.) 'Kasvâ' adlı devesinin üzerinde halkı selamlayıp kendilerine teşekkür ederken, devesinin çöktüğü yere en yakın eve misafir olacağını söyleyerek şehre

girdi ve ve ilave etti: "Devenin (Kasvâ) önünü açın. O memurdur. Yüce Allah tarafından kendisine emredilen yere konacaktır." Bu sözden anlıyoruz ki, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) için en anlamlı yeri ona belirleyen yüce Rabbimiz olmuştur. 'Kasvâ' isimli deve, Medine'de Neccaroğulları mahallesine çökmüştür. Burası Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz için önemli hatırası bulunan bir mahalledir. Neccaroğulları, Peygamberimiz (s.a.s.)'in babası Abdullah'ın dayılarının bulunduğu kabiledir. Bu mahallede onların mahallesidir. Peygamberimiz (s.a.s.) henüz annesi karnında iken babası Abdullah ticaret kervanı ile Şam'a gitmiş dönüşte de bu mahallede bulunan dayılarına uğramıştı. Yolculuk sırasında rahatsızlanmış dinlenmek için bir müddet kalmıştır. Ancak rahatsızlığı artmış ve burada vefat etmiştir. Mezarı da bu mahalle içerisinde. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) henüz altı yaşında iken ilk kez buraya gelmiş ve annesi ile birlikte babasının mezarını ziyaret etmiştir. Bu kez babasının da mezarının bulunduğu bu mahalleye yerleşecektir. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in devesi Kasvâ önce Halid bin Zeyd Ebu Eyyub el Ensârî'nin evinin önüne çökmüştür. İkinci olarak da biraz ileride bulunan boş bir araziye çökmüştür. Bu arazi 'Sehl' ve 'Süheyl' isimli iki yetim kardeşe aittir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bunun üzerine devesinin ilk çöktüğü yerde misafir olarak kalacağını, ikinci olarak çöktüğü yere ise Mescid yapılabileceğini söylemiştir. Ebû Eyyûb el-Ensârî'nin (Hâlid b. Zeyd) evine misafir oldu. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) Ebu Eyyub el Ensârî'nin evinde yedi

ay misafir olarak kalmıştır. Bu aziz sahabe ve hanımı Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e hizmette ve saygıda kusur etmemiş, onu misafir etmekten büyük mutluluk duymuşlardır. Tarihi bilgilerimiz, Peygamber Efendimiz'in (s.a.s.) bu eve misafir olmasının da tesadüf olmadığını gösteriyor. Bu da Allah'ın Peygamber Efendimiz (s.a.s.) için özel bir takdiridir. Konu ile ilgili hikâye şöyledir: Yemen şehrinin kralı Tubba, Medine (Yesrib) şehrini ele geçirmek üzere kuşatmıştır. Zor kullanmak zorunda kalsa da bu şehri ele geçireceğini söylemiştir. Medine'de yaşayan Yahudiler kendisi ile görüşmüşlerdir. Kutsal kitapları Tevrat'tan öğrendiklerine göre son peygamberin bu şehirde yaşayacağına dair bilgilerini paylaşmışlardır. Zor kullanmamasını ve bu şehri işgal etmemesini anlatarak onu ikna etmişlerdir. Son Peygamber'in bu şehirde yaşayacağını öğrenen Tubba, bu şehirde bir ev kurarak yerleşmişti, son peygamberin gelmesini beklemişti. Ömrünün sonuna doğru gelecek son peygambere yetişememe ihtimaline karşı ona ulaştırılmak üzere bir mektup yazmıştır. Mektupta, son peygamberin gelmesini beklediğini, ona yetişmese de geleceğine iman ettiğini yazmaktadır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in Medine'ye gelmesinden 700 yıl önce bu mektubun yazıldığı rivayet edilmektedir. Ailesine bu mektubun gelecek olan Peygambere iletilmesini istemiştir. Mektup yüzyıllar boyu nesilden nesile aktarılmıştır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Medine'ye hicret ettiğinde Tubba'nın evinde oturan kişi Ebu Eyyub el Ensâri (r.a)'dır. Kendisine de ailesinden ulaşan bu mektubu son peygam-

ber Allah'ın Rasulü Hz. Muhammed (s.a.s.) Efendimize vermiştir. Efendimiz (s.a.s.) Medine'de kendinden 700 yıl önce burada oturmuş olan Tubba'nın evinde misafir olmuştur. Devenin buraya çökmesinin de tesadüf olmadığını anlıyoruz. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i yedi ay evinde misafir eden Ebu Eyyub el Ensari'nin mezarı ülkemizde İstanbul'da bulunmaktadır. İlerlemiş yaşına rağmen (86 veya 96 yaşları rivayet edilmektedir.) Yezid bin Muaviye zamanında İstanbul'u fethetmek için yola çıkan ordunun içerisinde yer almıştır. İstanbul'un surları önünde cesurca savaşmış ve hastalanarak bu bölgede vefat etmiştir. İstanbul'un surlarının önüne defnedilmiştir. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethinde hocası Akşemseddin tarafından mezarı bulunmuştur. İstanbul'da Ebu Eyyub el Ensârî (r.a)'yi ziyaret ettiğimizde âdeta Medine'nin kokusunu hissederez gönlümüzde. Veda Haccı'nda Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ile birlikte Hac ibadetini yerine getiren sahabe sayısının yüz yirmi bin civarında olduğu nakledilir. Mekke ve Medine'de vefat edip bu beldelere gömülen sahabe sayısının da yirmi bin civarında olduğu nakledilir. Görülüyor ki, sahabe efendilerimiz İslam davasını ulaşabildikleri her yere götürebilmek için hep yollara düşmüşler. Peygamberimiz (s.a.s.)'in şehrinden ayrılarak onun davasını gönüllere yerleştirebilmenin derdi ile koşuşturmuşlar.

- “Peki Medine'deki insanlar Müslümanları nasıl karşıladılar? Orada sadece Müslümanlar yoktu diye biliyorum. Onlar da müşrikler gibi davranmadılar mı? Müslümanlarla Medineliler anlaşabildiler mi?”

Musab bu soruyu bekliyordu. Efendimiz (s.a.s.) , hayatında iki defa muahat (biriyle kardeş olmak, birini kardeş edinmek) ilan etmişti. Bunlardan ilki, Mekke dönemindeydi. Kölelikten özgürlüğüne kavuşan Müslümanlar ile bazı Kureyşli Müslümanları kardeş ilan etmiştir. Örneğin Hz. Hamza ile Zeyd b. Harise, Bilâl-i Habeşi ile Ubeyde bin Haris kardeş kılınmıştır. Müslüman olmanın, elinde ateş tutmak gibi zor ve çetin olduğu günlerde gönül birlikteliği olan kardeşlik, birbirlerine güç veriyordu. İkincisini ise Musab şimdi anlatacaktı:

- “Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Medine'ye hicret ettikten beş ay sonra Muhacir ve Ensar arasında da bir kardeşlik sözleşmesi oluşturdu. Muhacirler, Mekke'de evlerini, akrabalarını, mallarını, yurtlarını, hatıralarını Allah için bırakıp Medine'ye hicret etmişlerdi. Ayrı bir yurttaydılar. Barınacak evleri, yiyecek yemekleri, geçimlerini sağlayacak bir uğraşları yoktu. Medineli Müslümanlar olan Ensâr, Allah için hicret edenlere yine Allah için kucak açtılar. İmkânlarını, evlerini, gönüllerini, işlerini, aşlarını Muhacirler ile paylaştılar. Bu samimi kardeşlik duygusu, dünyada sırf kendi menfaati için yaşayan insanlara ne kadar büyük bir insanlık dersidir. Ensârın bu fedakârca duruşu Kur'an-ı Kerim'de yüce Rabbimiz tarafından şöyle övülmektedir: 'Daha önceden Medine'yi

yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine göç edip gelenleri severler ve onlara verilenlerden dolayı içlerinde bir rahatsızlık hissetmezler. Kendileri zaruret içinde bulunsalar bile onları kendilerine tercih ederler. Kim nefsinin cimrilikinden korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerdir.’²⁰ Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de bir Hadis-i Şeriflerinde;

‘İmanın işareti, Ensârı sevmektir.’²¹ buyurmaktadır.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) kardeşlik eşleşmesini Enes b. Mâlik (r.a.)'ın evinde gerçekleştirmişti. Kardeş kılınanlar arasında, yaratılıştan gelen insani tavır ve özel-

²⁰ Haşr Suresi 9. Ayet-i Kerime

²¹ Buhari : İman 10

likleri dikkate almıştır. Yani mizaçlara göre bir kardeşlik sağlanmış oldu. Bu durum uyum açısından önemliydi. Kardeş ilan edilenlerin sayısının 95 – 100 civarında olduğu rivayet edilmektedir. Muhacirlerden Hz. Ebubekir (r.a.) Ensardan Hârice b. Zeyd ile, Muhacirlerden Hz. Osman (r.a.) Ensar'dan Evs bin sabit ile Muhacirlerden Ebu Ubeyde b. Cerrah Ensardan Sa'd b. Ubâde ile, Muhacirlerden Mus'ab b. Umeyr Ensardan Ebû Eyyûb el Ensâri ile kardeş ilan edilenlerdendir.

Kardeşlik ilanının Ensar için hayırlı başka bir sonucu daha olmuştur: Mekkeli Müslümanlar Medine'ye hicret ettiklerinde Medine'de yaşayan iki kardeş kabile vardı. Bu kabilelerin isimleri Evs ve Hazreç idi. İki kardeşin çocuklarından oluşan iki kabile Yahudilerin aralarına ettikleri anlaşmazlıklar neticesinde birbirleri ile kavga halindeydiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in Müslümanlar arasında ilan ettiği bu kardeşlik sayesinde Evs ve Hazreç aileleri arasındaki anlaşmazlık ve kavgalar da son bulmuş oldu. Eski günlerde olduğu gibi barış ve huzur içerisinde kardeşliklerini devam ettirdiler. Her türlü farklılıklara rağmen İman Kardeşliği, ayrı bedenleri bir yürek haline getirmişti. Bu sağlam yapı ve duruş, Müslümanları adeta etten bir kale gibi güçlü bir hale getirmişti. Dosta güven, düşmana korku salan bir duruştu bu.

Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

- 'Mü'minler ancak kardeşlerdir.'²²

Müslümanların günümüzdeki halini düşünerek üzüldü. Kardeşliği en çok ihtiyaç duyulan bu günlerde ayrı dü-

şen Müslümanların birleşmesi için dua etti. Sonra müşriklerle olan durumu sordu. Musab tane tane anlatıyordu:

"Evet dediğin gibi Medine'de sadece Müslümanlar yoktu. Medine'de sadece Müslümanlar yoktu. Müşrikler, Yahudiler ve bir de münafıklar da yaşıyordu. Münafıklar, Müslüman olmadıkları halde dış görünüşleri ile kendilerini Müslüman olarak gösterenlerdi. Mekke döneminde Müslümanlara uygulanan çileler son bulmuş, Medine'de daha rahat bir yaşam vardı. Çile zamanında münafıklara rastlanılmaz. Çile ve tehlikeli anlar aşıldığında rahatlık ve dünya nimetleri ortaya çıktığında bunlardan yararlanmak için münafıklar da ortaya çıkar. Medine'de yaşayanlar içerisinde Müslümanların güçlendiklerini gören bazı insanlar da Müslüman olmadıkları halde rahatlıklarını devam ettirebilmek için kendilerini Müslüman olarak tanıtıyorlardı. Hiç şüphesiz münafıkların kimler olduğunu yüce Rabbimiz Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e bildirmişti. Peygamberimiz

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyoruz – Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Doğruluktan ayrılmayınız;
Çünkü doğruluk iyiliğe, iyilik de
cennete götürür.”**

Müslim : Birr ve's- Sıla 105

(s.a.s.) onları tanıyor ancak kimler olduklarını açıklamıyordu. Açıklamış olsaydı Müslümanlar onlara müdahale eder ve bu durum da Medine'de kargaşaya sebep olurdu. Dış görünüşleri Müslüman olduklarından dolayı Peygamberimiz (s.a.s.) Müslümanlardan bir gruba baskı yaptığını öne sürerek kargaşa çıkarabilirlerdi. Bu durumun ortaya çıkmaması için Peygamberimiz (s.a.s.) münafıklarla olan iletişimini dikkatli ve hassas yürütüyordu. Münafıklardan gelebilecek zararlı düşünce ve eylemlere geçit vermiyordu. Münafıkların başında bulunan isim Abdullah İbn Übey İbn Selûl idi. Medine'ye hükümdar olmak istiyordu. Bu isteğini gerçekleştirebilmek için Müslümanların zayıf yönlerini kollayıp bu yolla onlara zarar vermek istiyordu. Ancak Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , Müslümanlar arasında kurduğu sıkı bağ ile hain emellerin önüne geçmiş oluyordu. Müslümanlar, tarih boyunca en büyük düşman olarak münafıkları görmüşler ve onların zararlarından emin olabilmek için dikkatli davranmışlardır. Gizli örgütlenmeleri dolayısıyla da kimi zamanlar münafıklardan gelen hain planların etkisinde kalabilmişlerdir. Bugün de Müslümanların yanında durduğu halde Müslümanlara zarar verici söz, eylem ve davranışta bulunan münafıklara karşı çok dikkatli olunmalıdır. Medine'de Yahudiler ise üç kabile şeklinde yaşıyorlardı. Yahudi kabilelerinin isimleri: Kureyza, Kaynuka, Nadir.

- Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , Müslümanlar arasında bir düzeni oluşturduktan sonra aynı şehirde yaşayacakları Yahudilerle de bir düzen kurmak istedi. Peygamber

Efendimiz (s.a.s.) inanç ve hayat tarzları farklı olan insanların yaşadıkları şehirde huzur ve barış içerisinde olabilmelerini istiyordu. İslam dininin emirlerinden birisi de buydu: Müslüman olamasa

bile insan olmasından dolayı kaynaklanan haklar herkese verilmeliydi. Bunun için Peygamberimiz (s.a.s.) Medine'de yaşayan farklı inanç sahipleri ile görüştü. Medine şehrini, saldırıdan, kargaşadan uzak, insanca yaşanan bir yer olabilmesi için karşılıklı sorumlulukların neler olduğunu anlattı. Mekke müşrikler, Müslümanlara karşı duruşlarından vazgeçmemişlerdi. Müslümanlara ve Medine'ye karşı bir saldırı gerçekleştirebilirlerdi. Bu şehir ise, yaşayan herkesin yurduydı artık. Korunması bu açıdan önemliydi. Ayrıca toplumsal düzeni sağlamak da huzurlu bir toplum için şarttı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) herkesin kabul edebileceği maddeleri içeren bir sözleşme ile tarafları bir araya getirdi. Yapılan bu sözleşme Medine Devletinin Anayasası gibiydi. Tarihe 'Medine Sözleşmesi' olarak geçti. İslam'ın temel ilkelerinden biri olan adalet, bu sözleşmede öne çıkan bir kavram olmuştur. Bu sözleşme ile Peygamber Efendimiz (s.a.s.) haksızlığa karşı adaleti temin edeceğini, inanç, can, mal, ırz ve namus emniyetinin sağlanacağını bildirmiş oldu. Sözleşme içerisinde aşağıdaki maddeler

Efendimizin İzinde
Hadisler Ezberliyor
Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Temizlik imanın
yarısıdır.”**

Müslim : Tahâret1,
Tirmizi : Daavât 86

önemi dolayısıyla öne çıkmaktadır:

1. Her iki tarafın da inanç ve yaşam hürriyeti korunacaktır.
2. Medine şehrine dışarıdan gelebilecek saldırı ve tehditlere karşı, şehir birlikte korunacaktır.

Yahudiler, tarih boyu yaşadıkları toplumlarda kargaşa çıkarmışlardır. Bu durumlarından dolayı da bazen sürgün edilmişlerdir. Nitekim Medine'ye yerleşmeleri de böyle bir sürgün ile olmuştur. Medine Sözleşmesi ile kurulan devlete ve oluşturulan toplumsal düzene de ihanet edenler gene Yahudiler olmuştur. Peygamberimiz (s.a.s.)'e verdikleri sözü tutmamışlardır. Menfaatleri için bozgunculuk çıkarmaya devam etmiş ve Mekkeli müşriklerle de işbirliği içerisinde olmuşlardır. Sözlerinden dönen ve anlaşmayı bozan Yahudilere karşı Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) gerekli tedbirleri almıştır. Toplumun, huzur ve barış, adalet ve düzen açısından bozulmasına izin vermemiştir. "

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

“Kur’an okuyunuz; Çünkü Kur’an, kıyamet gününde kendisini okuyanlara şefaathçi olarak gelecektir.”

Müslim : Müsâfirîn 525, Ahmed İbni Hanbel : Müsned V,249,251

Mekke'den Medine'ye nasıl geldiğini bilmiyordu. Yaşadıkları gerçekte hayalleri arasında o kadar çelişki vardı ki, gün geçtikçe artan merakı içini kemiriyordu. “Allahu ekber” sesiyle kendine geldi. Ezan okunuyordu. Bilal-i Habeşi ilk kez o kutlu sedayı haykırıyordu. Sesin geldiği yere doğru koşturmaya başladı. Annesi onun bu hallerini sürekli izliyordu. Koştur koştur giderken ayağı taşa takıldı ve düştü. Onun düştüğünü gören annesi hemen yanına geldi. Annesini görmüyordu ama annesi bütün şefkatiyle onun yaralarını sarmıştı bile. Hissetti annesinin yakınlarında olduğunu. Ağlayarak seslenmeye başladı:

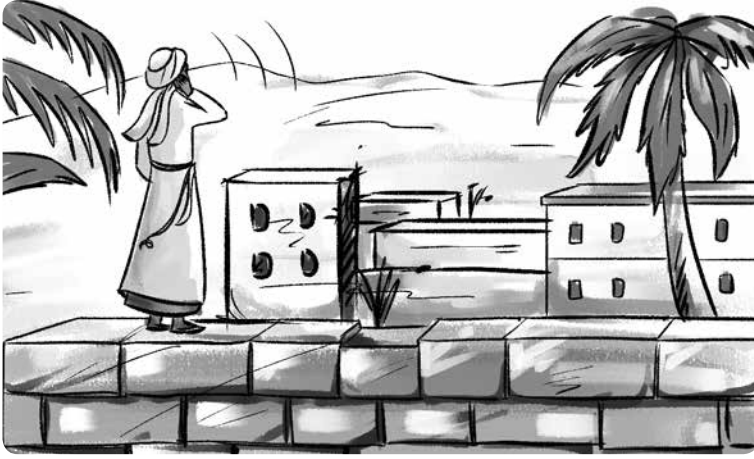
- “Anne, anne...”

Annesi onun bu haykırışlarını yanıtsız bırakmadı:

- “Buradayım evladım; ama önce Bilal ezanını bitirsin,

onu dinleyelim." dedi.

Bilal-i Habeşi o muhteşem sesiyle ezanı tamamlamış ve böylece ilk ezan okunmuştu. Annesi bu sesi hatırlayıp hatırlamadığını sordu. Tabii ki hatırlıyordu. Bu, ezan sesiydi. Annesi buna karşılık ezanı anlatmaya başladı.

"Beş vakit namaz, Müslümanlara Medine'ye hicretten bir buçuk sene önce Miraç Gecesinde farz kılınmıştı. Mekke'de Müslümanların hepsinin toplu olarak namazlarını kılabilirlerdi bir mescitleri yoktu. Ya küçük topluluklar halinde ya da kendi evlerinde namazlarını kılıyorlardı. Medine'ye hicretten sonra Mescid-i Nebevi yapılmıştı. Peygamberimiz (s.a.s.) Müslümanların beş vakit namazlarını kılmaları için mescitte toplanmaları gerektiğini söylemişti. Cemaat halinde toplu olarak namazları kılmanın, bu sebeple mescitte toplanmanın

önemi büyüktü. yüce Allah'a karşı secde edebilmenin huzurunu birlikte yaşıyorlardı. Cemaat halinde namaz kılmanın önemini bize Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bildirmiştir. Bu önemden dolayı kazanacağımız sevabı da şu sözünü ifade etmiştir: 'Cemaatle kılınan namaz, kişinin yalnız kıldığı namazdan yirmi yedi derece daha faziletlidir.'²³

Bunun yanında sürekli bir araya geldiklerinden dolayı aralarında kardeşlik duygusu gelişiyor sosyal dayanışmaya vesile oluyordu. Hatta birkaç vakit, namazda, mescitte göremedikleri kardeşleri olunca çok önemli bir sebepten dolayı gelemeyişini düşünüyorlar ve evine ziyarete gidiyorlardı. Mescid-i Nebevi'de bir araya gelen Müslümanlara, Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) gelen ayetleri okuyarak açıklıyordu. Ayrıca Mescid'in içerisinde 'Suffa' isimli özel bir yer oluşturulmuştu. Burası, adeta yatılı bir okul gibiydi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yanında kalıp, ilim öğrenmek isteyen sahabe-lerin kaldığı bir mekândı. Ebû Said el-Hudrî, Ebû Hureyre, Ebû Zer el-Gıfârî, Bilal-i Habeşî, Abdullah b. Ömer, Abdullah b. Mesud, Berâ b. Malik (ra.anhum) Suffa'da yetişen isimlerden birkaçıdır. Suffa'da bulunan sahabe-lerin sayısının 400'e kadar ulaştığı rivayet edilmektedir.

Müslümanların, namaz için mescitte bir araya gelmeleri hususunda vakitlerin duyurulması ihtiyacı ortaya çıkmıştı. Namaz için mescide erken gelen olabildiği gibi geç kalan da oluyordu. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) bu sorunun ortadan kaldırılması için neler yapı-

labileceğini sahabelerle istişare etti. Namaz vakitlerinin insanlara duyurulması için gelen tekliflerin arasında; çan veya boru çalmak, yüksekçe bir yerde ateş yakmak veya yüksek bir direğe bayrak asmak vardı. Ancak Peygamber Efendimiz (s.a.s.) gelen bu teklifleri kabul etmedi. Çünkü çan Hristiyanların, boru ise Yahudilerin çaldığı aletlerdi. Allah Rasülü (s.a.s.) hayatının hiçbir alanında Hristiyan ve Yahudilere benzemek istemediğinden bunu kabul etmedi. Ateş yakmak da Mecusilik inancının bir gereği idi. Mecusiler, ateşe ilah olarak tapan insanlardı. İslam dini, inanç ve ibadet bakımından, batıl olan inançlarla asla benzerlik ortaya koymamaktadır. Bayrak asma teklifi de karanlık vakitlerde görülemeyeceği için, ateş yakmanın sisli, dumanlı, tozlu ve yağmurlu günlerde oldukça zor olacağı için kabul edilmedi. Daha sonra, ensardan Abdullah bin Zeyd (r.a.) Peygamber Efendi-

miz (s.a.s.)'in yanına geldi. Bir rüya gördüğünü, rüyada kendisine Müslümanları namaza davet etmek için bazı sözlerin okunduğunu söyledi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bu sözlerin neler olduğunu sordu. Abdullah b. Zeyd (r.a.) rüyada kendisine öğretilen sözleri Allah Rasülü (s.a.s.)'ne okudu:

Allâhu ekber, Allâhu ekber, Allâhu ekber, Allâhu ekber

Eşhedü en lâ ilâhe illallah, Eşhedü en lâ ilâhe illallah

Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah, Eşhedü enne Muhammeden Resûlullah

Hayye ale's-salâh, Hayye ale's-salâh

Hayye ale'l-felâh, Hayye ale'l-felâh

Allâhü ekber, Allâhü ekber

Lâ ilâhe illallâh

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bu rüyanın hak bir rüya olduğunu söyledi. Abdullah b. Zeyd (r.a.)'e bu sözleri Bilâl-i Habeşi (r.a.)'ye öğretmesini istedi. 'Bilal'in sesi daha gür bir sestir, daha iyi duyulur' dedi. Sözleri öğrenen Bilâl-i Habeşi, ilk müezzin olarak ezanı okumaya başladı. Bu sözleri duyan Hz. Ömer (r.a.) çok heyecanlandı ve hemen Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yanına geldi. Bu sözlerin kim tarafından teklif edildiğini sordu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de Abdullah b. Zeyd (r.a.)'in rüyasında kendisine öğretilen sözler olduğunu söyledi. Bunun üzerine Hz. Ömer (r.a.) bu gece bu sözlerin kendisine de rüyasında okunduğunu, şimdi duy-

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Din kardeşinle gereksiz tartışma,
onun hoşuna gitmeyecek şakalar
yapma ve ona verdiğin sözden
vazgeçme.”**

Tirmizi : Birr 58

duğunda çok şaşırdığını söyledi. Bunun üzerine Allah Rasulü (s.a.s.) yüce Allah'a hamd etti. Daha sonlarda sabah ezanında Müslümanlar için uyarıcı bir cümle olan "Essalâtü hayrun mine'n nevm" (Namaz uykudan daha hayırlıdır) ifadesi Bilal-i Habeşi efendimiz teklifiyle eklenmiş oldu. Bilal-i Habeşi (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in ilk müezzinidir. Müslümanları ilahi huzura davet eden cümleleri yanık sesleri ve güzel nağmeleri ile Müslümanlara duyuran müezzinlerin de faziletini Peygamber Efendimiz (s.a.s.) şöyle ifade eder:

'Kıyamet günü boyunları en uzun olanlar müezzinlerdir.'²⁴

O günden bugüne dek ezan, gönüllerimizi, semalarımızı aydınlatan bir davet olarak okunmaya devam etmektedir. İslam'ın temel sembollerinden biridir. Bir yerde ezan okunması Müslümanların orada varlığının delillerindendir. Mekke'de, Medine'de, Bağdat'ta, Kudüs'te, Diyarbakır'da, İstanbul'da, Londra'da, Buhara'da, Berlin'de, Somali'de, Malezya' da ve tüm dünyada aynı sözlerle Müslümanlar Allah'ın huzuruna davet edilmektedir. İbadetteki birlik, ırkları, dilleri, renkleri farklı gönülleri de bir araya getirmektedir. Ezan, ortak bir dilimiz olmuştur. Sözleri de, iman şartlarımızı, namaz şuurunu, günahlara, kusurlara ve eksikliklerimize karşı kurtuluş duruşumuzu hatırlatmaktadır."

Namaz kılarken yöneldiğimiz tarafa "kıble" denir. Müslümanlara namaz farz kılındığında kible olarak yüce Rabbimiz, Mescid-i Aksâ'yı bildirmişti. Mescid-i Aksa, Mirac'ın merkezi, Allah Rasulü (s.a.s.)'nün Müslümanlara emaneti, Hz. Ömer (r.a.)'in hediyesi olan Mescid-i Aksa, artık Müslümanların ilk kiblesi de olmuştur. Hicretten önce Mekke'de ve hicretten sonra Medine'de 16 ya da 17 ay namazlar Mescid-i Aksâ'ya doğru kılınılmıştır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in gönlünde kiblenin Kâbe'ye doğru olması yönünde bir istek bulunuyordu. Mekke'de namaz kıldığında Kâbe'nin Rûkn-i Yemani ile Haceru'l Esved köşesi arasında namazlarını kılardı. Bu taraf kible olarak Mescid-i Aksâ tarafı olmakla birlikte arada Kâbe de bulunmaktaydı. Peygamberimiz (s.a.s.) namazlarını kılarken buna dikkat ederdi. Kibleye yönelirken Kâbe'yi de araya alırdı. Medine'ye hicret ettikten sonra da namazlar Kudüs'te Mescid-i Aksâ'ya doğru kılınıyordu. Medine'de bulunan Yahudiler Müslümanlara karşı alay ve üstünlük tavrı ortaya koymaya çalıştılar. Mescid-i Aksâ, Yahudiler için de kutsaldı. Onlar da o yöne doğru kendi ibadetlerini yaparlardı. Müslümanların da kendi ibadet merkezlerine yönelmelerini, üstünlük olarak değerlendirirlerdi. Bu durum, Peygamberimiz (s.a.s.)'de kible yönünün Kâbe tarafına döndürülmesi isteğini artırmıştı.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Medine yakınlarında bulunan Benî Seleme kabilesini ziyarete gitmişti. "Berâ b. Ma'rur" isimli ensardan olan sahabe efendimiz kısa zaman önce vefat etmişti. Berâ b. Ma'rur, İkinci Akabe Bi-

atında Peygamberimiz (s.a.s.)'e biat edenlerdendi. Hatta gelen kabilenin reisliğini yürütmüştü. Peygamberimiz (s.a.s.) bu aziz yoldaşının ev halkına başsağlığı ziyaretinde bulunmuştu. Ziyaretten sonra

köyün mescidine geçmiş öğlen namazını kıldırıyordu. Öğlen namazının ikinci rekâtının sonunda yüce Rabbimiz tarafından kıblenin değiştirildiğine dair ayet nazil oldu. Gelen ayet Bakara Suresi 144. Ayet-i Kerimesi idi:

"(Ey Muhammed!) Biz senin çok defa yüzünü göğe doğru çevirip durduğunu (vahiy beklediğini) görüyoruz. (Merak etme) elbette seni, hoşnut olacağın kibleye çevireceğiz. (Bundan böyle), yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir. (Ey Müslümanlar!) Siz de nerede olursanız olun, (namazda) yüzünüzü hep onun yönüne çevirin. Şüphesiz kendilerine kitap verilenler, bunun Rabblerinden (gelen) bir gerçek olduğunu elbette bilirler. Allah, onların yaptıklarından habersiz değildir." ²⁵

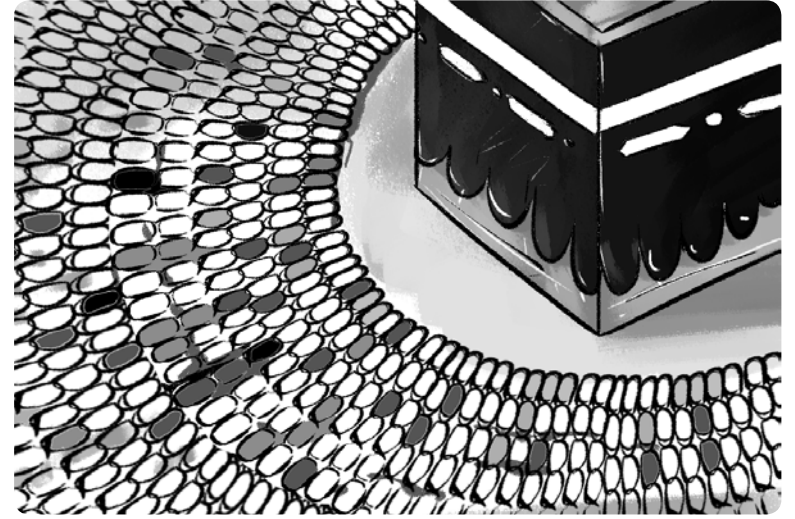
Gelen bu ayet-i kerime ile Müslümanlar için kible, Mescid-i Aksâ'dan Kâbe'ye değiştirilmiş oluyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ayet gelir gelmez namazın içinde hemen yönünü Kâbe'ye doğru çevirdi. Arkasında saf tutmuş olan cemaat de Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yaptığına uyarak kiblelerini değiştirdiler. Namazın ilk iki

Efendimizin İzinde
Hadisler Ezberliyor
Sınava Hazırlanıyoruz!

**"Hayra vesile olan,
hayrı yapan gibidir."**

Tirmizi : Birr 55

rekâtı Mescid-i Aksâ'ya doğru, son iki rekâtı ise Mescid-i Haram'a, yani Kâbe'ye doğru kılındı. Bu güzel olayın hatırasını canlı tutmak için oraya yapılan Mescid'e "Kibleteyn (iki kibleli) Mescidi" adı verildi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) kıblenin Kâbe'ye doğru çevrilmesinden mutluluk duymuştu. Kıblenin değiştirilmesi haberi, Benî Selime Mescidinde namaz kılan sahabe efendilerimiz tarafından, bölgede bulunan diğer mescitlere ve nihayet şehir merkezinde olan Mescid-i Nebevi'ye kadar mutluluk içerisinde ulaştırılmış oldu.

Kible, Müslümana, bedeninin ve ruhunun yönelmesi gereken tarafı öğretir. Bedenlerimiz, yön olarak Mekke'nin Bekke vadisinde bulunan yeryüzünün ilk ibadethanesi olan Kâbe'ye doğru olacaktır. Ruhlarımız, zihin

ve gönüllerimiz de Kâbe'nin sahibi olan yüce Rabbimizle yönelecektir. Gönümüz her zaman İslam'dan yana olacak, yerimiz her zaman Müslümanların yanı olacaktır. Dünyada yaşarken buna çok dikkat etmemiz gerekir. Yüce Allah'a olan kulluğumuzu, bu sembollerin temsil ettiği anlama göre yerine getirmeliyiz.

Kâbe'de ibadet ederken, dünyaya ait her türlü duygudan uzak kalırız. Rabbimizin Yüceliğini düşünür, O'na yöneliriz. Dua ederiz, Hacer'ul Esved'i selamlarız, "Hicr-i İsmail" olarak isimlendirilen hilal şeklin olduğu yere girip namaz kılmak isteriz. Çünkü burası Kâbe'nin içinden bir bölümdür. Girebilmek mümkün olduğunda Rabbimiz, bize Kâbe'nin içinde namaz kılmayı ikram eder. Kâbe'ye gidebilmek nasib olduğunda daha nice güzellikleri yaşarız. Ancak, hem kendimize hem de yüce Allah'a karşı görevlerimiz sadece bunlardan ibaret değildir. Toplum içerisinde iyi bir insan, iyi bir Müslüman olabilmek de sorumluluklarımızdandır. Kardeşlik ruhu içerisinde olmak, Rabbimizin bize verdiği nimetleri paylaşabilmek, sevgi, merhamet ve adalet düşüncesine sahip olmak da Yüce Rabbize karşı yerine getirmemiz gereken görevlerimiz arasında yer almaktadır.

Mescid-i Aksâ, yaşadığımız dönemde Müslümanların onur mücadelesidir. Rabbimiz tarafından mübarek bir yer kılındığı bize Kur'an-ı Kerim'de bildirilmektedir. İnsanlık tarihi kadar eski bir geçmişi vardır. İbadet merkezi olarak temsil ettiği büyük bir anlam vardır. Ama bugün, Mescid-i Aksâ, işgal altındadır. Namaz kılmak

için Aksâ'ya yönelen Müslümanların, içeriye alınmadığı zamanlar bile yaşanmaktadır. Yahudiler tarafından yıkılarak, yerine Süleyman Mabedi yapılması en büyük ideallerindendir. Yanlış inançları neticesinde, yüzbinlerce Müslüman'a karşı baskı ve zulüm uygulamaktadırlar. Onların elinde esir olmuş Kudüs Şehrini ve Mescid-i Aksâ'yı yeniden bir İslam beldesi haline getirilmesi Müslümanların üzerinde önemli bir sorumluluktur. Kudüs, tarihte olduğu gibi ancak Müslümanların yönetiminde Daru's Selâm (Barış Yurdu) haline dönüşecektir.

Kible denilince aklımıza bu iki mübarek mekân gelmektedir. Bizim için önemi, yeri ve günümüzdeki konumları gelmektedir. Allah' a karşı kulluk görevlerimiz ve sorumluluklarımızın farkında, şuurlu bir Müslüman olmamız gerektiğini de anlamış oluyoruz.

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

“İki nimet vardır ki, insanların çoğu bu iki nimeti değerlendirmede aldanırlar: Sağlık ve boş vakit.”

Buharî : Rikak 1 , Tirmizi : Zühed 1

Yatsı namazını kılmış, yatmak için hazırlanıyordu. Gerçi uyanık mıydı, rüyasında mı yaşıyordu her şey karmakarışık son zamanlarda. Yatağına geçti ve düşüncelere daldı. Annesi yanı başına oturmuş oğlunu seyreliyordu.

Yakında büyük savaşlar olacaktı. Oğlunun bu savaşları görmesini istemiyordu. Yanına gelerek anlatmanın daha iyi olacağını düşündü. Uzun uzun seyretti evladını.

Bir süre sonra yanında annesinin oturduğunu görünce hemen heyecanla kalkıverdi. Annesi, uzanmasını istedi. Ne dokunabilecek ne de sarılabilecekti. Bunun acısını çekmesini istemedi. Yakında Bedir, Uhud ve Hendek savaşları olacaktı. Bu süreci yatağında uzanarak dinlemesini istedi. Öğrenmesi gereken şeylerin yavaş yavaş sonuna geliyorlardı. Çaresizce uzandı ve dinlemeye başladı.

- "Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) Medine'ye hicret etmiş, Müslümanlar arasında kardeşlik

anlaşması ve Medine'de yaşayan diğer inanç sahipleri ile de Medine Sözleşmesini imzalayarak toplumsal uzlaşmayı sağlamıştır, İslam Devletini kurmuştur. Ancak Mekkeli müşrikler, Müslümanlara karşı olan öfkelerinden hiç vazgeçmemişlerdi. Saldırmak ve zarar vermek için fırsat kolluyorlardı. Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.s.), Hicretten iki yıl sonra 624 yılının Ramazan ayında bir haber almıştı. Kureyş Kabilesine ait bir kervan Şam'dan dönüş yolundaydı. Başında da İslam'ın azılı düşmanlarından biri olan Ebu Süfyan vardı. 1000 develi bu kervan oldukça yüksek bir kazanç elde etmişti. Bu kazancın bir kısmını Müslümanların üzerine saldırmak için kullanacaklardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bu kervanı ele geçirmek istedi. Bu yolla Müslümanlara zarar vermelerine engel olabilecekti. Hemen Medine'de ashabına haber yolladı. Bu yolculuğa çıkabilmek için hazırlanmalarını istedi. Bildiğimiz kadarıyla Müslümanların sayısı 313 idi. 70 deve vardı. 313 kişi Medine'den çıkıp Bedir Kasabasına kadar nöbetleşe develere biniyorlardı. Kervanın başında bulunan Ebu Süfyan, Medine'de bulunan Müslümanlardan kervana bir saldırı olabileceği endişesini taşıyordu. Müslümanların harekete geçtiği haberini de almıştı. Zeki bir insandı. Bölgeyi biliyordu. Kervanın güzergâhını değiştirdi. Sahil yoluna inerek Mekke'ye ulaşmayı başardı. Ancak yolda iken Mekkelilere, kervana saldırı yapılacağı haberini vermişti. Mekkeli müşrikler, bu durum karşısında Müslümanlar ile savaşmak üzere hazırlığa giriştiler. 1000 kişilik bir ordu hazırlamışlardı. Atları, develeri ve savaş silahları da

vardı. Maddi imkânları Müslümanlarla karşılaştırılacak kadar çoktu. Kervan, Mekke'ye ulaşmasına rağmen hazırlıklarını tamamladıkları için yola çıkmaktan vazgeçemediler. Müslümanlara iyi bir ders verebileceklerini düşünüyorlardı. Müslümanlar da Medine'den yola çıkmışlardı. Medine'nin 1 km çıkışında Sa'd b. Ebi Vakkas'a ait olan bir arsada Peygamber Efendimiz (s.a.s.), orduyu yeniden gözden geçirdi, son kontrolü gerçekleştirdi. Yola çıkan bu ordunun içerisinde çocuk yaşta olan sahabe efendilerimizin olduğunu gördü. 13 yaşında Zeyd b. Sabit ordu içerisinde yer almıştı. Umeyr b. Ebî Vakkas 15 yaşında orduda yer almıştı. Aman Allahım!... Bu ne müthiş bir durumdu. Henüz bu çocukluk yaşlarında olmalarına rağmen, Allah için yola çıkmak, Allah yolunda şehit olabilmek isteğindeydiler. Bu ruh ile yetişmişlerdi. Mutlulukla bağlandıkları İslam davası karşısında, zorlukları görmez olmuşlardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , 15 yaşından küçüklerin savaşa katılmayacağını söylediğinde gözyaşlarına boğulmuşlardı. Allah yolundan alıkoyulmak istemiyorlardı. Umeyr b. Ebî Vakkas, yaşının 15 olduğunu ispat edip Rasulullah (s.a.s.) ikna etmişti. Beline bağladıkları kılıç, boyundan daha büyüktü. Küçük bedene kocaman bir yürek yerleştirmişti. Cesaret dolu kocaman bir yürek. Allah'ın davası içerisinde yer alabilme heyecanına sahip bir yürek. Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) müşriklerin savaş için Mekke'den yola çıktıklarının haberini aldı. Müslümanlar, Medine'ye 170 km uzaklıkta olan Bedir

Kasabasına ulaşmışlardı. Bedir'in Mekke'ye uzaklığı ise 330 km idi. Müşrikleri burada karşılayacaklardı. Artık bir savaş kaçınılmazdı. Savaşmak için ilk hamleyi yapan müşriklerdi. Müslümanlar bu durumda geri duramazdı. İslam, barış ve esenlik dinidir. Ancak yeri geldiğinde, şartlar o yönde olduğunda da savaş meydanında cenk etmeyi emreliyordu. Bir kervanı durdurmak ve ele geçirmek için çıkılan yolculuk bir savaş haline doğru yol alıyordu. Rasulullah (s.a.s.)'ın yanında bulunan sahabe efendilerimiz, gerekirse gözlerini kırpmadan savaşabileceklerini ifade ediyorlardı. Mikdad b. Amr (r.a.) şöyle diyordu: Ya Rasulallah! Allah sana nasıl yol gösteriyorsa o yana yürü. Biz de seninle yürüyeceğiz. Vallahi biz sana, İsrailoğulları'nın Musa'ya dedikleri gibi 'Sen ve Rabbin gidin savaşın, biz burada oturup sizi bekleriz.' demeyeceğiz. Biz de senin sağında, solunda, önünde, arkanda savaşacağız.

Müşriklerin sayısı Müslümanların üç katı kadardı. Savaş aletleri de daha fazla idi. Buna karşı Rasulullah (s.a.s.) de iyi bir savaş stratejisi ortaya koymuştu. Müslümanlar, Bedir'e müşriklerden bir gün önce gelmişlerdi. Yol yorgunluklarını atıp dinlenebilmişlerdi. Yağmur yağmıyordu. Bunun da bir faydası olmuştu. Yağmur her zaman

Efendimizin İzzinde
Hadisler Ezberliyor
Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Her (meşru ve)
güzel iş sadakadır.”**

Buhari : Edeb 33)

rahmet olarak tarif edilir. Zemin toprağı, ayakta durabilme açısından sıkıntı veriyordu. Yağan yağmurla beraber toprak da savaşılabilmeye hazır hale gelmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) burada ordusunu yeniden gözden geçirdi, gerekli görevlendirmeleri yaptı. Orduyu, Bedir kuyularından Müslümanların yararlanabileceğı şekilde konuşlandırdı. Savaşta su önemliydi. Kuyular ve su Müslümanların kontrolü altındaydı. Müşriklere karşı başarı elde edebilecek şekilde hazırlıklarını tamamlayan Rasulullah (s.a.s.) daha sonra çadırına girdi. Burada ellerini yüce Rabbimize açtı. Gözyaşları ile sabaha kadar dua ve niyazda bulundu. Müşrikler ordusuna karşı bu mücadelede yüce Rabbimizin sonsuz gücünden yardım istedi. Burası çok önemli ve buraya dikkat etmelisin: 'Ben Peygamberim, dava Allah'ın davasıdır, Allah nasıl olsa bana yardım edecektir' demedi. Allah'ın yardımını hak edebilecek şekilde kendi üzerine düşen görevleri de yerine getirdi. Sonra da yüce Allah'tan yardım ve zafer istedi.

Nihayet iki ordu karşı karşıya gelmişti. Tarihler Hicretin 2. yılı (Miladi - 624)17 Ramazan'ı gösteriyordu. Bu savaş, Ramazan ayında gerçekleşmişti. Rahmet, mağfret, gufran ayı olan Ramazan, aynı zamanda cihad ve fetihler ayı olarak da tarihimizde yerini almıştı. Bedir Savaşı, müşriklerle Müslümanların toplu olarak karşı karşıya geldiğı ilk savaştı. Müslümanlar için zor ve imkânsızlıklar içerisinde bir savaştı. Müslümanlar içinde öyle sahabe efendilerimiz vardı ki, babaları veya kardeşleri müşrik ordusu içerisinde bulunuyordu. Hz. Ebubekir oğlu

ile, Ebu Ubeyde b. Cerrah Babası ile, Hz. Hamza kardeşi ile karşı karşıyaydı. Ancak Müslümanlar, İslam'ı o kadar samimi olarak kabul edip yaşıyorlardı ki, davaları için karşılarına çıkanlar en yakınları bile olsa, mücadele etmekten geri durmuyorlardı. İman ve ideal, sahabe efendilerimizde mükemmel bir kıvam haline gelmişti. Savaş adetlerine göre ilk önce birkaç kişi birebir doğuş gerçekleştireceklerdi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , Müslümanlar tarafından, Hz. Hamza, Hz. Ali ve Ubeyde b. Hâris'i görevlendirmişti. Müşrikler de, Utbe, Şeybe ve Velid'i çıkarmışlardı. Utbe ve Şeybe, ilk hücumlarla öldürüldüler. Ubeyde (r.a.), Utbe'yi öldürdüğünde kendisi de yaralanmıştı. Müslüman mücahitler içerisinde 'Alla-

hu Ekber' sesleri duyuluyordu.

Müşriklere karşı ilk atılan adımda rakipleri yere serilmişti. Bu durumdan sonra her iki ordu sıcak savaşa başlamış oldular. Müslümanlar, olağanüstü bir gayretle müşriklerin karşısında çarpışıyorlardı. İslam'ın bu topraklarda kök salması için canlarını seve seve ortaya koyan Müslümanlara, Rabbimiz ilahi yardımını göndermişti. Meleklerden oluşan orduyu Müslümanların imdadına göndermişti. Savaş bütün hızıyla devam ediyordu. 'Muaz b. Afran' ve 'Muaz b. Amr b. Cemuh' isimli iki genç, Abdurrahman b. Avf (r.a.)'a 'Amca sen Ebu Cehil'i tanıyor musun?' diye sordular. Abdurrahman b. Avf (r.a.), 'Evet, ne yapacaksınız?' diye sordu. O iki genç şu cevabı verdi: 'Duyduk ki, o adam, Rasulullah (s.a.s.)'a çok kötü ve ağır sözler söylüyormuş. Eğer bu meydana onunla karşılaşsak, onunla mücadele edeceğiz. Öyle ki, içimizden eceli önce gelen dünyayı terk etmeden ondan ayrılmayacağız.' Abdurrahman b. Avf (r.a.), bu iki gencin İslam'a olan bağlılıkları, küfre karşı olan sarsılmaz duruşlarını görünce çok memnun oldu ve duygulandı. Ardında da savaş meydanında Ebu Cehil'i onlara gösterdi. Kılıçlarını çekerek Ebu Cehil'in üzerine doğru koştular. Fırlayıp üzerine doğru atıldılar. Neye uğradığını şaşırان Ebu Cehil yere düşmüştü. Ebu Cehil, aldığı darbe ile yerden kalkamayacak şekilde yaralanmıştı. Abdullah İbn-i Mesud (r.a.) Ebu Cehil'i yerden yatar görünce yanına gitti. Abdullah İbni Mesud, bedeni küçük yapılı bir sahabe efendimizdi. Ebu Cehil de dâhil, müşriklerden çok

hakaret işitmiş ve dövülmüştü. Ama onların yüzlerine İslam'ın hakikatlerini haykırmaktan asla vazgeçmemişti. Kibir sahibi Ebu Cehil, şimdi çaresiz bir halde yerde yatıyordu. İslam'a çok hakaret etmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bütün insani iletişim ve davetine şiddetle karşı durmuştu. İslam'a düşmanlıkta azılı diyebileceklerimizdendi. İslam'ın azılı düşmanı Ebu Cehil, Bedir Meydanında Abdullah b. Mesud'un kılıç darbesi ile öldürülmüştü. Peygamberimiz (s.a.s.), Ebu Cehil'in öldürüldüğünü duyunca, 'Bu ümmetin Firavunuydu, onu zelil düşüren Allah'a hamdolsun.' dedi.

İman ile inkârın karşı karşıya geldiği Bedir Meydanında, zafer, Allah'ın yardımıyla Müslümanlara nasib olmuştu. Müslümanlar, kendilerinden sayıcı fazla bir orduyu mağlup etmişlerdi. 70 müşrik ölmüş ve 70 müşrik de Müslümanlara esir olmuştu. Müslümanlardan da 14 sahabe efendimiz şehit düşmüştü. Bu şehitlerin arasında, savaşa katılmak için Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i ikna eden 15 yaşındaki Umeyr b. Ebî Vakkas (r.a.) da vardı. Kısacık ömrü ile bize o kadar büyük dersler vermişti. Allah'a imanda samimiyeti, İslam davasına bağlılıkta, fedakârlığı, Rasulullah (s.a.s.)'a olan sevgi ve muhabbetin anlamını ondan öğrenmiş oluyoruz.

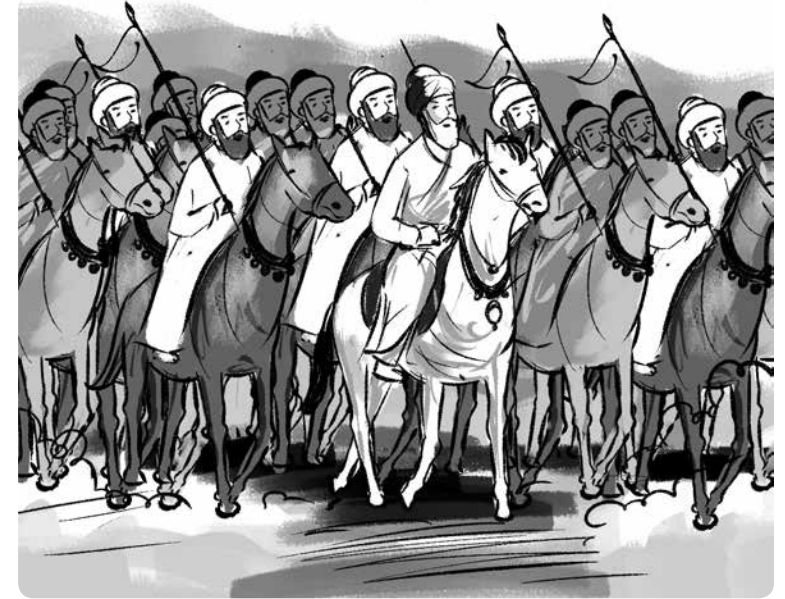
Savaşta, müşriklerden alınan esirlerin bir kısmı fidye karşılığında serbest bırakılmıştır, bir kısmı da, Müslümanlara okuma yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılmıştır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in esirlere karşı olan bu insani tavrı sahip olduğu merhametinin bir

göstergesidir. O (s.a.s.), tüm insanlığın dünya ve ahiret mutluluğu kazanabilmesi için gayret ediyor, gönüllerin İslam'a kavuşması için çaba sarf ediyordu; savaşın da bir hukukunun olduğunu tüm insanlığa öğretmiş, intikam duygusuna asla kapılmamıştır.

Bedir Savaşı'nda Mekke'li müşrikler, beklemedikleri bir yenilgiyle karşılaştılar. Başta Ebu Cehil, Utbe ve Şeybe olmak üzere etkili insanların kaybettiler. Bununla birlikte yanlarında götürdükleri mallarını da kaybettiler. Bu durum müşriklerde intikam duygusunu sürekli körüklüyordu. Müşrikler, Müslümanlara karşı savaş için hazırlıklarını hızlandırdılar. Miladi 625 yılının Şevval Ayı idi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in Mekke'de bulunan amcası Abbas, müşriklerin savaş hazırlıklarını gizlice Rasulullah (s.a.s.)'a bildirmişti. Bu durum karşısında Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de hazırlıklara başladı ve ashabıyla istişare etti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , Medine Şehrini içerisinde kalarak savunma savaşı taktiğini kullanmak istiyordu. Ashabın içerisinde bulunan gençler farklı düşünüyorlardı. Bedir Savaşı'na katılıp büyük cesaret ortaya koyan Müslümanlar, Rabbimizin ilahi rahmetine nail olmuşlardı. Bedir Savaşı'na katılamayan genç sahabiler de bu savaşta Allah yolunda fedakârlıkta bulunmak istiyorlardı. Bunun için savunma değil saldırı taktiğinin uygulanmasını ısrarla ifade ettiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de farklı düşünmesine rağmen bu teklifi kabul etti. Açıkça belli etmese de amcası Hz. Hamza (r.a.) da saldırı taktiğinden yanaydı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , evine gitti zırhını giydi. Hazırlıklar ta-

mamlanmıştı. Bu sırada bir grup sahabe, saldırı savaşı düşüncesinde olan gençler ile görüşmeye gittiler. Peygamberimiz (s.a.s.)'in fikrine karşı başka bir fikir ortaya koymalarının doğru olmadığını söylediler. Allah'ın Rasulü (s.a.s.)'nün bu konularda daha doğru kararlara sahip olacağını ifade ettiler. Gençler de bu görüşmede kendilerine söylenenlerin doğru olduğunu kabul ettiler, pişman oldular. Peygamberimiz (s.a.s.)'in yanına giderek fikirlerini değiştirdiklerini söylediler. Ancak Rasulullah (s.a.s.) Efendimiz verdiği karardan geri dönmedi. 'Bir Peygamber, zırhını giydikten sonra bir daha çıkar-maz' diye karşılık verdi. Ve hazırlanan ordu Medine'ye

3 km uzaklıkta olan Uhud Meydanı'na doğru yola çıktı. Müslümanların sayısı 1000 kişi idi. Ancak ordunun içerisinde 300 kadar münafık vardı. Münafıklar, çile değil rahata taliptirler. Allah'ın davasının yayılması ise çileye talip olmakla olacaktır. Bir bahaneye sığınarak geri dönmek istediler. Canları tatlıydı, Allah yolunda feda etmek istemediler. Münafıkların reisi Abdullah İbn Übey İbn Selûl bir mazeret buldu. Müşriklere karşı, savunma savaşı taktiğinin uygulanması fikrindeydi. Peygamberimiz (s.a.s.)'i, gençlerin istediği gibi hareket ederek, kendi düşüncesine değer vermemekle suçlayıp 300 kişilik bir grupla yoldayken geri döndüler. Müslümanların sayısı 700'e düştü. Münafıklar, Müslümanlar için son derece önemli bir sırada ihanetlerini gerçekleştirmişlerdi. İslam toplumu içerisinde münafıklar hep böyle hareket etmişlerdir. Bundan dolayı, Müslümanların daha dikkatli, şuurlu ve hazırlıklı olmaları çok önemlidir.

- Müşrikler, Uhud Meydanına gelirken büyük bir hazırlık yaptılar. Tüm mallarını yanına alıp gelenler bile oldu. Hanımlarını yanlarında getirenler vardı. Babası ve kardeşi Bedir'de öldürülmüş olan 'Hind' isimli kadın da bu savaşa katılmıştı. Hind, Ebu Süfyan'ın karısıydı. Ebu Süfyan bir yıl önce Şam'dan getirdiği kervan gelirini şimdi bu savaş için kullanıyordu. Kendinden emin, intikam duyguları içinde 3000 kişilik ordu Uhud'a doğru yola çıkmıştı.

- Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) Uhud'a geldiğinde askerlerini, Uhud Dağı, sağlarında kalacak şekilde yerleştirmişti. Dağın karşısında da bir tepe vardı.

Bu tepenin üzerine Abdullah b. Cübeyr (r.a.) komutasında 50 okçu yerleştirdi. Bu tepenin adı Ayneyn Tepesiydi. Savaş anında stratejik bir geçit özelliği vardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in buraya yerleştirdiği okçulara kesin bir emri vardı: 'Savaş ister lehimize, ister aleyhimize sonuçlansın, kesinlikle buradan ayrılmayın. Sizin bulunduğunuz bu yerden sakın bize bir saldırı gelmesin.'

3000 kişilik müşrik ordusuna karşı 700 Müslüman mücahit savaşımaya başladılar. Uhud Savaşı, imanlarında sağlam sahabe efendilerimizin fedakârca gayretlerine şahittir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e siması çok benzeyen Mus'ab b. Umeyr, bu savaşta Müslümanların sancaktarıdır, Kelime-i Tevhid bayrağını taşımaktadır. Bedenine gelen üst üste kılıç darbelerine rağmen sancağı yere düşürmemeye gayret etmiştir. Çok arzuladığı şehitliğe Uhud Meydanında kavuşmuştur. Zengin ve saygın bir genç iken Müslüman olmuş, her türlü imkândan uzak kalarak Müslüman olmaya tercih etmişti. Medine'ye öğretmen olarak gelmiş, ev ev dolaşarak İslam'ı tebliğ etmiş ve buranın İslam beldesi haline gelmesine vesile olmuştu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) onu çok severdi. Uhud'da şehit olduğunu öğrendiğinde de şehitliğine sevinmiş, ondan ayrı kaldığına ise üzülmüştü. Onun İslam davası için yaptığı fedakârlıklar asla unutulmayacaktı.

Abdullah b. Cahş (r.a.), Uhud Savaşı'nda unutulamayacak kahramanlardan biridir. İlk Müslümanlardandır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in kayınbiraderidir. Zeynep binti Cahş (r.anha) Validemizin kardeşidir. Savaşın

en kızgın anlarında Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a.) bir kenara çekmiş ve şu cihad meydanında dua edelim teklifinde bulunmuştur. Teklif şöyledir: 'Ey Sa'd! Sen içinden geçen bir duayı yap ben amin diyeyim, ben içimden geçen bir dua yapayım sen amin de'. Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a.) bu teklifi kabul etmiş ve ilk duayı yapan kişi olmuştur. Şöyle dua eder Sa'd (r.a.): 'Ya Rabbi! Sen bana bu cihad meydanında güç ver bu meydanda savaşayım. İslam düşmanlarına geçit vermeyeyim ve bu meydandan gazi olarak geri döneyim. Senin ismini ve hükmünü yüceltmek ve yaymak için yine savaşımlara katılayım.' Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a.)'ın bu duasına, Hz. Abdullah (r.a.) gönülden 'Âmin' diyerek cevap verir. Abdullah ibni Cahş (r.a.) duasına başlar: 'Ya Rabbi! Sen bana bu cihad meydanında güç ver İslam'ın düşmanlarına karşı mücadele edeyim. Bu mücadelenin sonunda da toza ve toprağa bulanarak şehit olayım ve huzuruna şehit olarak geleyim. Huzuruna geldiğimde 'Ey Abdullah! Vücudundaki şu organların nerede?' diye sorduğunda ben de diyeyim ki 'Ya Rabbi! Ben o organlarımla günah işlemiş olabilirim, onlarla senin huzuruna gelmeye utandım. Uhud Meydanında feda ederek senin huzuruna geldim.' Sa'd b. Ebî Vakkas (r.a.) bu duayı duyunca duygulanır. Çok sevdiği kardeşinden ayrı kalabilme ihtimaline üzülür. Ama söz verdiği için de 'Âmin' diyerek duasına katılır. Yüce Allah'a samimi dil ve kalp ile yapılan bu iki dua da kabul olur. Sa'd bin Ebî Vakkas, daha nice savaşımlara katılabilmek niyetine karşılık Uhud Meydanından gazi olarak geri döner. Abdullah İbni Cahş (r.a.) ise, çok istediği şekilde Uhud

Meydanında şehit olarak Rabbimize hicret eder.

Hız. Hamza (r.a.) Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'in amcasıdır. Yaşları birbirine yakın olduğu için birlikte büyümüşlerdir. Birbirlerine çok düşkündürler ve birbirlerini çok severler. Hız. Hamza (r.a.) çok cesur bir insandır. İnandığı dava için gayret etmekten, müşriklere meydan okumaktan geri durmaz. Bedir Savaşı'nda da müşriklerden Şeybe'yi öldürmüştü. Müşriklerden Utbe'nin kızı ve Ebu Süfayn'ın karısı olan Hind, Hız. Hamza (r.a.)'ya karşı büyük bir kin besliyordu. İntikam duygusu çok ağır basıyordu. Uhud'a savaşı gelirken 'Vahşi' isimli bir köleyi de yanında getirmişti. Köle Vahşi'ye Uhud Meydanında Hız. Hamza (r.a.)'yı öldürmesi karşılığında özgürlüğe kavuşturacağını söylemişti. Hız. Hamza (r.a.) Uhud'da, cesurca düşman üzerine gidiyor, kılıcını yere düşürmüyordu. Vahşi ise sürekli olarak onu takip ediyordu. Hız. Hamza (r.a.)'yı en savunmasız gördüğü bir esnada elinde tuttuğu mızrağı ona doğru yöneltti. Mızrak, Hız. Hamza (r.a.)'ya

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

“Güçlü olan kimse gürüşte güçlü olan değil, kızgınlık anında kendisine hâkim olandır.”

Buahri : Edeb 76 ; Müslim : Birr 107

isabet etmişti. Aldığı bu darbe sonucu yere düşen o yiğit ve cesur insan, şehit olmuştu. Ancak Hind, o kadar intikam ateşi ile yanıyordu ki, Hz. Hamza (r.a.)'nın şehit olması onu sakinleştirmemişti. Vücut organlarına da zarar vererek kin duygularını yatıştırmıştı. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) amcasının aralarından ayrılmasına ve vahşice şehit edilmesine de çok üzölmüştü. Uhud Savaşı'nda şehit olan 70 Müslümanın cenaze namazını kılarken, amcasının cenazesini hiç kaldırmamış ve diğer şehitlerle beraber onun cenaze namazını defalarca kılmıştı. Yüce Rabbimiz, hepsinden razı olsun, cennetini ve sonsuz nimetlerini tüm şehitlerimize ikram eylesin.

Uhud Savaşı'nda, cesaret ve fedakârlık içeren daha birçok tablo vardır. Üç aziz sahabiyi burada anlattım. Allah davası yolunda Allah için bedenlerini feda eden Hz. Hamza, Abdullah İbni Cahş, Mus'ab bin Umeyr (r.anhum) Uhud şehitliğinde kabirleri yanyana bulunmaktadır. Dünya komşulukları ve kardeşlikleri, kabir komşuluğuna da vesile olmuştur. Uhud Meydanında hak dava uğruna gayret eden mücahitlerden olan Enes b. Nadr (r.a.), Ebu'd Derd'a (r.a.), Ubeydullah b. Talha (r.a.), Nesibe binti Ka'b (r.anha)'ı da hayırla anmak gerekir. Bir hanım sahabe olan Nesibe Validemiz, savaş meydanına koşmaktan geri durmamıştır. Rasulullah (s.a.s.) Efendimize yönelen kılıç darbelerinin önüne set olmuş, vücudu ağır darbeler almıştır. Bu insanlar, tüm bu çile ve sıkıntılara, sırf Allah rızası için katlanmışlardır, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e en ufak bir zarar gelmesine karşı kendi hayatlarını ortaya koymuşlardır; Müslüman nasıl

olur, İslam nasıl yaşanır, en güzel duruşlarıyla bizlere örnek olmuşlardır.

- Uhud Meydanında orantısız bir güce rağmen Müslümanlar, savaşta üstünlük elde etmişlerdir. Müşrikler, can korkusu ile kaçmaya başlamışlardır. Savaşta zafere kavuşulduğu Müslümanlar arasında artık kabullenilmiştir. Bu durum karşısında, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in Okçular Tepesine yerleştirdiği sahabe efendilerimiz de bulundukları yerden aşağıya doğru inmeye başlamışlardır. Başlarında olan Abdullah b. Cübeyr, Peygamberimiz (s.a.s.)'in 'Ne olursa olsun emir gelmeden burayı terk etmeyeceksiniz' talimatını hatırlatmıştır, aşağıya inmemeleri gerektiğini söylemiştir. Fakat savaşın bittiğini, Müslümanların zafer kazandığını söyleyerek aşağıya inenler olmuştur.

Aşağıya inenler bir şeyi fark edememişlerdi: Ayneyn Tepesi'nin sol tarafına müşrikler bir grup asker yerleştirmişlerdi. Başlarında da Halit b. Velid vardı. Cesur ve tecrübeli bir komutandı. Girdiği tüm savaşlarda zekâsını iyi kullanıyordu. Halit b. Velid, Ayneyn Tepesi'nin boşalmak üzere olduğunu görünce arkadan bir hamle yaptı ve Müslümanların üzerine saldırdı. Ön tarafta kaçmakta olan müşrikler de bu durumu fark edince cesaretlendiler ve geri döndüler. Müslümanlar adeta iki ateş çemberi arasında kalmıştı. Sıcak çatışmalar şiddetlendi. Müslümanlar bir anda neye uğradıklarını şaşırıldılar. Müslümanların şehitlerinin sayısı çoğaldı. Abdullah bin Cübeyr komutasında Ayneyn Tepesi'nde kalan okçular da şehit edilmişti. Yapılan mücadelenin sonucunda Müslümanlar tekrar toparlanıp müşrikleri kovaladılar. Müşrikler, yanlarında getirdikleri mallarını Uhud Meydanında bırakarak kaçıp gittiler. Ancak, Ayneyn Tepesi'nden bir grup okçunun talimatsız olarak yerlerinden ayrılması, savaşın sona erdiğini düşünerek müşriklerin mallarını savaş meydanından alabilme düşünceleri, Müslümanların bir an aleyhine olmuştu. Uhud Savaşı, müşrikler için intikam, Müslümanlar için ise imtihan savaşı olarak özetlenebilmişti.

- Uhud Dağının ve bölgesinin Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in gönlünde her zaman ayrı bir yeri olmuştur. Nice hatıraları içerisinde barındıran Uhud için Allah Rasulü (s.a.s.) 'Biz Uhud'u severiz, Uhud da bizi sever.'²⁶ buyurmuştur. Uhud şehitlerini de sıklıkla ziyaret etmiştir.

Tarihler Miladi olarak 627 yılının Şevval Ayını gösteriyordu. İslam dinini hızla yayıldığını, insanların gönlünde yer aldığını gören İslam düşmanları bir hamle daha yapmaya karar verdiler. Medine'den 'Benî Nadir' ve 'Benî Vâil' isimli Yahudi kabilelerinden bir grup Mekke'ye gitti. Burada müşriklerle görüşme yaptılar. Bu görüşmelerinde İslam dininin gittikçe yayıldığını, önlem alınması gerektiğini, geçmiş yıllarda yaptıkları savaşlarda kaybettikleri şeylerin kazanılması gerektiğini anlatıyorlardı. Yahudiler, Hristiyanlar ve müşriklerin bir araya gelerek İslam dininin yayılmasının önüne geçilmesi kararlaştırılmıştı. Atalarından gelen inanç ve yaşam tarzını korumak istiyorlardı. Kurdukları bu düzen ise zulüm ve şirk içeriyordu. İslam dini, yalnızca Allah'a kulluk etmeye, adalete ve ahlaka davet ediyordu. Bu ilkeler de İslam düşmanlarının işine gelmiyordu. Her defasında yenilmelerine rağmen yeni bir hamle kararı almışlardı. Kureyşliler ile Yahudilerin aldığı savaş kararına Gatafan kabilesi de katılmıştı. Farklı grupların bir araya gelerek İslam'a karşı durdukları Hendek Savaşının bir adı da 'Ahzâb Savaşı'dır. Ahzâb, 'hizib' kelimesinin çoğuludur. Hizip de grup anlamına gelir. İnançları ve yaşam tarzları farklı insanların İslam karşısında ortak hareket etmelerinden dolayı 'Ahzab Savaşı' ismi verilmiştir. Yahudiler, Peygamberimiz (s.a.s.) ile yaptıkları anlaşmaya ihanet etmiş, Mekkeli müşriklerle birlikte hareket edip Müslümanlara karşı durmuşlardı. Oysa Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , anlaşmaya uygun davrandıkları sürece Medine'de onlara özgürce yaşama hakkını vermişti. Peygamber Efen-

dimiz (s.a.s.)'in bu hoşgörüsüne Yahudiler ihanet ile karşılık vermişlerdi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , yapılan savaş hazırlığının haberini almıştı. Savaş için birliktelik yapan grupların da kimler olduğunu biliyordu. Kalabalık bir düşman ordusunun hazırlandığını anladı. Arkadaşları olan ashâbı ile istişare etmeye başladı. Peygamberimiz (s.a.s.) , görüş alış verişi olan istişareye çok önem veriyordu. İhtiyaç duyduğu her zaman ashâbı ile istişare yapıyordu. Bu savaş ile ilgili olarak kendisine sunulan bir görüş dikkatini çekti. Görüşün sahibi Selmân-ı Fârisi (r.a.) idi. Selman (r.a.) için Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) 'Ev halkımdandır'²⁷ buyurmuştu. Selman (r.a.), Fars diyarından birisi olmasına rağmen, Müslümanlıktaki samimiyeti ile Peygamberimiz (s.a.s.)'in bu övgüsünü kazanmıştı. Ayrıca Peygamberimiz (s.a.s.) bu sözü ile millet üstünlüğünün değil iman kardeşliğinin önceliğini bizlere öğretmiş oluyordu. Selman-ı Farisi (r.a.)'ın Peygamberimiz (s.a.s.)'e şöyle dedi: 'Ya Rasulallah! Bizler kendi memleketimizde bir düşman saldırısı ile karşı karşıya kaldığımızda, şehrin etrafına derin ve geniş hendekler kazardık. Düşmanlarımız derin ve geniş olan hendekleri geçemezler ve bize saldıramazlardı. Biz de böylece şehirlerimizi düşman saldırısından korumuş olurduk.' Bu teklif, Peygamber Efendimiz (s.a.s.) tarafından kabul edilmiş ve hazırlıklara başlanmıştır. Medine Şehrini üç tarafı volkanik kayalıklardan ve taşlardan oluşuyordu. 'Harre' adı verilen taşların olduğu bu yerlerden düşmanların gelmesi mümkün değildi. Medine Şehrine sadece bir taraftan girmek mümkündü. Peygamberimiz

(s.a.s.) bunun üzerine Şeyhayn Hisarı'ndan Mezad Bölgesine kadar olan yere hendek kazılmasına karar verdi. Her 10 kişiye yaklaşık 20 metrelik bir bölgenin kazılması görevini verdi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) kendisi de bizzat hendek kazılması işinde çalışmıştı. Hendek 5,5 km. uzunluğunda, 9 metre genişliğinde ve 4,5 metre derinliğinde idi.

Hendek, Müslümanların büyük gayret ve fedakârlıkları sonucunda kazılmıştı. Hendek kazılması sırasında, sahabe efendilerimiz sert bir kayaya rastladılar, kıramadılar. Durumu Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e bildirdiler. Allah Rasülü (s.a.s.) kendisi geldi, eline kazmayı aldı besmele çekerek kayaya üç defa vurdu. Kayaya her vuruşunda kopan parçalarla birlikte Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) müminlere müjdeler verdi. Bu müjdeler, o

gün dünyanın süper gücü olarak bilinen üç devletin de Müslümanlar tarafından fethedileceği idi. Bizans, İran ve Yemen topraklarının Müslümanların olacağı müjdesi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in bu müjdesi karşısında müminler heyecan ve mutluluk içerisindeydiler. Münafıklar, Müslümanlarla alay ettiler. Ayaklarına ayakkabı giyebilecek kadar maddi güçleri olmayan bu insanlar mı dünyanın süper güçlerini yenecekler dediler. Allah'ın yardımının müminlerle beraber olacağını bir türlü anlamıyorlardı. Tarih göstermiştir ki, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in söylediği bu yerler de ve başka diğer yerler de İslam'ın yaşandığı topraklar haline gelmiştir. Fetih ruhu ile hareket eden Müslümanlara yüce Allah, bu güzelliği nasib etmiştir.

Hendek kazılırken, Cabir b. Abdullah (r.a.) Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in, karnına sıkıca bastırılmış bir taş bağlamış olduğunu gördü. Bu durum, açlığı bastırmak için yapıldı. Âlemlerin Efendisi Hz. Muhammed (s.a.s.) açlıktan karnına taş bağlamıştı. Peygamberimiz (s.a.s.)'i çok seven bizler için duygulandığımız, üzüldüğümüz bir durumdur bu. İnsanların doğru yola ulaşabilmesi için Peygamberimiz (s.a.s.) çileye talip bir hayatı yaşamıştı. Bizi duygulandıran ve üzen bu durum elbette sahabe efendilerimizi de duygulandırmış ve üzmüştü. Cabir bin Abdullah hemen evine gitti. Hanımına, Allah'ın Rasulü (s.a.s.)'nün üç gündür aç olduğunu söyledi. Evde yemek yapabilecek bir şey var ise yapmasını, Allah Rasulü (s.a.s.)'nü yemek için eve davet edeceğini söyledi. Hanımı da evde bir oğlak ile biraz da arpa olduğunu söyledi.

Hanımına bunları hazırlamasını söyledi. Hemen Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yanına gidip evine yemeğe davet etti. Peygamberimiz (s.a.s.) de ashab-ı kiramın bu yemeğe katılmasını istedi. Cabir (r.a.) bu durum karşısında şaşırdı. Yemeğin tüm orduya yetmeyeceğini biliyordu. Hanımı, Allah Rasulü (s.a.s.)'nün evde olan imkânları bildiğini söyleyerek onu sakinleştirdi. Peygamberimiz (s.a.s.) ashabıyla birlikte eve geldiler. Kendi eliyle gelen herkese yemekten ikram etti. Ev sahibi Cabir bin Abdullah bu duruma çok şaşırdı. Yüce Rabbimiz, tüm samimiyetiyle gayret eden müminlere, Peygamber Efendimiz (s.a.s.) eliyle bereket ikram etmişti. Yenen yemek bereketlenmişti. Bereket, yüce Rabbimizin az olan şeyi arttırmasıdır. Hendek kazılması mücadelesinde yaşanan mucizelerden biri olarak zihnimizde yer almaktadır.

- Müşrik ordusu, Medine'ye doğru geldiklerinde bu hendekle karşılaştılar. Beklemedikleri bir durum olduğu için çok şaşırdılar. Karşılaştıkları hendek, ilerlemelelerine engel olmuştu. 10.000 – 12.000 kişilik ordu hendeğin önüne yerleştiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de, hazırladığı ordusu ile hendek önünde yerini almıştı. Sel Dağı'nın eteklerine karargâhını kurmuştu. Bugün 'Fetih Mescidi' olarak isimlendirilen yer, bu karargâhın hatırası için yapılmıştır. Hendeğin her iki tarafından da ordulara karşı, ok ve taş yağmaya başladı. Müşrikler, Müslümanlara saldırabilmek için hendeğin dar ve geçebilecekleri yerlerini arıyorlardı. Ancak ne kadar uğraşılsa da hendeği geçmeleri mümkün olamadı. Sadece 'Amr b. Abdüved' isimli bir müşrik hendeği geçebildi. Amr, böl-

gede savaşçılık alanında uzman birisiydi, cesur bir yapısı vardı. Müslümanların tarafına geçtiğinde karşısına çıkabilecek bir Müslüman istedi. Hz. Ali (r.a.) efendimiz onun karşısına çıktı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) kılıcını ona verdi ve sarığını ona sardı. Amr, Hz. Ali'yi küçümsüyordu. Hz. Ali (r.a.) için söylenen bir ifade vardır: Haydar-ı Kerrâr. Bu ifade 'Aslan gibi güçlü olmak' ifadesini içine alır. Savaşlarda cesurca hareket ettiği için kendisine verildiği nakledilmektedir. İşte Hz. Ali, bu özelliği ile iyi bir savaşçı olan Amr b. Abdüved'i bir kılıç darbesi ile yere serdi. Bu manzarayı gören Müslümanların dillerinden de 'Allahu Ekber' tekbirleri dökülüyordu.

- Müşrikler, kısa bir zamanda savaşı kazanabileceklerini düşünüyorlardı. Hazırlıklarını buna göre yapmışlardı. Ama günler günleri kovalıyordu. O kadar askerin yemek ihtiyacını karşılamak kolay bir şey değildi. Yahudiler tarafından kendilerine gönderilen yiyecekler de tükenmişti. Mevsim şartları değişmeye başlamıştı. Çadırları yerinden sökecek kadar güçlü rüzgârlar esiyordu. Müşrik ordusunun dayanabilecek durumu kalmamıştı. Ebu Süfyan, devesinin üzerine binerek geri dönme emrini verdi. Müşrik ordusu, Hendek'ten de yenilmiş bir şekilde geri döndü. Medine'ye hicretten sonra Müslümanlarla üç defa savaşa girmiş ve üçünde de kaybetmişlerdi. Tüm maddi imkânsızlıklara rağmen, imanlarındaki samimiyetleri, birbirlerine karşı güçlü kardeşlik bağları, fedakârca gayretleri sonucunda Allah Müslümanlara yeni bir zafer vermişti. Hendek Savaşı ile ilgili olarak Kur'an-ı Kerim'de Ahzâb Suresinde yüce Allah bizlere

şöyle buyurmaktadır:

- 'Ey İman Edenler! Allah'ın üzerinizdeki nimetini hatırlayın; hani size ordular saldırmıştı da, biz onlara karşı bir rüzgâr ve sizin görmediğiniz ordular göndermiştik. Allah ne yaptığınızı çok iyi görmekteydi.' ²⁸

- 'Allah, o inkâr edenleri hiçbir fayda elde edemeden öfke ve kinleri ile geri çevirdi. Savaşta Allah (ın yardımı) müminlere yeterli geldi. Allah güçlüdür, mutlaka galiptir.' ²⁹

Hendek Meydanında İslam'a karşı bir araya gelen İslam düşmanı gruplar gibi, günümüzde de, bizden sonra da, İslam'a karşı bir araya gelecek güçler vardır, hep de olacaktır. Bu, doğru ile yanlışın, adalet ile zulmün mücadelesidir. İslam, Allah'a hakkıyla kulluğun, barış, adalet ve huzur nizamının adıdır. Bu değerlerin tüm insanlığa yayılmasını hedeflemektedir İslam. İslam davasının ilkeleri olan sahabe efendilerimizin kulluk duruşları, gayretleri, samimiyetleri bizler için de en güzel örneklerdir. Biz Müslümanlar, İslam'ı hassas bir şekilde yaşayarak çevremize ve tüm insanlığa en güzel örnekleri ortaya koymamız gerekir. İslam'a düşmanlık edenlerin de doğru yola ulaşabilmeleri bizim duamız ve isteğimizdir. Bu uğurda gayret ederiz. "

Annesi anlattıklarını bitirdiğinde çoktan uyuyakalmıştı o.

²⁸ Ahzâb Suresi 9. Ayet-i Kerimesi

²⁹ Ahzâb Suresi 25. Ayet-i Kerimesi

Medine'de Müslümanlar müşriklerin baskısından kurtulmuş olsalar da Kâbe aşkıyla da yanıp tutuşuyorlardı. Efendimiz (s.a.s.), ashabıyla birlikte Kâbe'yi ziyaret için Mekke'ye gitmek istese de müşrikler buna karşı koydular. Allah Rasûlü (s.a.s.)'nün hicretinin üzerinden mücadeleler ve savaşlarla dolu altı yıl geçmişti. Hem muhacirler, hem de ensar Kâbe'yi ziyaret özlemiy-le yanıp tutuşuyorlardı.

Allah'ın Elçisi, bu yılın Zilkade Ayının başında bütün asha-bın özlemlerine, beklentilerine cevap anlamı taşıyan bir rüya gördü. Rüyasında ashabı ile birlikte güvenlik içinde Kâbe'yi ziyaret ediyordu. Rasûlullah (s.a.s.)'in ashaba anlattığı rüya, hızla bir muştu gibi yayıldı Medine'ye.

Hz. Peygamber (s.a.s.) bu genel coşku üzerine, Kâbe'yi ziyaret etmek isteyenlerin hazırlanmasını emretti.

Hazırlıkların tamamlanmasından sonra, Zilkade'nin ilk Pazartesi günü (13 Mart 628) bin dört yüz kişi ile birlikte Mekke'ye doğru hareket etti. Niyetinin barış olduğunu göstermek için yanlarına yolcu kılıcı denilen kılıçtan başka savaş silahı almamışlardı. Zül-Huleyfe mevkiine geldiklerinde ihrama girdiler ve umre için niyet ettiler. Yanlarında Mekke'de kurban edilmek üzere yetmiş deve bulunuyordu ve bunlar kurbanlık olduğu belli olacak biçimde nişanlanmıştı.

Mekkeli müşrikler Hz. Muhammed (s.a.s.)'in hareketini öğrenince toplanarak ne pahasına olursa olsun, Rasû-lullah (s.a.s.) 'in Mekke'ye girmesine izin vermeme-yi kararlaştırdılar. Rasûlullah (s.a.s.)'in Mekke'ye daha

fazla yaklaşmasına engel olmak üzere de Halid bin Velid komutasında iki yüz atlıdan oluşan bir birlik gönderdiler.

Bu arada Hz. Peygam-ber (s.a.s.) Hudeybiye mevkiine gelmişti. Deve-si burada kendiliğinden çöktü ve bütün çabalara rağmen kaldırılamadı. Bu-nun üzerine çeşitli fikirler ileri sürenlere karşılık Al-lah Rasûlü (s.a.s.) , "Filin Mekke'ye girmesine engel olan kuvvet bu deveyi de çökertti" diyerek herkesin inmesini emretti.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.), Mekke müşrikle-rinin durumu anlama ve umreyi gerçekleştirebilme konusunu görüşmek için Hz. Osman (r.a)'ı Mekke'ye gönderdi. Hz. Osman (r.a) kiminle görüştü ise, umre yapmanın mümkün olma-dığını anladı. Zira müşrik-ler, Müslümanların Mek-

ke'ye girişini kendileri için büyük bir zillet sayıyorlar ve bütün Arap dünyasının gözünden düşecekleri şeklinde yorumluyorlardı. Bundan dolayı umre hiç mümkün gözüküyordu.

Bu arada Hz. Osman (r.a)'ın tutuklandığı ve öldürüldüğü haberi yayıldı. Bu haber üzerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , bütün müminlerden "ölüm" üzere beyat aldı. As-hab-ı Kirâm'ın ölüm için yarışircasına beyat etmelerini müşriklerin casusları da görüyorlardı. Bu durumu süratli bir şekilde Mekke'ye bildirdiler.

Sahabenin beyatını bildiren âyet-i kerimede şöyle buyrulur: "Sana beyat edenler gerçekte Allah'a beyat etmektedirler. Allah'ın eli onların ellerin üzerindedir. Kim ahdini bozarsa, kendi aleyhine bozmuş olur ve kim Allah'a verdiği sözü tutarsa Allah ona büyük bir mükâfat verecektir." (el-Feth, 48/10) ve "Allah şu müminlerden razı olmuştur ki, onlar ağacın altında sana beyat ediyorlardı. Allah onların gönüllerindekini bildiği için onların üzerine huzur ve güven indirdi ve onlara yakın bir fetih verdi. Yine onlara alacakları birçok ganimetler bahşeyledi. Allah üstündür, hikmet sahibidir." (el-Fetih, 48/18-19) âyetleri bu olayı anlatmakta ve Cenab-ı Hakk'ın biat edenlerden razı olduğunu bildirmektedir. Bu âyetlerden dolayı, bu beyata, razılık biatı anlamında "Biatü'r-Rıdvân" ve Hz. Peygamberin altında oturduğu ağaca da razılık ağacı anlamında "Şeceretü'r-Rıdvân" adı verilmiştir. Kısa bir aradan sonra Hz. Osman (r.a)'la ilgili ölüm haberinin asılsız olduğu anlaşıldı.

Bu arada karşılıklı elçiler gidip geliyor, bir uzlaşma yolu aranıyordu. Müşrikler Müslümanların Mekke'ye girmelerine izin vermeyeceklerini açıkça söylüyorlardı. Hz. Peygamber (s.a.s.) ise "Biz buraya kesinlikle savaşmak için gelmedik. Amacımız Kâbe'yi ziyaret, umre yapmaktır. Kureyşliler eski savaşlarda zayıf düşmüşlerdir. Dilerlerse onlarla bir anlaşma, bir süre için barış anlaşması yapmak isterim. Kabul ederlerse ne âlâ, aksi takdirde Allah'a yemin ederim ki, ölünceye kadar onlarla savaşırım." diyerek barış öneriyordu.

Allah Rasûlü (s.a.s.)'nün kararlılığı yüzünden müşrikler savaşı göze alamadılar. Amr oğlu Süheyl'i kendileri adına bir anlaşma yapmak üzere gönderdiler.

Rasûlullah ile Süheyl uzun görüşmelerden sonra anlaşma şartlarını tesbit ettiler. Buna göre;

- 1-** Müslümanlarla müşrikler on yıl süreyle savaşmayacaklar, birbirlerine saldırmayacaklardı.
- 2-** Müslümanlar bu yıl Kâbe'yi ziyaretten vazgeçerek geri dönecekler, ancak gelecek yıl umre yapacaklar, müşriklerin boşaltacağı Mekke'de üç gün kalacaklar ve yanlarında yolcu kılıçlarından başka silah taşımayacaklardı.
- 3-** Mekke'den birisi Müslüman olarak Medine'ye sığındığı zaman iade edilecek; fakat Medine'den Mekke'ye sığınanlar iade edilmeyecekti.
- 4-** Arap kabileleri istedikleri tarafla anlaşma yapmakta serbest olacaklardı.

Hudeybiye andlaşmasının bütün şartları görünüşte Müslümanların aleyhine idi. Bu nedenle Müslümanlar büyük bir hayal kırıklığına uğradılar. Bu antlaşmayı bir aşağılanma, bir küçük düşürölme olarak kabul ettiler. "Sen Allah'ın Rasölü değil misin? Davamız hak dava değil mi? Bu zilleti neden kabul ediyoruz?" diyen Hz. Ömer'in sözleri, Müslümanların genel üzüntülerinden doğan tepkinin dile getirilişinden başka bir şey değildi. Fakat şüphesiz Allah ve Rasulü neyin hayırlı, neyin şer; neyin izzet, neyin zillet olduğunu daha iyi bilirlerdi.

Allah Rasölü (s.a.s.)'nün, kurbanlarını kesip başlarını tıraş etmeleri isteği yankısız kaldı. Büyük bir üzüntü ile çadırına girdi. Sonra müminlerin annesi Ümmü Seleme hazretlerinin tavsiyesi üzerine kendi kurbanını kesti ve tıraş oldu. Bunun üzerine bütün Müslümanlar yarışırca-sına kurbanlarını kesip tıraş oldular.

Hudeybiye'de on dokuz gün kalındıktan sonra Medine'ye doğru yola çıkıldı. Yolda, "Biz sana apaçık bir fetih verdik. Bununla Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlayacak ve sana olan nimetini tamamlayacak ve seni doğru bir yola iletecek. Allah sana şanlı bir zafer verecek." (el-Fetih, 48/1,2) âyetleriyle başlayan Fetih Sûresi nazil oldu.

Şanı yüce Allah, Hudeybiye barışını bir "Feth-i Mübin" (apaçık bir fetih) olarak niteliyordu. Gerçekten de bunun böyle olduğu çok geçmeden herkes tarafından anlaşıldı. Hudeybiye'yi Hayber gibi, Mekke'nin Fethi gibi zaferler izleyecekti.

Hudeybiye Antlaşmasının en önemli yanlarından veya sonuçlarından birisi hiç kuşkusuz siyasî yönüdü. Daha önce Mekkeli müşrikler, Medine İslam toplumunun varlığına bile tahammöl edemezlerdi. Hatta Müslümanları kökten yok etmek amacıyla Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarında olduğu gibi birçok girişimde bulunmuşlardı. İşte bu antlaşma ile ilk kez müşrikler Medine İslam toplumunu resmen tanımış oluyorlardı. Bu durum, İslam'ın kabileler arasından büyük bir önem kazanmasına vesile oldu.

Antlaşmadan önce Müslümanlarla müşrikler arasında hemen hiçbir ilişki yoktu. Hudeybiye'den sonra ise iki taraf arasındaki ticari ve ailevi ilişkiler canlandı. Hz. Peygamber (s.a.s.) istediği yerde İslam'ı rahatça tebliğ etme imkânına kavuştu. Bu nedenle hem Mekke'de hem de çevre kabileler arasında İslam'ı kabul edenler hızla arttı. Öyle ki, Hudeybiye ile Mekke'nin fethi arasında geçen iki yıl içinde Müslüman olanların sayısı, Hudeybiye'den önceki on dokuz yıl boyunca Müslüman olanların iki katına ulaşmıştı.

Medine'de hummalı bir hazırlık vardı. Tek tek elçiler belirleniyordu. Kendisi de bu elçilerden birisi olmak için can atıyordu. Nasıl olmuştu bilmiyordu ama Efendimiz (s.a.s.)'in yaşadığı yıllara gelmişti bir şekilde ve ona hizmet edebilme fırsatı doğmuştu. Her ne kadar çok istese de sanki kendisini kimse görmüyordu. Çok üzülmüştü. Onun bu halini gören Mekke'li Genç yaklaştı yanına ve teselli etti onu. Çağların ötesinden geldiğini yalnızca o biliyordu. Üzülmemesini istedi. İslam artık başka topraklara tebliğ ediliyordu sonuçta, buna sevinmeyi tercih ettiler. Efendimiz (s.a.s.), Medine dışındaki devlet başkanları ve emirlerine birer mektup gönderiyordu. Bu mektuplar, devlet başkanlarını İslam dinini kabul etmeye davet ediyordu. İslam dini doğduğu toprakların dışına taşmaya başlamıştı.

Allah Rasulu (s.a.s.) Efendimiz tüm insanlığa hak davayı ulaştırma gayretindeydi. Devlet başkanlarına mektupları, görevlendirdiği elçileri ile gönderiyordu. Bu mektuplardan birini de Busra Emrine gönderdi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) , "Haris b. Umeyr el Ezdi" isimli sahabe'yi elçi olarak gönderdi. O güne kadar devletler ve kabileler arası hukukta karşılaşılmayan bir durum oldu: Elçiler, kendilerine verilen mesajı karşı tarafa iletmekle görevli kişilerdir. Her zaman için can güvenlikleri bütün taraflarca korunmuştur. Ancak bu sefer öyle olmadı. Gönderilen elçi Gassan emirlerinden Şurahbil b. Amr tarafından öldürüldü. Bu durum insanlık suçu olduğu kadar Müslümanlara karşı saygısızlık ve hakaret içer-

mekteydi. Durumu haber alan Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) bu harekete bir ordu hazırlayarak karşılık vermek istedi. Müslümanların onuru söz konusuydu. Masum bir insan şehit edilmişti. Peygamberimiz (s.a.s.) Müslümanlara karşı açıkça yapılan bu duruma tepkisiz kalamazdı. Medine'de hemen 3.000 kişilik bir ordu hazırladı. Kendisi orduya katılmadı. Peygamberimiz (s.a.s.)'in orduya katıldığı savaşlara "gaza", katılmadıklarına ise "seriyye" denir. Allah Rasulü (s.a.s.) hazırlanan ordunun başına komutan olarak Zeyd bin Harise'yi görevlendirdi. Mekke'de bir zamanlar köle olarak hor görülen Zeyd (r.a.) şimdi İslam ordusu komutanı olarak cihat meydanlarındaydı. Zulme ve zalime karşı cevap vermek üzere hazırlanan ordu yola çıkmak üzereydi. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz, orduya hitap etti. Ordunun gittiği yerde insanları ilk olarak İslam dinine davet etmelerini söyledi. Müslüman olmazlar ise bu takdirde zulme karşı cevap olarak savaşmalarını emretti. Savaşın ilerleyişi hakkında da şunları söyledi: "Komutanınız Zeyd b. Harise'dir. Eğer o şehit olursa komutayı Cafer b. Ebi Talip alsın. Cafer de şehit olursa komutayı Abdullah b. Revaha alsın. O da şehit olursa aranızdan birini komutan olarak seçin." Rasulullah (s.a.s.) üç aziz sahabenin isimlerini böylece ifade etti. Üçü de İslam davası için fedarlıkların zirvesini ortaya koymuş örnek isimlerdi. Ordu yola koyuldu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) orduyu Seniyyetü'l Vedâ Tepesi'ne kadar uğurladı. Allah en iyisini bilir ki Peygamberimiz (s.a.s.) savaşın gidişatı ile ilgili yaptığı konuşmasında sanki aziz yoldaşlarına şehitlik müjdesini vermişti.

İslam ordusu o gün Bizans toprakları içerisinde yer alan "Mu'an" isimli yere ulaştı. Düşman ordusu ise hazırlıklarını tamamlamış ve Müslümanların karşısına 100.000 askerle çıkmıştı. 3.000 Müslüman askere karşı 100.000 Bizans askeri. Müslümanlar düşman ordusunun bu sayıda askerle karşılarına çıkacaklarını tahmin etmiyorlardı. Bir an nasıl davranacaklarında tereddüt ettiler. Ancak Abdullah b. Revaha (r.a.) Müslümanların Allah yolunda cihat etmekten sakınmamaları gerektiğini söyledi. Abdullah (r.a.) Müslümanların düşmanlarına sayılarının çokluğu ile değil; imanlarındaki samimiyetleri ile üstün geldiklerini ifade etti. İman varsa imkân vardır dedi. Abdullah bin Revaha (r.a.)'nın bu sözleri İslam mücahitlerine moral ve şevk vermişti. Nihayet iki ordu Mute Köyünde karşı karşıya geldiler. Mute, Bizans toprakları içerisindeydi. Olanca şiddetiyle savaş başlamıştı. Mücahitler sayılarına ve güçlerine göre düşman ordusuna karşı ciddi bir saldırı içerisindeydiler. Durum böyle devam ederken komutan Zeyd bin Harise (r.a.) aldığı ok ve mızrap darbesiyle atından yere düşmüştü. Ancak sancağı elinden henüz bırakmamıştı. Az sonra ise çok arzuladığı şehadet makamına ulaşmıştı. Toprak üstüne akan şehit kanı, mukaddes değerlerimizi savunurken şehadete koşan tüm şehitlerimize miras olarak kalmıştı. Peygamberimiz (s.a.s.)'in söylediği gibi, komutaya Cafer b. Ebi Talip (r.a.) geçmişti. Zorluklar ve çileler karşısında sarsılmaz bir imana sahip olan Cafer (r.a.) İslam sancağını gür bir şekilde dalgalandırırken sağ koluna bir kılıç darbesi aldı ve kolu koptu. Birazdan sol koluna gelen

darbe ile o da koptu. İslam sancağını yere düşürmemek için göğsü ile sancağı tutarken o da aldığı darbe sonucu şehit oldu. İki kolunu da feda ettikten sonra şehit olmuştu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) Cafer (r.a.)'ın kendisine iki kanat takıldığını ve cennete bu iki kanat ile uçtuğunu müjdelemişti. Bundan sonra o, "Cafer-i Tayyar: Uçan Cafer" lakabıyla hep hayırla anıldı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in ifade ettiği sıraya göre, ordunun komutasına Abdullah b. Revaha geçti. Bu aziz sahabe de bir müddet sonra şehadet şerbetini içerek dostları Zeyd ve Cafer (r.a.)'ın yanına katılmış oldu. Daha sonra ordunun başına yakın zamanda Müslüman olmuş Halid bin Velid (r.a.) geçti. Halid (r.a.) başarılı bir savaş komutanıydı. Askerlik ve savaş konusunda uzmandı. Müslüman olduktan sonra Allah'ın yardımıyla nice zaferlere vesile olmuştu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ona "Seyfullah: Allah'ın Kılıcı" unvanını vermişti. Halit (r.a.) hemen bir savaş taktiği uyguladı. Askerlerin yerini değiştirdi. Sağdakileri sola, soldakileri sağ tarafa yerleştirdi. Düşmanlar, karşılarında yeni yüzler görünce Müslümanlara asker desteği geldiğini düşündüler. 3.000 kişiye karşı zorlanan 100.000 kişilik Bizans ordusu endişeye kapıldı. İslam ordusuna yeni askerler geldiyse işlerinin daha zor olacaklarını düşündüler. Bu düşünceler içerisinde iken geri çekildiler. Halit bin Velid (r.a.) da Müslümanların daha fazla kayıp vermemesini düşünerek orduyu geri çekerek Medine'ye döndü. Ashab-ı Kiram içerisinde üç önemli kişi bu savaşta şehit oldular. Onların şehadeti Müslümanlara çok şey kazandırdı. İmanlarına sınıksız

bağlı 3000 kişi 100.000 kişilik ordunun geri çekilmesini sağlamıştı.

İman cephesi, sarsılmaz, geçilemez bir cephedir. Tüm insanlık bu gerçeğe şahittir. Onun için bir milletin asıl gücü, tankı, topu, tüfeği değil; imanlı ve şuurlu nesilleridir, gençliğidir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Bizans topraklarının fethedileceği müjdesini ve hedefini Müslümanlara vermişti. Onun (s.a.s.) hedefleri ile yetişen ashâbı kiram Bizans topraklarına İslam'ı çok erken dönemlerde taşımışlardır. Fetih ve şehadet duyguları ile yetişen İslam mücahitleri Bizans'ın başkenti olan Konstantiniyye'yi fethederek bir İslam Şehri yapmışlardır. Bu uğurda gayret eden nice mücahitler de şehitlik mertebesine yükselmiştir. Onlar, Peygamberimiz (s.a.s.)'in ifadesiyle, "Ne güzel komutan ve ne güzel askerlerdir."

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

**“Kıskançlıktan sakınınız;
Zira ateşin odunu yiyip bitirdiği gibi
kıskançlık da iyilikleri yiyip bitirir.”**

Ebu Davud: Edeb 44

Hudeybiye Antlaşmasından sonra Medine'de sürekli bir hareketlilik vardı. İnsanlar daha çok İslama katılıyor; bu durum müşriklerin hasedini arttırıyordu. O da garip bir şekilde Mekke'yi özlemişti. Kâbe'nin etrafında olmak, yaşananlara şahit olmak müthiş bir fırsattı. Bir şekilde bunları yaşıyordu.

Bu süre içerisinde müşrikler boş durmadılar. Hudeybiye Antlaşmasını bozmak için bir yol arıyorlardı. Anlaşma maddelerinden biri de Arabistan'da yaşayan kabilelerin müşrikler veya Müslümanlar ile anlaşma yapabilecekleri idi. Bu kabilelerden Huzâalılar Müslümanların korumasına, Benî Bekr ise müşriklerin korumasına girmişlerdi. Kuzâalılar ve Benî Bekr kabileleri arasında ise önceden beri gelen bir düşmanlık vardı. Benî Bekr kabilesi bu düşmanlık üzerine Huzâalılara yine saldırmıştı. Oysa yapılan anlaşmaya göre Huzâalılar Müslümanların koruması altındaydı. Yani yapılan bu saldırı aynı zamanda Müslümanlara yönelikti. Anlaşmayı müşrikler bozdular. Ortada bir anlaşma kalmaması da Müslümanların faydasına bir durum ortaya çıkarmıştı. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz, Mekke-i Mükerrreme'yi, müşriklerden kurtarmak, fethetmek istiyordu. Gizli bir şekilde fetih için hazırlıklar başladı. Bu hazırlıkların içinde olmak onu çok heyecanlandırıyordu. Bu hazırlıkların gizli olması çok önemliydi. Çünkü müşriklerin hazırlıktan haberleri olursa onlar da karşı bir hazırlık içerisine girebilirlerdi. Yine savaş ortamı oluşur kan dökülebilirdi. Peygamberimiz (s.a.s.) , Mekke'nin kan dökülerek fethedilmesini istemiyordu. Savaş ortamı, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in ve Müslümanların hiçbir

zaman öncelikli tercihi olmamıştır; İslam'a ve Müslümanlara karşı yapılan saldırı ve hakaretler karşısında gerektiğinde gündeme alınmıştır. Allah Rasulü(s.a.s.) , Mekke'nin fethini de kan dökülmeden sulh içerisinde gerçekleştirmeyi planlamaktadır. Medine'nin çıkış noktalarına nöbetçiler yerleştirmiştir. Mekke'ye haber ulaştırılmasına karşı önlem almıştır. Ancak, ashabın içerisinde Hatıb b. Ebî Belta (r.a.), tüm alınan tedbirlere rağmen, müşriklere fetih hazırlıklarının başladığını mektup yazarak haber verdi. Hatıb (r.a.)'ın asla Müslümanlara ihanet gibi bir düşüncesi olmamıştır. Mekke'de yaşayan korumasız akrabaları vardır. Müşriklere bu bilgiyi verir ise akrabalarına bir zarar vermeyeceklerini düşünmüştür. Bir iyilik karşılığında bu bilgiyi onlara göndermiştir. "Sâre" isimli bir kadın ile mektup yola çıkmıştır. Yüce Rabbimizin emri ile bu durum Cebrail (a.s.) aracılığı ile Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e bildirilmiştir. Allah Rasulü (s.a.s.) hemen, Hz. Ali, Mikdad b. Esved ve Zübeyr bin Avvam (r.anhum)'ı görevlendirmiştir. Onlar da yola çıkmışlardır. Kadını yolda yakalamış mektubu alarak Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.)'e getirmişlerdir. Peygamberimiz (s.a.s.) Hatıb b. Ebî Belta'yı yanına çağırmış ve bu durumu sormuştur. O da, Mekke'de bulunan korumasız akrabalarına bir zarar gelmemesi için yaptığını söylemiştir. O sırada Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in yanında Hz. Ömer (r.a.) vardır. Hz. Ömer (r.a.) İslam'ı tavizsiz yaşayan bir Müslümandı. Bu duruma çok kızmıştı ve Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e Hatıb (r.a.)'ın cezalandırılmasını söyledi. Bizim Peygamberimiz (s.a.s.) , tüm âlemlere rahmet olarak gönderilmişti. Bir diğer

önemli özelliği ise vefalı olmasıydı. Vefa; yapılan iyiliklere karşı her zaman iyilikle karşılık vermek demektir. İyilik ve hayırlı davranış gördüklerimizi, hep hayırla anmak demektir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Hz. Ömer (r.a.)'e Hatıb b. Ebî Belta'nın Bedir Savaşına katılan mücahitlerden biri olduğunu hatırlattı. Zira Bedir Savaşına katılan Müslümanlar iman mücadelesinde olağan üstü bir fedakârlık ortaya koymuşlardı. Yüce Rabbimiz de Bedir mücahitlerini, affını kazanan müminler olduklarını bildirmişti. Hatıb (r.a.) fetih hazırlıklarını Mekkelilere bildirmesiyle ciddi bir hata yapmış olsa da Bedir mücahitlerinden olması dolayısıyla cezalandırılması söz konusu değildi. İhanet etmemiş bir kusur işlemişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Hz. Ömer (r.a.)'i bu şekilde sakinleştirdi. Hatıb b. Ebî Belta (r.a.)'yı da bu hatasından dolayı uyarmış oldu. Bu durum üzerine şu ayeti kerime indi:

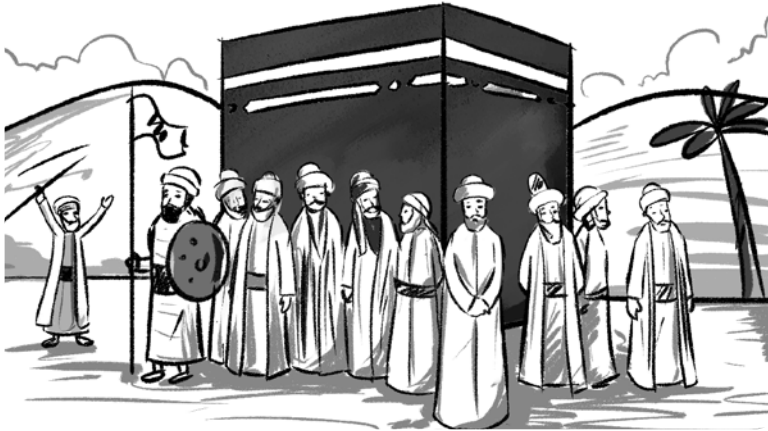
"Ey iman edenler! Benim düşmanımı ve sizin düşmanınızı dost edinmeyin. Onlar size gelen hakkı inkâr etmişken siz onlara sevgi gösteriyorsunuz." ³⁰

Hatıb b. Ebî Belta (r.a.) Müslümanların gizli sırlarının İslam düşmanları ile paylaşılmaması gerektiğini anlamış oluyordu. Tevbe ve istiğfar etmişti. Bu ayet, kıyamete kadar gelen müminlere de bir uyarıdır. Müminlerin, İslam düşmanlarını kendilerine sırdaş ve yoldaş edinmemeleri gerektiğini öğretir. Müslümanın Müslümandan başka dostu yoktur.

Artık Ramazan Ayı gelmişti. Hicretin 8. Yılı Miladi 630 yılıydı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Ramazan Ayı'nın 20.

Günü Medine'den Mekke'ye doğru on bin sahabesiyle birlikte hareket etti. Mekke yakınlarında bulunan Mer-ru'z-Zahrân bölgesine geldiler. Peygamber Efendimiz (s.a.s.), on bin kişinin onar kişilik gruplara halinde gruplanmasını istedi. Her bir grup bir meşale yaktı. Mekke Şehri, bu meşaleler ile Müslümanlar tarafından kuşatılmıştı. Müşriklerin, bu manzara karşısında direnme gücü zayıfladı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , ashabını uyarıyordu. Mekkeli müşriklere karşı kin ve intikam duyguları ile hareket edilmemesi gerektiğini söylüyordu.

"Bugün merhamet günüdür. Bugün Kâbe'ye saygı gösterilecek gündür. Bugün Allah'ın, Kureyşlileri İslam'la şereflendireceği gündür."³¹ diyordu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) insanları cezalandırmak değil; gönüllerini fethederek onların Müslüman olmalarını hedefliyordu.

Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) Mekke'ye Hacun Bölgesinden giriyordu. Sağında ve solunda ashabı kıram vardı. Devesinin üzerinde, yanında ise Üsame bin Zeyd (r.a.) vardı. Üsame (r.a.) genç ve fedakâr bir Müslümandı. Peygamberimiz (s.a.s.) evlatlığı ve azatlı kölesi Zeyd b. Harise'nin oğluydu. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz bu davranışı ile de Mekkeli müşriklere bir ders vermek istiyordu. Maddi gücü ve sosyal statü üstünlüğü önceleyen bu uğurda, birbirleri ile mücadele eden Mekkelilere bir ders veriyordu: Sizin gözünüzde maddi güçten uzak, yetim olarak büyümüş Muhammed (s.a.s.) ile, bir kölenin oğluna yüce Allah, Mekke gibi son derece değerli bir şehrin fethini nasib etti. Allah katında insanların değerli-leri; mal, makam, şöhret sahibi olanlar değil, Allah'a layıkıyla kulluk etmeye çalışanlardır. Bu mesaj Peygamber Efendimiz (s.a.s.) tarafından Mekkelilere çok açık bir şekilde verilmiştir. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz'in, Mekke Şehrine girerken devesinin üzerinde Rabbine hamd eden bir duruşu vardı. Mütevazı bir tavrı, şükür hali vardı. Başını o kadar eğmişti ki sakalı devesine değecekti. Gözlerinde yaş, dilinde Fetih Suresi vardı. Fetih Suresi, Hudeybiye dönüşünde nazil olmuştu. Yüce Rabbimiz bu ayetlerde fethi müjdelemişti. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) Mekke'ye güç gösterisi yapan bir devlet başkanı tavrında girmede. İnsanlara hükmetmek değil, hizmet etmek ve gönüllerini İslam'la buluşturmak istiyordu. Mekkelilere samimiyetini hissettirmek istedi. Endişe içerisinde olanların sakinleşmesini istiyordu. Onlara şöyle seslendi: "Kim kendi evinde durursa em-

niyettedir. Kim Ebu Süfyan'ın (Mekkelilerin Lideri) evine girse emniyettedir. Kim Mescid-i Haram'a (Kâbe) girerse emniyettedir." Peygamberimiz (s.a.s.) bu hitabından sonra Kâbe'ye gitti. Haceru'l Esved taşını öpüp selamladı, tavafını yaptı. Kâbe'nin içine girdi. Kâbe'nin içerisine ve çevresine müşrikler tarafından yerleştirilen 360 put vardı. Müşrikler, putlara ilah diye tapıyorlardı. Taştan yapılmış putlardan yardım bekliyorlardı. Mekke'yi fetheden Allah Rasulü (s.a.s.) bu topraklardan şirk düşüncesini silip atmıştı. Putların hepsini teker teker yere düşürüp kırıyordu. Yanında Hz. Ali ve Üsâme (r.a.) vardı. Dilinden dökülen şu ayet, çevresine ilahi mesajı veriyordu:

"Hak geldi Batıl yok oldu.

Batıl yok olmaya mahkûmdur." ³²

Mekkelî müşrikler, Kâbe'nin etrafında toplanmışlardı. Onlar, geçmişte Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e eziyet ve işkence yapmışlar, onu yurdundan ayrılmaya mecbur bırakmışlardı. Şimdi ise şartlar değişmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in kendilerine nasıl davranacağını meraklı gözlerle bekliyorlardı. Peygamberimiz (s.a.s.) , iyilik ve af yolunu tercih etti. O ana kadar İslam'a karşı duranlar, İslam dininin barış ve huzur ilkelerine teslim oldular. Allah Rasulü (s.a.s.)'nün kendilerine intikam duygusu ile değil merhamet duygusu ile davranmalarından etkilenenler gönüllü olarak Müslüman oldular. Mekkelilere, "Hepiniz serbestsiniz. Ben size Yusuf'un kardeşlerine söylediğini söylerim: Bugün size kınama yok. Allah sizi affetsin." diye hitap etti. Bu hitabından sonra Hz. Ali (r.a.) Kâbe'nin anahtarlarını Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e

getirdi. Kâbe'nin anahtarlarını o ana kadar elinde bulunduran kişi Osman b. Talha idi. Henüz Müslüman olmamıştı. Ancak, Kâbe'ye hizmetini en güzel şekilde gerçekleştiriyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) onun hizmetini biliyor ve bu hizmete devam etmesini istiyordu. Kâbe'nin anahtarlarını yine ona verdi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bu davranışı ile bir kez daha vefanın ve liyakatin ne olduğunu göstermiş oluyordu.

Müslümanlar, fetih coşkusu ile Mekke'de idiler. Namaz vakti gelmişti. Allah'ın huzurunda secde etmenin huzurunu yaşayacaklardı. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) Bilâli Habeşi (r.a.)'ye, Kâbe'nin üzerine çıkıp ezan okumasını istedi. Bilal (r.a.) Mekke'de gür sesiyle ezan okumaya başladı: Allahu Ekber... Allahu Ekber... Bir zamanlar köle olan, özgürlüğü olmayan Bilal (r.a.), Mekkelilere ve tüm insanlığa özgürlüğün, Allah'a kul olmak olduğunu ilan ediyordu.

İslam'a düşmanlıkta çok ileriye giden müşrikler vardı. Bunlardan biri de Ebu Cehil'in oğlu İkrime idi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) tarafından cezalandırılacağını düşündü ve Yemen'e doğru kaçtı. Hanımı Ümmü Hakîm Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ile görüştü. Peygamberimiz (s.a.s.)'den kocası için güvenlik talebinde bulundu. Sonra gidip kocasını bulup Allah Rasulü (s.a.s.)'nin yanına getirdi. Her ikisi de samimi bir şekilde İslam'ı kabul edip Müslüman oldular. Onların Müslüman olmasına Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) de çok sevindi. Cahiliye döneminde geçen hayatlarını unuttu ve onları geçmiş inkâr ve hatalarından dolayı asla ayıplamadı. İkrime (r.a.) daha sonraki yıllarda yapılan Yermuk Savaşına komutan olarak katıldı ve bu savaşta şehit oldu.

Mekke, bu fetih hareketi ile yeniden Tevhid'in merkezi olmuştu. Mekke'nin fethi, nice gönüllerin İslam ile buluşmasına vesile olmuştu. İnsanlık tarihi, sömürgecilerin işgallerine de Müslümanların fetih hakaretlerine de şahit olmuştur. İşgaller, masum insanların katli ve kan dökülmesi ile gerçekleşmiştir. Ülkeler ve mallar talan edilmiştir. Ancak Müslümanların fetihleri, insana da, diğer canlılara da, eşyaya da değer veren insani bir dönüşüm gerçekleştirmiştir. Bu açıdan Mekke'nin Fethi, kendisinden sonra nice fetihlere en güzel örnekliği ortaya koymuştur. Mekke'nin Fethi'nden sonra bazı müşrik kabileler, durumu kabullenememiş büyük bir orduyla Müslümanlara karşı Huneyn Savaşı'nı başlatmışlardı. İslam'ın önüne geçebilmek için bu sefer onlar saldırıya geçmek istediler. Kureys'in teslimiyetinden sonra

İslam'a en azılı düşmanlığı hisseden Hevazin Kabilesi harekete geçti. Taif'te bulunan Sakif Kabilesini de yanlarına aldılar. Var olmak ya da yok olma adına tüm güçlerini ortaya koydular. Mekke Fethinde henüz yeni Müslüman olmuş olanlar da orduda yer aldılar. Ebu Süfyan bunlardan biriydi. Müslüman askerlerin sayısı 12.000 kişi olmuştu. Miladi 630 yılında, Hicretin 8. Yılı Şevval ayının 10. Günü İslam Ordusu Mekke' den hareket etti. Müslümanlar, şimdiye kadar hiçbir savaşa bu kadar kalabalık olarak katılmamışlardı. Müslüman askerlerin sayısı çoğalmıştı. Bu sayı çokluğu, bir anda askerler içerisinde farklı değerlendirilmeye başlandı. Müslümanların sayısı artık çok, sayıca fazla olan bu orduyu kim yenebilir ki diye konuşanlar oldu. Özellikle İslam' a yeni girmiş Müslümanlar bu düşüncüyü dile getirdiler. Oysa ki bundan önce yapılan savaşları Müslümanlar sayılarının fazla olması ile değil; imanlarındaki samimiyetleri ile kazanmışlardı. Yüce Allah, Müslümanların, İslam dini hakkındaki samimiyet ve fedakârlıklarına başarıyı lüt-fetmişti. Zafer ve başarmak için Müslümanın gücünün sonuna kadar çalışması ve gayret etmesi gerekir. Ancak sonuç ve başarı sadece yüce Rabbimizin takdiridir. Bizim çalışmalarımız başarının direk karşılığı değildir. Allah'ın takdiridir. Dolayısıyla yardım ve başarı Allah' tan niyaz edilmelidir. Sayı üstünlüğü ile övünmenin doğru olmadığını Müslümanlar Huneyn Savaşı'nda acı bir şekilde öğrenmişlerdi. Yüce Rabbimiz bu manzarayı bize şöyle anlatmaktadır:

"And olsun, Allah birçok yerde ve Huneyn savaşı gü-

nünde size yardım etmiştir. Hani, çokluğunuz size kendinizi beğendirmiş, fakat (bu çokluk) size hiçbir yarar sağlamamış, yeryüzü bütün genişliğine rağmen size dar gelmişti. Nihayet (bozularak) gerisin geriye dönüp kaçıştınız. Sonra Allah, Resûlü ile mü'minler üzerine kendi katından güven duygusu ve huzur indirdi. Bir de sizin göremediğiniz ordular indirdi ve inkâr edenlere azap verdi. İşte bu, inkârcıların cezasıdır.”³³

Savaşta Müslümanlar önce gecenin karanlığında düşmanı fark edemeyerek yoğun bir ok yağmuruna maruz kalarak, paniğe kapılmışlardı. Özellikle yeni Müslüman olanlar, savaşı kaybedecekleri endişesine düşmüştü. Hz. Abbas'ın Semure ehlini, Efendimiz (s.a.s.)'in söylemesiyle amcasının da Akabe ehlini çağırımlarıyla Müslümanlar güç kazanmış, imanlarının verdiği cesaretle de göğüs göğüse çarpışmaya devam etmişlerdi. Buna karşılık daha fazla dayanamayan düşmanlar kaçmaya başladılar. Taif'e kadar takip edilen düşman burada bir süre kuşatılmış, kuşatma bir süre sonra kaldırılmış ve dönülmüştür. Efendimiz (s.a.s), "Cirane" isimli yerde savaş ganimetlerini dağıtmış, ganimetlerin bir parçası devlet hazinesine ayrılırken, dört parçası da savaşta çarpışan mücahitlere dağıtılmıştı.

Mekke kan dökülmeden alınmış, Huneyn'de de müşrikler geri püskürtülmüştü. Bu kaflenin içerisinde yer almanın mutluluğunu yaşıyordu.

³³ Tevbe Suresi 25. Ayet-i Kerime

Bu esnada hayli zaman geçmişti. Saatler adeta günlere, aylara dönüşmüştü. Orada ne kadar vakit geçirdikleri konusunda hiçbir fikirleri olmadı. Etrafta bir gariplik vardı. Endişeyle Efendimiz (s.a.s.)'e koşan insanları gördüler. Neler olduğunu anlamak için onları takip etmeye başladılar. Anlaşılan o ki Mute Savaşını kaybeden İslam düşmanları yeni bir hazırlık içindeydiler. Yine bir savaş kapıdaydı. Müslümanlar düşmanların hazırlıklarına karşı daha ciddi hazırlık içerisine girmişlerdi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) daha önce yaptığı sefer hazırlıklarında bir tedbir olarak çalışmalarını gizlilik ile sürdürürdü. Kendisinin hayatta iken katılacağı son gazvesi olan Tebük Savaşında ise farklı davrandı. Düşmanlarını açıkça hedef göstererek çalışmalarını sürdürüyordu. Bizans üzerine yürüyecekti. Düşman, zamanın güçlü bir devleti idi. Üstelik onlara destek veren Hristiyan Arap Beylikleri de vardı. Allah Rasulü (s.a.s.) ashabına savaş için hem cihat hem de infak seferberliği ilan etti. Eli kılıç tutan müminler cihada davet edildi. Büyük ve donanımlı bir ordu kurulması gerekiyordu. Bu ordunun oluşmasının ciddi bir maliyeti de vardı. Bunun için de Müslümanların Allah için orduya maddi katkıda bulunmaları istendi. Sahabe efendilerimizin önemli bir özelliği, Allah için infak ve sadaka veren, cömert tavırları idi. Hz. Osman (r.a.) Efendimiz 300 deve ve 1000 dinar altın yardımında bulundu. Dinar, o günlerde altın para idi. Bu yapılan yüksek bir katkı idi. Hz. Ömer (r.a.) sahip olduğu ne kadar mal ve parası varsa yarısını İslam ordusuna infak etmişti. Ancak biri vardı ki, her zaman Allah Rasulü

(s.a.s.) yanında ilk yer alanı, derdine ilk ortak olandı, can dostu idi. Hz. Ebubekir (r.a.) hazırlanan cihat ordusuna, sahip olduğu bütün malını ve parasını infak etti. Bu üstün duruşu anlatmakta kelimeler yetersiz kalmaktadır. Allah onlardan ve diğer bütün sahabe efendilerimizden razı olsun. Sahabenin hepsi bir infak yarışı içerisindeydi. Bir tanesini daha örnek olarak ifade etmek, konunun daha iyi anlaşılmasına yardımcı olacaktı. "Utbe bin Zeyd

(r.a.)" isimli bir sahabe efendimiz vardı. En ufak bir infakta bulunacak imkânı yoktu. Bedenen savaşa katılabilecek sağlığı da yoktu. Sabaha kadar evinde dua ve gözyaşı içerisinde idi. Sonunda şu niyazda bulundu: "Ya Rabbi! Bu topluluk içerisinde söz ve davranışları ile beni üzen ve kıran birisi olduysa, onurum zedelenmişse ben de onurumu feda ederek infakta bulunuyorum, gücüm buna yetiyor sen kabul et." Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ertesi gün onu müjdeledi. Yüce Allah onun infakını ve duasını kabul etmişti.

İslam ordusu, hazırlıklarını tamamlamıştı. 30.000 mücahid düşman üzerine yürümek üzere yola çıkmıştı. Bu kadar kalabalık ordu ilk defa oluşmuştu. Gidilecek yer Şam tarafında bulunan Tebük idi. Mevsim, hava sıcaklarının en üst olduğu bir zamandı. Medine'de ise hurma bahçelerinin bakım zamanıydı. Düşmanın gücü, hava sıcaklığı, çöl yolculuğu, Medine'de hurma bahçelerinin bakım zamanı olması bu seferi oldukça zorlaştırmıştı. Bundan dolayı Tebük Savaşı "Gazvetu'l Usre (Zorluk Savaşı)" olarak da isimlendirilmiştir. Şartların zorluğu münaflıkları da harekete geçirmişti. Dünyanın süper gücüne karşı savaşılamayacağını insanlar arasında yaymaya çalışıyorlardı. Şartların zorluğuna dayanılamayacağını ve bu savaşın yapılmasının doğru olmadığını yaymaya gayret ediyorlardı. Ancak onların bütün bu bozguncu hareketlerinin hiçbirisi sonuç vermemişti. Hicretin dokuzuncu yılı Recep Ayıydı. Miladi 630 yılıydı. Mücahitler yola çıkmışlardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Medine'de, yerine Hz. Ali (r.a.)'yi vekil olarak bırakmıştı. Ebu-

zer el Gıfari (r.a.) zayıf devesi dolayısıyla geride kalmıştı. Geç de olsa yolda İslam ordusuna kavuşmuş ve katılmıştı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in övgüsünü kazanmış örnek bir hayatı vardı. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz Ebuzer (r.a.) hakkında şöyle buyurmuştu:

"Allah Ebuzer'den rahmetini esirgemesin. O, yalnız yürür, yalnız yaşar ve yalnız ölür."

Ashabi Kiram içerisinde Tebük Savaşına herhangi bir mazereti olmamasına rağmen katılamayan üç kişi vardı. Bu üç Sahabi Efendimiz, Medine'de işleri ile meşgul olurken orduya katılmaya geç kalmışlardı. Katılmama niyetleri yoktu. İşlerini bitirince orduya yetişebileceklerini düşünüyorlardı. Ancak birlikte hareket edememeleri bir kusur oluşturmuştu ve savaşa katılamamışlardı. Bu sahabiler; Ka'b bin Malik, Mürâre bin Rebi ve Hilal bin Ümeyye idi. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) İslam Ordusuyla birlikte Medine'ye geri döndüğünde, bu üç sahabe Allah Rasulü (s.a.s.)'nün yanına gitti. Durumlarını anlattılar ve pişmanlıklarını ifade ettiler. İhmallerinden dolayı çok üzgün ve perişan bir durumları vardı. Cihada davet emri karşısında kusurlu hareket ettikleri için Peygamber Efendimiz (s.a.s.) onların mazeretini kabul etmedi. Hata yaptıklarını onlara hissettirecek şekilde uzak durdu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in tavrını gören diğer sahabe efendilerimiz (s.a.s.) de aynı şekilde hareket ettiler. Hatta kendi hanımları da dahi bu şekilde hareket etti. Bu durum, üç Sahabi Efendimiz için dayanılması çok zor bir durumdu. Onlar bugüne kadar yapılan cihat

seferlerine hep katılmışlardı. Tebük Seferine de katılacaklardı ancak ihmalleri olmuştu. Hem beden hem de mal cihadı olan Tebük Seferi'nin hazırlık süreci çok titiz bir şekilde gerçekleşmişti. Müslümanların titiz hareket etmesi emredilmişti. Sefere katılamayan üç Sahabi Efendimizin pişmanlık ateşi ile yandıkları, tövbe ve dua ile geçirdikleri süre tam 50 gün idi. Gözyaşları içerisinde yüce Allah'a affedilmeleri için dua ediyorlardı. Pişman ve samimiydiler. 50 günün sonunda Yüce Rabbimiz tarafından affedildikleri müjdesi gelmişti. Ayet-i kerimede şöyle buyuruldu:

"Allah, geriye bırakılan (savaşa katılmayan) üç kişinin tövbesini kabul etti. Sonunda, bütün genişliğine rağmen yeryüzü onlara dar gelmeye başlamış, vicdanları kendilerini sıkıştırmış ve Allah'a karşı O'ndan başka sığınacak kimse olmadığını anlamışlardı. Bunun üzerine O da eski durumlarına dönmeleri için onlara tövbe nasip etti. Hiç şüphesiz Allah, tövbe kapısını alabildiğine açık tutmakta ve rahmetiyle kuşatmaktadır." (Tevbe Suresi/118)

İlahi af müjdesi karşısında sanki dünyaya yeniden gelmişlerdi. Artık mutlu ve huzurluydular. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz ve ashabi kiram onlarla yeniden eskisi gibi samimiyet içerisindeydiler. Tebük Savaşı sırasında gerçekleşen bu olay bütün Müslümanlara ibret veren en güzel örneklerden biridir. O güne kadar gerçekleşen cihat hareketlerinin hepsine katılmalarına rağmen bir tanesine katılamamak onları bu duruma getirmişti. Şartlar ne kadar zor olsa da, dünya hayatına ait işlerimiz

de olsa, Allah yolunda Allah için gayret etme sorumluluğunu Müslümanlara öğretmektedir.

İslam ordusu, çölleri ve sahraları aşip Tebük'e varmıştır. Ancak düşman orduları Müslümanların karşısına çıkma cesaretini gösterememişlerdir. Mute Savaşında 3.000 kişilik ordu karşısında düştükleri zor durumu düşünmüşler, 30.000 kişilik ordu karşısında yenilebileceklerini hesaplamışlardır. Müslümanlar Tebük'te 20 gün kadar kalmışlardır. Daha sonra İslam'ın onur ve izzetini temsil eden duruşları ile Medine'ye geri dönmüşlerdir. Allah Rasulü (s.a.s.) Tebük Seferinden geri dönerken önemli bir iş daha yapmıştır: Münafıklar, Medine'de rahat hareket edemiyorlardı. Bir araya gelip Müslümanlara karşı örgütlenme zorlukları çekiyorlardı. Bu durumdan kurtulmak için bir plan yaptılar. Medine şehir merkezine uzak oturanlar için Kuba Köyünde bir mescit yapmak istediklerini Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e bildirdiler. Mescid-i Nebevi'ye uzak mesafede olduklarından namazlarını yeni yapılacak mescitte kılmak istediklerini söylediler. Bu taleplerine Peygamber Efendimiz (s.a.s.) , geçerli bir mazeretleri olduğu için izin verdi. Oysa münafıklar, mescit adı altında bir nifak merkezi kuruyorlardı. Burada toplanıp Müslümanlara verecekleri zararları konuşup harekete geçeceklerdi. Yaptıkları bu mescidin açılışı için Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i davet etmişlerdi. Allah Rasulü (s.a.s.) , mescidin açılışına geldiğinde yaptıkları işin asıl amacı insanlar tarafından hissedilemeyecekti, kötü düşüncelerini bu yolla gizlemek

istiyorlardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'e Tebük Seferi dönüşünde Cebrail (a.s.) durumu bildirdi, mescidin nifak merkezi olarak kurulacağını haber verdi. Allah Rasulü (s.a.s.) münafıkların, İslam inancına ve Müslümanlara zarar verme teşebbüslerine asla müsaade etmedi. Yapılan mescidi yıktırdı. Yapılan bu mescit; zarar vermek, muhalefet etmek, sıkıntıya sokmak anlamına gelen "Dı-rar" ismi ile Kur'an-ı Kerim'de geçmektedir. Yüce Rab-bimiz, Tevbe Suresi 107. Ayetinde münafıkların yaptığı bu mescidi "Mesciden Dırâren" şeklinde zikretmektedir. Münafıkların bozgunculuk hareketlerine karşı Müslümanların uyanık olmaları, nifak hareketlerine geçit vermemeleri gerektiğini bu örnekten anlamış oluyoruz.

Bir mescidin nasıl böyle nifak meclisi olabileceğine anlam veremedi. Uzun uzun insanların neden böyle davrandığını düşündü. Annesinin seslenmesiyle gözlerini açtı. Yatağındaydı.

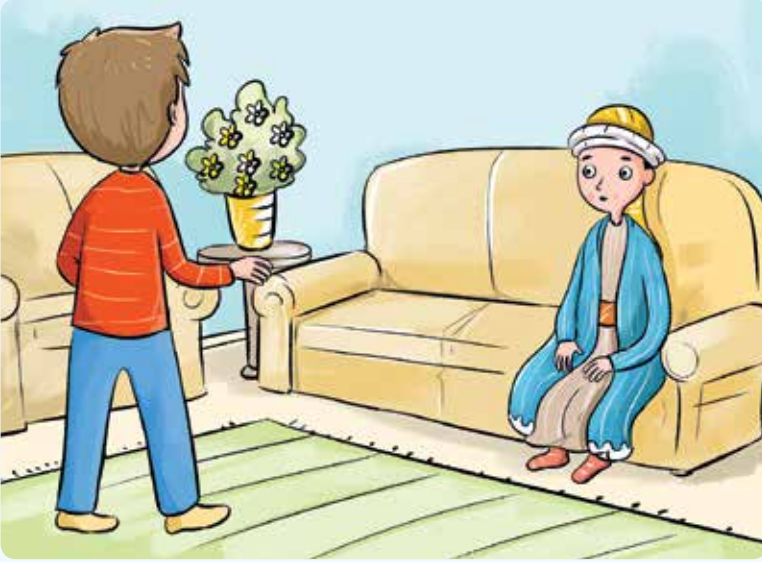
Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyoruz – Sınava Hazırlanıyoruz!

“Kim ilim öğrenmek için bir yola girerse, Allah o kişiye cennetin yolunu kolaylaştırır.”

Müslim : Zikir 39, Ebû Dâvûd : İlim 1

Bir anda aydınlanıvermişti her taraf.
Uzun bir rüyanın ardından uyanmıştı.
Sanki yıllarca uyumuştı.

Saate baktı, okula geç kalacağını düşündü. Sonradan bugünün hafta sonu olduğunu fark etti. Derin düşüncelere daldı. Saatlerce gördüğü rüyaları düşündü. Annesi vardı, Mekke'deydi, sonra Medine'ye gitmişti. Mekke'nin Fethi'nde İslam ordusuyla beraberdi. Tüm bunlar rüya olmalıydı. Kalktı, elini yüzünü yıkadı. **Salona geçtiğinde tanıdık birisi içeride oturuyordu: Mekkeli Genç.**

Gözlerini ovuşturdu. Yoksa hâlâ rüyadan çıkamamış mıydı? Mekkeli Genç gülümseyerek baktı ona. "Son bir şey kaldı." dedi. Mekke'nin Fethi'nden sonra Efendimiz (s.a.s.) Veda Haccını gerçekleştirmiş ve Müslümanlara miras kalacak Veda Hutbesini ilan etmişti. Mekkeli Genç, anlatmaya başladı:

- "Miladi 631 yılında hac ibadeti Müslümanlara farz kılınınca 300 civarından Müslüman hac yapmak üzere hazırlanmışlardır. Bu grubun başına Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) hac emiri olarak Hz. Ebubekir (r.a.)'i görevlendirmiştir. Hz. Ebubekir (r.a.) başkanlığında hac kafilesi yola çıkmıştı. O sırada Tevbe Suresinin ilk ayetleri Peygamber Efendimize (s.a.s.)'e indirilmişti. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Hz. Ali(r.a.)'yi bu ayetleri bildirmek üzere Hz. Ebubekir (r.a.)'in yanına gönderdi. Yüce Rabbimiz şöyle buyuruyordu:

- **"Ey iman edenler! Allah'a ortak koşanlar ancak bir pislikten ibarettir. Artık bu yıllarından sonra, Mescid-i Haram'a yaklaşmasınlar."** ³⁴

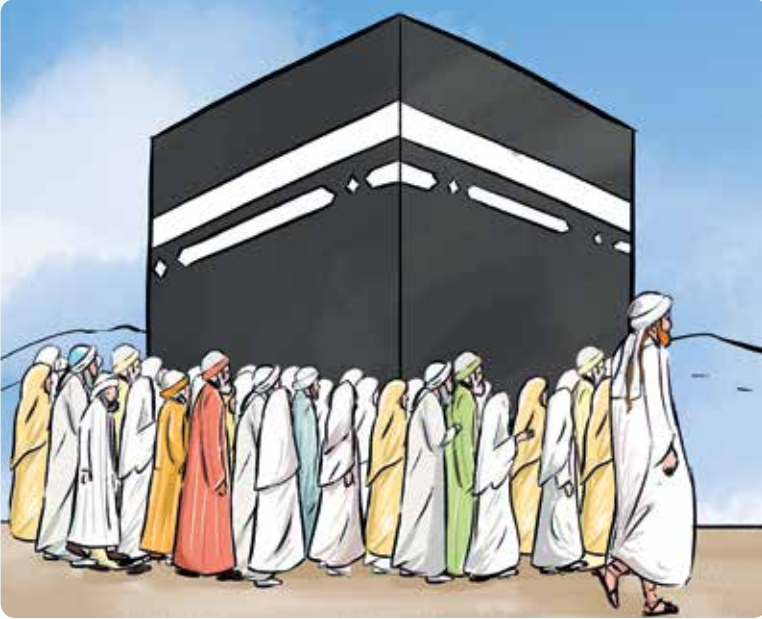
- Bu ayetin gereği, Mekke'de ya da başka şehirlerde yaşayan müşriklerin Kâbe'yi ziyaret etmeleri Yüce Rabbimiz tarafından yasaklanmıştır. Hz. Ebubekir'in grup sorumluluğunda Müslümanlar, hac ibadetlerini yerine getirmişlerdir. Bir sonraki yıl, Miladi 632 yılında Peygamber Efendimiz (s.a.s.) hac ibadetini yapmaya niyet etmişti. Bunu ahabına duyurdu. Kalabalık bir grup Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ile birlikte hac yapmak istiyorlardı. Hazırlıklar tamamlanmıştı. Zilkâde Ayının son günlerinde Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) ve ahabı yola çıktılar. Zulhuleyfe bölgesine gelince ihram'a girdiler. İki rekât namaz kılıp niyet ettiler: 'Allah'ım, senin rızan için hac yapmaya niyet ediyorum. Onu benden kabul et ve bana gerçekleştirme kolaylığı ver' diye niyet ve duasını tamamladı. Bu ibadeti yerine

getirirken vücut dayanaklığı açısından zor şartlar söz konusuydu. Bu zorluklara karşı Yüce Rabbimizden yardım istemişti. Mekke'ye doğru yola çıkıp telbiye okumaya başladılar. Telbiye, davete katılmak anlamına gelir. Şu cümleyi dilimizden ve gönlümüzden yüce Allah'ımıza söylemek demektir:

- **"Lebbeyk, Allahümme lebbeyk. Lebbeyk, lâ şerîke leke lebbeyk. İnnel-hamde ve'n-ni'mete leke ve'l-mülk, lâ şerîke lek."**

- Anlamı: "Rabbim! Davetine sözüm ve özümle tekrar tekrar icabet ettim, emrine boyun eğdim. Rabbim! Se-

nin davetine icabet boynumun borcudur. Senin eşin ve ortağın yoktur. Rabbim! Bütün varlığımla sana yöneldim; hamd senin, nimet senin, mülk senindir. Senin eşin ve ortağın yoktur." Zilhicce Ayının 4. Günü Mekke'ye vardılar. Kâbe'yi tavaf ettiler. Tavaf, Kâbe'nin etrafından yedi defa dönmenin adıdır. Yüce Rabbimiz tarafından yaratılan maddeler ve gezegenler bir merkez etrafında dönerek ona bağlılıklarını ortaya koyarlar. Allah'ın evi olarak Kâbe'yi tavaf etmek de kulun Allah'a olan bağlılığını temsil eder. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ve ashabı tavafını bitirdikten sonra Safa ve Merve tepeleri arasında sa'y yapmıştır. Bu iki tepe insanlık tarihi açısından çok önemlidir. İbrahim (a.s.) hanımı Hacer annemizi ve oğlu İsmail (a.s.) Mekke'ye getirmiş ve Bekke Vadisine yerleştirmiştir. İsmail (a.s.) henüz bebektir. Su ihtiyacı olmuş ve ağlamaya başlamıştır. Yüce Rabbimizi teslimiyetin örneği olan Hacer annemiz, ihtiyaçlarını giderme sıkıntısı yaşadığı burada sırf Allah'ın rızasını kazanabilmek için kalmıştır. Sonra da ağlayan yavrusu İsmail (a.s.) için 'Safa' ve 'Merve' isimli iki tepe arasında koşturarak su arayışı içerisine girmiştir. Yüce Rabbimiz de onun arayışına zemzem suyunu ikram etmiştir. Sa'y ibadeti, bize Hacer annemizin yitiğini aradığı koşuşturmasını hatırlatır. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Zilhicce Ayının 8. Günü Sabah Namazını Kâbe'de kıldıktan sonra yola çıkmıştır. Perşembe günüdür. 'Minâ' isimli bölgeye gitmiştir. Orada öğlen, ikindi, akşam, yatsı ve cuma günü sabah namazlarını kılmıştır. Buradan da Arafat'a hareket etmiştir. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) ve ashabı

Arafat'ta kurdukları çadırlarında bir süre dinlenmişlerdir. Öğlen vaktinde Arafat vadisinin içerisine doğru hareket etti. Devesi Kasva'nın üzerine çıktı. Burada ashabına konuşma yaptı. 'Veda Hutbesi' olarak bilinen konuşmasının bir kısmını burada gerçekleştirdi. Bu konuşma, insanlık tarihi açısından çok önemli mesajları içeriyordu. İnsanların, insan olmaktan kaynaklanan haklarını açıkça bu konuşmasında ortaya koymuştu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Müslümanlara; sadece yüce Allah'a kulluk şuurunu olan tevhidî, şirk dönemi olan cahiliye döneminin yanlışlığını anlatıyordu. Kur'an-ı Kerim'in bir hayat rehberi olduğunu ve ona sınıksız bağlanmalarının üzerinde duruyordu. Allah katında insanların eşit olduğunu, Müslümanların ise kardeş olduğunu ifade ediyordu. Haksız-

lık yapılmaması uyarısında bulunuyor, haksızlığa uğramamak için Müslümanca duruşu anlatıyordu. İnsanları sömürme aracı olan faizin haram ve yasaklandığını ilan ediyordu. Erkeklerin ve kadınların birbirlerine karşı olan hak ve sorumluluklarını hatırlatıyordu. Nefis ve şeytanın aldatmasına düşüp de yeniden cahiliye dönemi anlayış ve yaşayışına düşme tehlikesine karşı şuurlu olmalarını anlatıyordu. 'Bilemiyorum, bu seneden sonra sizinle burada bir daha buluşamayacağım. Sözlerimi burada bulunanlar, bulunmayanlara iletin.' diye vasiyette bulunmuştu. Konuşmasının sonuna doğru Peygamber Efendimiz (s.a.s.) sözüne devam etti:

- 'Ey insanlar! Yarın beni size soracaklar, ne diyeceksiniz?'

- Arafat meydanını dolduran, rivayete göre 120.000 civarında sahabe efendimiz, 'Allah'ın elçilik görevini yerine getirdin. Bize uyarı ve nasihatle bulundun diye şahitlik ederiz.' diyorlardı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) tekrar soruyordu;

- 'Ashabım, tebliğ ettim mi?'

- Sahabe efendilerimiz; 'Ettin Yâ Rasulallah!' diyerek cevap veriyorlardı. Bunun üzerine Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.) ellerini Yüce Rabbimize niyaza açarak;

- 'Şahit ol Ya Rabbi... Şahit ol Ya Rabbi... Şahit ol Ya Rabbi!' diyordu.

- Bilâl-i Habeşi efendimizin okuduğu ezan ile öğle ve

ikinci namazını birleştirerek kıldı. Hac ibadeti sırasında Arafat vakfesinde öğle ile ikinci namazı öğle vaktinde birleştirilerek kılınır. Buna 'Cem-i Takdim' denir. Namazdan sonra Peygamberimiz (s.a.s.) Arafat'ta bulunan Rahme Tepesinin eteklerine geldi. Burada güneş batıncaya kadar Yüce Rabbimize dua ve niyazda bulundu. Peygamberimiz (s.a.s.) Yüce Rabbimize dua ederken, şu ayet-i kerime indi:

- 'Bugün sizin üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâmiyet'e razı oldum.' (Mâide Suresi/3)

Ve işte bu ayet-i kerimeyle birlikte hayat anlamlanmıştı. Bugüne kadar renksiz olan dünyanın tüm renkleri anlamlanmıştı adeta. Her şeyin manasını şimdi daha iyi kavramıştı. İslamsız bir hayat hiçbir anlam ifade etmeyecekti.

- Bu ayeti duyunca Hz. Ebubekir (r.a.) gözyaşlarını tutamamıştı. O, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in en yakın dostuydu. En iyi tanıyanlardan biriydi. Ayette nimetin tamamlanması; Allah Rasulü (s.a.s.)'nün görevinin sona erdiği anlamına gelmekteydi. Vedanın yaklaşmakta olduğunu anlamıştı. Allah Rasulü (s.a.s.)'nden ayrı kalabilme düşüncesi bile ashabını çok üzüyordu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) çile dolu hayatındaki mücadelesiyle, onların cahiliye çukurundan kurtulmalarına vesile olmuştu. Dünya ve ahiret mutluluklarına vesile olmuştu. Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'i kendi canlarından bile çok seviyorlardı. Sevgilerindeki samimiyetlerini de fedakârlıklarıyla ortaya koymuşlardı.

- Güneş battıktan sonra Arafat'tan ayrılan Peygamberimiz (s.a.s.) 'Müzdelife' isimli yere geldi. Burada da akşam ve yatsı namazlarını yatsı vaktinde birleştirerek kıldı. Buna da 'Cem-i Tehir' denir. Namaz, Müjdelife'de 'Meşari'l Haram' diye isimlendirilen tepenin yanında kılındı. Geceyi burada geçirdiler. Sabah namazını da burada kılıp dua ettiler. Daha sonra yola çıkıp 'Minâ' isimli yere geldiler. Burada, temsili olarak şeytan taşlandı. Yanlarında getirdikleri kurbanlık develeri kurban ettiler. Saç tıraşı olarak ihramdan çıktılar. Daha sonra Mekke'ye inerek Kâbe'de farz tavafını yaptılar. Bayram günlerinde Minâ'da bulunarak şeytan taşlama görevlerini yerine getirdiler. Bu şekilde, pekçok hikmeti ve ibreti içinde barındıran hac ibadetini tamamlamış oldular. Ve Medine'ye geri döndüler. Allah Rasulü (s.a.s.) Efendimiz ilk ve son hac ibadetini böylece tamamlamış oluyordu. Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), hac ibadetinin önemi ve

Efendimizin İzinde Hadisler Ezberliyor – Sınava Hazırlanıyoruz!

“Rabbin rızası, ana babanın rızasındadır. Rabbin gazabı ana babanın kızgınlığındadır.”

Tirmizî: Birr 3.

yerini şu sözıyla biz ümmetine ifade etmiştir:

- **"Allah katında kabul edilmiş bir haccın karşılığı ancak cennettir."** ³⁵

Efendimiz (s.a.s.) hac ibadetini tamamladıktan sonra Medine'ye geri dönmüştü. Vefa abidesiydi. Gönülleri ni ve yurtlarını kendisine açan Medineli Müslümanları Mekke'nin Fethi'nden sonra terk etmemişti. Medine'ye döndükten sonra ateşli bir hastalığa yakalanmıştı. Başında gittikçe artan bir ağrı hissediyordu. Bu hastalık Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'in vücudunu güçsüz bir duruma getirmişti. Bu hastalık günlerinde diğer hanımlarından izin alarak Hz. Aişe (r.anha) Annemizin odasında kaldı. Peygamber Efendimiz (s.a.s.) mescide çıkmayacak kadar rahatsızlığı artmıştı. Mescitte namaz kıldırmak üzere kendi yerine Hz. Ebubekir (r.a.) efendimizin geçmesini emretti. Mescide çıkabilecek kadar kendisini iyi hissettiği bir vakit, sahabe efendilerimizin yardımıyla mescide çıktı. Öğle namazını Hz. Ebubekir (r.a.) Efendimiz imamlığında kıldı. 12 Rebiulevvel 632 Pazartesi günü idi. Kendisini rahat gibi hissediyordu. Ancak yine de kalkamadı ve mescide çıkamadı. Kuşluk vakti, kızı Fatıma Annemiz, babasının yanına gelmişti. Allah Rasulü (s.a.s.)'nün hastalığı onu çok üzmüştü. Hayatta olan tek evladiydı. Sevgili peygamberimiz (s.a.s.), kızı Fatıma'ya sessizce bir şey söyledi. Fatıma Annemiz ağlamaya başladı. Ardından tekrar sesizce bir şey söyledi. Bu sefer de gülümsemeye başladı. Bu durumu Fatıma Annemiz daha sonra açıklamıştı. Allah Rasulü

(s.a.s.), kızına ilk olarak; ayrılık vaktinin geldiğini söylüyordu. Ağlaması bundan dolayıcıydı. İkinci olarak da; aileden kendisine ilk olarak kavuşacak kişinin kızı Fatıma olduğunu söylüyordu. Fatıma Annemiz, Peygamber Efendimiz (s.a.s.)'den kendi ölümü ile ilgili bilgi almasına rağmen ona kavuşabilme mutluluğu gülümsemesine sebep olmuştu. Peygamber Efendimizi (s.a.s.) 'in durumu gittikçe ağırlaşıyordu. Başını Aişe Annemizin dizine koymuştu. Misvak istedi, dişlerini bu misvakla temizledi. Zorlanarak da olsa dilinden dua cümleleri dökülüyordu.

'Allahım! Refiku'l A'lâ (Yüce Dost)' sözünü üç kere tekrar etti ve ruhunu Yüce Rabbimize teslim etti.

Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (s.a.s.), vefat ettiği Hz. Aişe Annemizin odasında defnedildi. Mübarek vücudu, damadı Hz. Ali (r.a.), Amcaoğulları Abdullah ve Kusem tarafından yıkandı. Cenaze namazı toplu olarak kılınmadı. Sırasıyla erkekler, kadınlar, çocuklar içeriye girerek cenaze namazını tek tek kıldılar. Pazartesi günü vefat eden Peygamber Efendimiz (s.a.s.) Salı günü defnedildi. Peygamberler, dünyevi miras bırakmazlardı. Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) biz ümmetine, sınıksız sarılmamızı istediği bir din bırakmıştı. Bugün bizlerle birlikte olsaydı, bizden yapmamızı isteyeceği şey de İslam'a sınıksız sarılmak olacaktı."

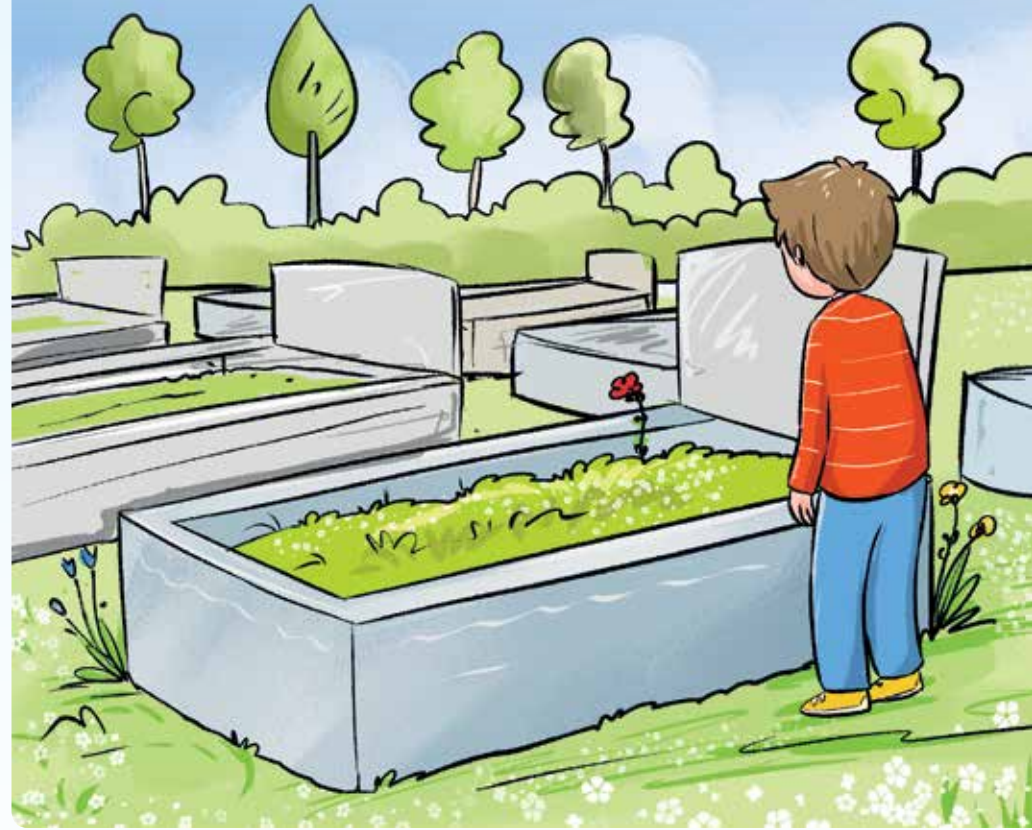
Hüngür hüngür ağlaştılar birlikte. Her şeyi adeta yaşamıştı. Kafasını kaldırdı, son bir soru soracaktı Mekkeli Gence:

- "Peki ya annem?"

Karşısında cevap verecek kimseyi bulamadı. Mekkeli Genç çoktan gidivermişti. Hâlâ ağlıyordu. Birçok şeyi annesi anlatmıştı. Mekke'ye ilk gittiğinde korku içindeyken onu sakinleştirmesini hatırladı. Heyecanla koşarken yere düştüğünde yaralarını annesi sarmıştı. İçindeki derin boşluğun bir nebze olsun dolduğunu hissetti. Annesinin henüz o doğduktan birkaç gün sonra kaybetmişlerdi. Efendimiz (s.a.s.)'in öksüz ve yetimliğini düşündü ve rüyasında da olsa annesine kavuşabildiği için sonsuz

hamd etti. Son bir teşekkür ziyareti yapmalıydı. Annesinin mezarı başına gitti. Her şey için teşekkür ediyor, hüngür hüngür de ağlıyordu.

**Hiç görmediği annesiyle
artık kavuşmuşlardı...**

YEPYENİ ARKADAŞLAR EDİNDİĞİN

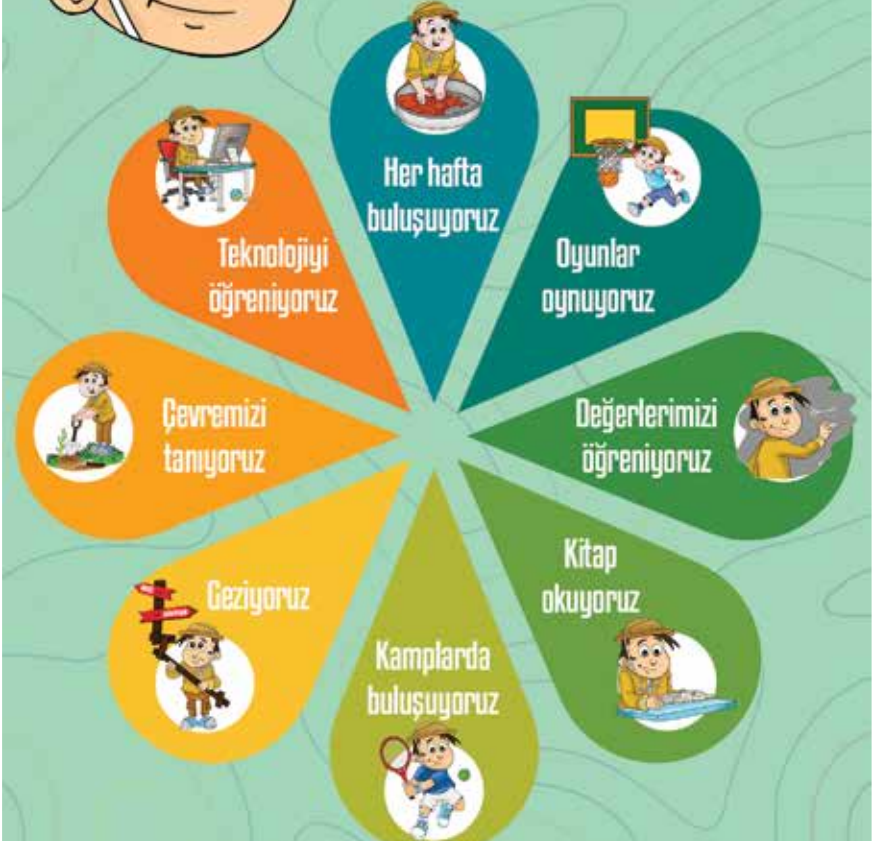
KARDEŞLİK
Ortamıdır

**Tüm şube ve ilçe
temsilciliklerimize bekliyoruz!**

www.kesifkasif.com | 0 312 480 18 44

Kaşif Grupları'nda Neler Yapıyoruz?

Detaylı Bilgi ve Kayıt
www.kesifkasif.com

Ortaokul öğrencisi arkadaşlarımızla
tarihi, dünyayı ve yarını
keşfediyoruz.

Okul derslerimizi daha iyi anlıyor,
dijital oyunlarla eğleniyor ve kardeşlik ortamında
çağın ötesine ulaşabilecek özellikleri kazandıran
Kaşif Grupları'nda buluşuyoruz.

Detaylı Bilgi ve Kayıt
www.kesifkasif.com

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE ÖZEL İÇERİĞİYLE KEŞİF DERGİSİ;

Çizgi Romanlar, Akıl Oyunları,
Etkileyici Yazılar ve
Hikâyelerle
sizleri bekliyor...

www.kesifkasif.com

MINECRAFT SORDU

KESİFCRAFT

MINECRAFT OYUNUNU
SİZLERE ÖZEL HAZIRLADIK!

Keşif Craft'ta kurduğumuz yeni modlarla
daha keyifli bir oyun için sizleri bekliyoruz.

www.kesifcraft.com

MGV KESİF AGD

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNE LGS HAZIRLIKTAKI

MÜJDE

LGS'ye Hazırlanırken
Derler, Testler, Sınavlar, Hedefler, İdealler...
**HAYDİ, BİRLİKTE AKLINIZA TAKILAN
SORULARA CEVAP BULALIM**

- Verimli ve Etkili Rehberlik
- Haftalık Motivasyon Buluşmaları
- LGS Son Taktik Buluşmaları

Detaylı Bilgi ve İrtibat
AGD Şube ve İlçe Temsilcilikleri
agd.org.tr

"Bir anda aydınlanıvermişti her taraf..."

Sevgili Peygamberimiz ve arkadaşları
sahabilerin yaşadığı Mekke sokaklarında
yürümek ister misin? Efendimizin çağları
aydınlatan mesajlarını, dünyamızı kuşatacak
değerleri öğrenmeye ne dersin?

Sizi içine çekecek bu
hikayeyle bazen şaşıracak,
bazen duygulanacaksınız.
Acılarımızın,
sevinçlerimizin, geçmiş
ve geleceğimizin,
kısacası her şeyin O'nunla
anlamlandığını çarpıcı bir
şekilde göreceksiniz!

**Haydi, birlikte heyecan
dolu bir yolculuğa
çıkalım...**

